

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2023

Q1

דוח מונגש

תוכן העניינים

ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים 175

181	5. ממשל תאגידי
181	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם
200	7. נספחים
209	מילון מונחים
211	אינדקס

א. דוח הדירקטוריון וההנהלה 5

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
40	3. סקירת הסיכונים
66	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי 67

ג. תמצית דוחות כספיים ליום 31 במרץ 2023 69

73	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
81	ביאורים לדוחות הכספיים

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה
ליום 31 במרץ 2023

Q1

תוכן העניינים

40	3. סקירת הסיכונים	11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
40	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	11	1.1. מידע צופה פני עתיד
40	3.2. סיכון אשראי	11	1.2. מידע כספי תמציתי
62	3.3. סיכון שוק	14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
64	3.4. סיכון נזילות ומימון	14	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
65	3.5. סיכון צינת	16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
65	3.6. סיכונים אחרים	16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
66	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	21	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
66	4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים	26	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
66	4.2. בקרות ונהלים	36	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
		39	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
		39	2.6. חברות עיקריות

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין
21	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
22	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
23	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
24	טבלה 2-5: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
25	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
25	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
26	טבלה 2-8: רווח כולל
26	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
27	טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה
28	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
28	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
29	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
30	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
30	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
30	טבלה 2-16: מידע נוסף על פיקדונות הציבור
31	טבלה 2-17: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק
31	טבלה 2-18: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
31	טבלה 2-19: מכשירים נגזרים
32	טבלה 2-20: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
34	טבלה 2-21: חישוב יחס הלימות ההון
35	טבלה 2-22: יחס מינוף
36	טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
41	טבלה 3-1: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור
42	טבלה 3-2: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר
43	טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי
45	טבלה 3-4: סיכון אשראי לפי ענפי משק
48	טבלה 3-5: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
49	טבלה 3-6: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל
50	טבלה 3-7: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה
53	טבלה 3-8: חשיפות עיקריות למדינות זרות
54	טבלה 3-9: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
55	טבלה 3-10: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
55	טבלה 3-11: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
56	טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
56	טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים
57	טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

58	טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים
58	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
59	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
59	טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
60	טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
61	טבלה 3-20: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
62	טבלה 3-21: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
62	טבלה 3-22: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
63	טבלה 3-23: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
63	טבלה 3-24: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ושינויים במדד המחירים לצרכן
64	טבלה 3-25: יחס כיסוי הנזילות (LCR)
64	טבלה 3-26: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

רשימת התרשימים

11	תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 31 במרץ 2023 ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023
18	תרשים 2-1: תשואות אגרות-חוב ממשלתי, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות
22	תרשים 2-2: רווח מימוני נטו
27	תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 31 במרץ 2023

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 21 במאי 2023, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, ליום 31 במרץ 2023.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד הבינוי והשיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2 מידע כספי תמציתי

תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 31 במרץ 2023 ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023

איכות האשראי	גידול באשראי	רווחיות	הון
0.85% NPL*	3.4% אשראי עסקי ומסחרי	17.0% תשואה להון	11.36% יחס הון עצמי רובד 1
1.65% יחס כיסוי כולל**	0.8% אשראי לדיור	2,008 מיליוני ש"ח רווח נקי	48,115 מיליוני ש"ח הון עצמי

* אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית מתוך יתרה רשומה של אשראי לציבור.
** סך ההפרשה להפסדי אשראי (כולל בגין יתרות חוץ-מאזניות) מתוך יתרה רשומה של האשראי לציבור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.12.2022	31.03.2022	
מדדי ביצוע עיקריים			
14.8%	15.6%	17.0%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
1.01%	1.05%	1.21%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.78%	2.43%	3.24%	יחס הכנסות ⁽²⁾ לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.09%	1.72%	2.44%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.57%	0.56%	0.59%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
44.5%	50.9%	39.1%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
2.35%	1.91%	2.77%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽³⁾⁽¹⁾
122%	123%	127%	יחס כיסוי נזילות (LCR)
130%	134%	127%	יחס מימון יציב נטו (NSFR) ⁽⁴⁾
ליום			
31.12.2022	31.03.2022	31.03.2023	
11.25%	11.17%	11.36%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
14.70%	14.44%	14.53%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
6.34%	6.12%	6.53%	יחס מינוף ⁽⁵⁾

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) סך-כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

(3) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה [פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#) להלן) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי

אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.

(4) למידע נוסף, ראה [פרק סיכון נזילות ומימון](#) להלן.

(5) למידע נוסף, ראה [פרק הון, הלימות הון ומינוף](#) להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2022	31.03.2022	31.03.2023	
מדדי איכות אשראי עיקריים			
1.64%	1.60%	1.65%	שיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי* מתוך האשראי לציבור
1.40%	1.36%	1.40%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מתוך האשראי לציבור
0.89%	0.94%	0.88%	שיעור אשראי לציבור לא צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מתוך האשראי לציבור*
(0.03%)	(0.06%)	0.01%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
(0.02%)	(0.66%)	0.19%	שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור
במיליוני ש"ח			
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד			
6,532	1,654	2,008	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
13,467	2,716	4,037	הכנסות ריבית, נטו
14,048	2,864	4,377	רווח מימוני, נטו**
4,453	1,132	1,322	הכנסות שאינן מריבית
3,705	889	968	מזה - עמלות
17,920	3,848	5,359	סך הכנסות
(34)	(600)	185	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,972	1,958	2,094	הוצאות תפעוליות ואחרות
4,387	1,161	1,248	מזה - משכורות והוצאות נילוות
נתונים נוספים			
4.89	1.24	1.50	רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בסיס (בש"ח)
0.70	-	0.39	סך-הכל דיבידנד למניה (בש"ח) ⁽¹⁾

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.
(1) על-פי מועד ההכרזה.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

ליום			
31.12.2022	31.03.2022	31.03.2023	
במיליוני ש"ח			
			נתונים עיקריים מהמאזן
665,353	637,625	666,665	סך-הכל נכסים
133,424	178,317	95,918	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
107,400	68,604	137,338	ניירות-ערך
388,727	364,257	394,399	אשראי לציבור, נטו
6,487	8,077	6,637	סיכון אשראי בעייתי, נטו
3,444	3,394	3,388	אשראי לציבור שלא צובר הכנסות ריבית (NPL)
618,850	594,394	618,549	סך-הכל התחייבויות
532,588	519,776	528,897	מזה - פיקדונות הציבור
8,696	11,370	9,284	פיקדונות מבנקים
26,866	27,411	26,417	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
46,502	43,230	48,115	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
			נתונים נוספים
31.7	31.8	29.8	מחיר מניה לטוף תקופה (בש"ח)

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואומד את המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי, וסיכון סביבתי. למידע נוסף ראה [פרק סיכונים מובילים ומתפתחים](#) להלן, [פרק סקירת הסיכונים](#) להלן [והדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 במרץ 2023](#).

1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2022, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק תכנית אסטרטגית רב-שנתית - 'פועלים 2026', לשנים 2023 עד 2026, אשר מטרתה לחזק את מעמדו של בנק הפועלים כבנק מוביל בישראל. עקרונות התכנית תומכים בהמשך צמיחה אחראית, שימור עמדת המובילות של הבנק וקפיצת מדרגה בשירות ללקוחות. התכנית ממוקדת בביצועים, ערך ללקוח, מיצוי מיטבי של תשתיות ומשאבים ופיתוח חדשנות מبدלת ומשפיעה. התכנית מהווה המשך ליישום המוצלח של אסטרטגיית הצמיחה בפעילות הליבה בשנים 2021-2022, המתבטאת בשיפור מהותי בתוצאות העסקיות של הבנק ובמומנטום העסקי המשמעותי.

בתהליך גיבוש התכנית נבחנו השינויים והמגמות בכלכלה הגלובלית והישראלית, מהלכי הרגולציה ומגמות בסביבה התחרותית. כמו-כן, ניתנה תשומת לב לשינויי המגמה בהתנהגות הצרכנים בצריכת שירותים פיננסיים בערוצים ישירים. בנוסף, נלקחו בחשבון תרחישים עתידיים לענף הבנקאות כפי שפורסמו על-ידי ועדת באזל לענייני בנקאות בפברואר 2018, אשר עודם רלוונטיים כיום. בבנקאות הקמעונאית (לקוחות פרטיים ועסקים קטנים), קיימת סבירות להתממשות מדורגת על פני שנים, של תרחיש "הבנק המבוזר", בו יבזרו השירותים הפיננסיים בין בנקים ושחקנים טכנולוגיים. בבנקאות העסקית והמסחרית, קיימת סבירות להתממשות תרחיש "הבנק המשופר", לאור תהליך מקיף של מודרניזציה, אוטומציה ודיגיטציה שעוברים הבנקים המסורתיים כיום.

'פועלים 2026', מגדירה את עמודי התווך האסטרטגיים ואת צירי השינוי הנדרשים בכדי להשיג צמיחה בת קיימא, וכוללת מגוון יוזמות עסקיות בכלל תחומי הפעילות של הבנק. התכנית ממוקדת במספר נדבכים, אשר השגת המטרות האסטרטגיות באמצעותן, תהווה את הבסיס להמשך צמיחה אחראית, בין היתר בזכות המיקוד בסגמנטי לקוחות מובילים של הבנק, בפעילות הבנקאות הקמעונאית, הבנקאות העסקית ושוק ההון, תוך שיפור משמעותי בשירות ללקוחות.

התכנית האסטרטגית של הבנק גובשה בראי החזון שאימץ הבנק - "מחויבים לצמיחה באמצעות בנקאות משפיעה, מתחדשת והוגנת ללקוחותינו" אשר הינו בהלימה לערכים סביבתיים חברתיים ואתיים (ESG) כפי שמקדם הבנק לאורך השנים.

האסטרטגיה העסקית של הבנק מבוססת על מספר צירים מרכזיים:

א. חיזוק המובילות של בנק הפועלים בבנקאות הליבה

התכנית האסטרטגית שמה למטרה למנף ולחזק את מובילותו של בנק הפועלים כבנק אוניברסלי בישראל במוצרי הליבה הבנקאיים, ללקוחות קמעונאיים, עסקיים ושוק ההון. עבור הלקוחות הקמעונאיים התכנית שמה דגש על המשך שיפור השירות וערוצי התקשורת עם הלקוח, בתפיסת Digital First, ועל מיקוד בסגמנטי לקוחות מובילים, ובהם לקוחות הבנקאות הפרטית והעסקיים הקטנים. בנוסף, הבנק ימשיך לפעול למינוף פריסת הרשת הסניפית והתאמתה התפעולית לטובת מיקוד ביעוץ ומכירת מוצרים ושירותים מורכבים. במסגרת המהלך, בוחן הבנק את עדכון מודל ההפעלה הקמעונאי, כאשר בעזרת השינוי ייהנו כלל הלקוחות מזמינות דיגיטלית מלאה ומחוייט שירות רציפה על פני הערוצים (דיגיטל, תקשורת כתובה, שירות טלפוני ופיסי). עבור הלקוחות העסקיים, הבנק ממשיך ומחזק את מובילותו בתחום התשתיות, הסינדיקציה, נדל"ן ופעילות שוק ההון, וכן ממשיך לפעול לחיזוק הצמיחה במגזר ההיי-טק ולקידום מוצרים מתחום ה-ESG.

עבור כלל הלקוחות, חיזוק מובילות הבנק מושג בין היתר באמצעות מינוף בסיס הלקוחות הרחב ליישומי דאטה מתקדמים, ופיתוח כלים דיגיטליים לשיפור השירות וניהול תיק הלקוח.

ב. מיצוי משאבים והגברת הפריון

נדבר זה עוסק במספר עולמות תוכן, בהם משאבים פיננסיים, טכנולוגיים והון אנושי, לצד ייעול תהליכים עסקיים ותפעוליים. בעולם המשאבים הפיננסיים, הבנק ממשיך בביצוע מהלכים רוחביים בתחום יעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות (ALM) והגברת היעילות בצריכת נכסי סיכון (RWA), על-ידי יישום ושימוש ב-Best Practices גלובליים וביצוע מהלכי עומק בשיתוף כלל חטיבות הבנק. בתחום המשאבים הטכנולוגיים הבנק משקיע משאבים מהותיים בפרויקט מודרניזציה של תשתיות מערכות הליבה, אשר מהווה חלק מרכזי בהפיכת הבנק למתקדם וחדשני. הבנק פועל לייחד משאבים לפיתוח טכנולוגיה בעלת ערך ללקוחות הבנק, תוך השקעה מתמדת בתשתיות תומכות, דיגיטציה ואוטומציה תוך שמירה על יציבות והמשכיות עסקית.

כמו-כן, הבנק פועל לפישוט וייעול אינטראקציות תהליכיות פנימיות בתוך הארגון. במסגרת זו, הוקמה החטיבה לשירותים בנקאיים, על מנת לקצר תהליכים ולשפר את השירות והתפעול בתוך הבנק, זאת תוך הטמעת תרבות אירגונית מאמצת שינויים והמשך השקעה בהון האנושי ומינוף וחיזוק יכולותיו. כמנוע צמיחה נוסף, מאיץ הבנק הטמעת מתודולוגיות Agile והפעלת הכוח והמשאב האנושי במודל Tribes, מהלך אשר הבנק מוביל בו בזירה העסקית ויביא לשילובם ההדוק של הגורמים הטכנולוגיים והגורמים העסקיים לטובת שיפור וקיצור ה-TTM (Time to Market) והשלמת התוצר (Delivery) כיתרון תחרותי. אלו יאפשרו השקעה מהירה של מוצרים, גיוון שירותים ופיתוח הצעות ערך חדשניות ללקוחות הבנק, בדומה לבנקים מובילים בעולם. בהתאם לכך, בחודש פברואר 2023 אישר דירקטוריון הבנק את הקמתם של שלושה Tribes נוספים הפועלים לפי מתודולוגית Agile. שיטת העבודה האג'ילית מהווה חלק מיעדי התכנית האסטרטגית של הבנק ויתרון תחרותי בתוצר.

ג. חדשנות מובדלת ומשפיעה

כתמיכה באסטרטגיה, הבנק ימשיך לאתר הזדמנויות ולפתח יוזמות חדשניות התומכות ביעדים העסקיים ובלקוחות במיקוד. הבנק יפעל לגיבוש הצעות ערך ייחודיות ומבדלות לתעשייה, תוך מיצוי פוטנציאל הבנקאות הפתוחה לביסוס הבנקאות העתידית, איתור ושילוב טכנולוגיות ופתרונות של צדדים שלישיים מהאקו-סיסטם בישראל ובעולם, לטובת, בין היתר, ייעול תהליכים תפעוליים ושיפור השירות ללקוחותיו. אפליקציית bit, בה פעילים כיום כ-3 מיליון משתמשים מקרב לקוחות כל הבנקים, ממשיכה להוות בסיס לפיתוח מוצרים בנקאיים חדשים, תוך המשך הרחבת תחומי הפעילות של bit בעולמות התשלומים וגיבוש הצעות ערך חדשניות וייחודיות.

האסטרטגיה ותכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט בפרק זה בכל הקשור בתכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

התכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שהנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס לריבית המשתנה בעולם ובישראל, השלכות האינפלציה, למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים והמגבלות החלות על הבנק במסגרתן.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית האטה ברבעון הראשון של שנת 2023, זאת בהשפעת האינפלציה הגבוהה והמדיניות המוניטרית המרסנת הנלווית אליה. המלחמה באוקראינה מוסיפה לגבות אבדות כבדות בנפש, אך במישור הכלכלי, אירופה הצליחה למצוא מקורות אנרגיה חלופיים לגז הטבעי הרוסי ולכן הפגיעה בה מתונה ביחס להערכות המוקדמות. חרף ההאטה, שוקי העבודה מאופיינים ברוב המדינות בעודף ביקוש לעובדים ולחצים לעליית שכר, דבר שמאט את הירידה באינפלציה. כלכלת ארצות-הברית צמחה ברבעון הראשון של 2023 בשיעור של 1.1% במונחים שנתיים, ובגוש האירו נרשמה צמיחה בשיעור נמוך של 0.3%, עם שונות גבוהה בין המדינות החברות בגוש. ההאטה בפעילות ענף הנדל"ן נמשכה על רקע העלייה החדה בריבית המשכנתאות, ובמדינות רבות נרשמות מזה מספר חודשים ירידות בעסקות ובמחירי הבתים. העלייה המהירה בריבית, שמלווה גם בעליית סיכוני האשראי בענפים כמו נדל"ן, הביאו לפיילות של מספר בנקים בעולם, ובעיקר בנקים אזוריים בארצות-הברית. עליות הריבית הביאו לפגיעה בשווי הנוכחי של נכסים בעלי מח"מ ארוך ובעיקר של תיקי אגרות-החוב. בנק SVB (Silicon Valley Bank) לדוגמה, צבר הפסדים כבדים בשווי תיק אגרות-החוב, ופיקדונות החלו לצאת מהבנק בקצב מוגבר. SVB נמכר בחסות הרגולטור האמריקני. קרדיט סוויס (Credit Suisse) השוויצרי מוזג ל-UBS תוך מחיקת אחת משכבות החוב על רקע חולשה בבקורות הפנימיות, הפסדים ואובדן נזילות. בנקים מרכזיים התערבו בנעשה בשווקים על מנת למנוע משבר נזילות, והחשש ממשבר בענף הבנקאות בעולם עלה.

על רקע ירידה במחירי הסחורות, בעיקר האנרגיה, נרשמה התמתנות בסביבת האינפלציה בעולם אך היא עדיין גבוהה. ב-12 החודשים שהסתיימו במרץ 2023 הסתכמה האינפלציה בארצות-הברית ב-5.0% ובגוש האירו ב-6.9%. עם זאת, אינפלציית הליבה מסתמנת כ"דביקה" ועומדת על כ-5.6% ברמה שנתית בממוצע בארצות-הברית ובגוש האירו.

הבנקים המרכזיים הוסיפו להעלות את הריבית גם במהלך הרבעון הראשון של 2023. הפד האמריקני העלה את הריבית מ-4.5% ל-5.0%, וה-ECB האירופאי העלה את הריבית על הפיקדונות מרמה של 2.0% לרמה של 3.0%. בחודש מאי נרשמה עלייה נוספת בריבית הפד ל-5.25% ובריבית ה-ECB ל-3.25%. הציפיות להעלאת ריבית נוספות פחתו באופן ניכר, וההערכות הן שתהליך העלאת הריבית נמצא לקראת סיום. השווקים מגלמים כעת ציפיות לירידה בריבית הפד כבר במחצית השנייה של השנה, זאת בניגוד להערכות חברי הפד שצופים יציבות בריבית עד סוף השנה.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

הצמיחה ברבעון הראשון של השנה הואטה לשיעור שנתי של 2.5%, שמהווים צמיחה נמוכה של 0.1% בתוצר לנפש. עליות המחירים במשק, ועליות הריבית פגעו בכושר הקנייה של משקי הבית, וניכרת האטה בצריכה הפרטית המקומית. מנגד ההשקעות בענפי המשק (כולל מגורים) והוצאה לצריכה ציבורית הוסיפו לגדול. ירידה חדה נרשמה בגיוסי ההון של חברות הטכנולוגיה. ייקף מכירת דירות חדשות, רשם ברבעון הראשון של שנת 2023 ירידה חדה של כ-40% לעומת אשתקד, ומלאי הדירות החדשות הלא מכורות גדל. נתוני הלמ"ס מראים על תחילת ירידת מחירים של 1.7% במחירי הדירות החדשות בחודשים האחרונים. שוק העבודה נותר הדוק ושיעור האבטלה עמד בחודש מרץ על רמה של 3.9%.

מהלך של קידום חקיקה להכנסת שינויים במערכת המשפט על-ידי הממשלה הביא לגל נרחב של מחאה ציבורית וחברתית שנמשך עד עתה. הליך החקיקה הושהה ומתנהל עתה משא ומתן בין הקואליציה למפלגות באופוזיציה בניסיון להגיע להסכמות. חברת דירוג האשראי מודיס' הפחיתה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל מחיובית ליציבה, אך הותירה את הדירוג עצמו ברמה של A1. מודיס' תלתה את הפחתת התחזית בקידום החקיקה לשינויים במערכת המשפט, מבלי להגיע להסכמה רחבה לצעדים אלה. חברת דירוג האשראי S&P הותירה את דירוג האשראי של ישראל ברמה של AA- עם אופק יציב, זאת בהתבסס על הערכתם שבתרחיש המרכזי תהיה פשרה שתפחית את המתוחות החברתית. בשלב זה קשה להעריך מה יהיו תוצאות הדיונים ועתיד החקיקה. אי-הוודאות עשויה להקרין לשלילה על ההשקעות במשק ועל הלך הרוח של משקי הבית.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

ברבעון הראשון של השנה נצטבר עודף תקציבי בסך 14.1 מיליארד ש"ח, לעומת עודף של 24.1 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בעודף לעומת אשתקד נבעה מירידה חדה בהכנסות המדינה ממסים ברבעון הראשון, ובעיקר בחודש מרץ. ההאטה בגבייה היא ביחס לנתוני השיא של השנה הקודמת, שהושפעו מפעילות חזקה בענף הנדל"ן ובענף ההיי-טק, אך היא הושפעה כנראה גם מהאטת הצמיחה בענפי משק נוספים. ריבית בנק ישראל עלתה באופן חד במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023. הריבית עלתה מרמה של 3.25% בסוף 2022 ל-4.25% בחודש פברואר. בחודש אפריל בנק ישראל העלה את הריבית פעם נוספת לרמה של 4.50%. ריבית בנק ישראל, גבוהה מהציפיות לאינפלציה, והיא מגלמת ריבית ריאלית בגובה של כ-1.5% לשנה. בנק ישראל הגביר את הנפקות המק"מ במהלך הרבעון, ככלי לספיגת הנזילות, ולייצוב התשואות קצרות הטווח ברמה התואמת את תוואי ריבית בנק ישראל.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון הראשון של שנת 2023 בשיעור של 1.1%, שיעור גבוה ביחס לעונות המאפיינת בדרך כלל את הרבעון הראשון. מדד המחירים בגין חודש מרץ 2023 עלה בשיעור של 0.4%. מדד המחירים לצרכן בחודש מרץ 2023 גבוה ב-5.0% לעומת המדד במרץ אשתקד. שיעור האינפלציה השנתי ירד אמנם מעט בחודשיים האחרונים, אך הרמה עודנה גבוהה, ועלויות המחירים הן נרחבות ומתפרשות על פני מרבית סעיפי המדד. מחירי השירותים, ובעיקר מחירי הדיור (שכר-דירה), מוסיפים לעלות בקצב מהיר. מדד המחירים לחודש אפריל עלה בשיעור חד של 0.8%. הציפיות לאינפלציה לטווח של שנה נמצאות נכון לסוף חודש אפריל ברמה של כ-3.0%, כלומר בסמוך לגבול העליון של היעד. הציפיות לטווחים ארוכים יותר מעוגנות ביעד האינפלציה.

השקל פוחת במהלך הרבעון הראשון של 2023 בשיעור של 2.7% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו פוחת ב-4.8%. בנק ישראל לא התערב במסחר בתקופה זו. היחלשות השקל הושפעה בין השאר מקידום תהליכי החקיקה להכנסת השינויים במערכת המשפט, גל המחאה שנלווה אליה, והחשש מפגיעה בדירוג החוב של המדינה. חששות אלו הביאו לעלייה בחשיפה למטבע-חוץ של המשקיעים המוסדיים בישראל. הפיחות הושפע כנראה גם מהחולשה בענף ההיי-טק, ובכלל זה ירידה ביצוא שירותי חברות הטכנולוגיה, ובהשקעות בחברות אלו.

שוקי הכספים והון

הרבעון הראשון של שנת 2023 אופיין בעלויות שערים בשווקים הפיננסיים בעולם, על רקע התמתנות האינפלציה, וכן התפוגגות מסוימת בחששות ממיתון. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2023 עלה מדד ה-S&P500 בארצות-הברית בשיעור של 7.0%, מדד הנאסד"ק עלה ב-16.8% ומדד המניות האירופי ה-STOXX EUROPE 50 עלה ב-13.7%. בניגוד למגמה בעולם, מדד ת"א 125 ירד ברבעון הראשון של 2023 בשיעור של 4.8%. מחזורי המסחר היומיים במניות ובמכשירים המיזם ברבעון הראשון של 2023 עמדו על רמה ממוצעת של 2.1 מיליארד שקל, לעומת רמה הממוצעת של 2.6 מיליארד ברבעון המקביל ב-2022.

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמה תנודתיות בתשואות אגרות-החוב בעולם ובישראל. בסיכום הרבעון הראשון נרשמה בארצות-הברית ירידה בתשואות אגרות-החוב לטווחים הארוכים ותשואת אגרת-חוב ממשלתית לטווח של עשר שנים ירדה מרמה של 3.88% בסוף שנת 2022 לרמה של 3.47% בסוף הרבעון הראשון של 2023. בישראל נרשמה ברבעון זה עלייה בתשואות, ותשואת אגרת ממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה בתקופה זו מרמה של 3.56% ל-3.78%.

בסיכום הרבעון הראשון מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירד בשיעור של 0.4% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות עלה ב-0.7%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות נותר ללא שינוי ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות עלו לרמה של כ-2.64%. גיוסי הון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב מהציבור הסתכמו בכ-12.8 מיליארד ש"ח, התמתנות לעומת גיוסים של 15.5 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הירידה בגיוסים משקפת בין היתר את הירידה בפעילות בסקטור הנדל"ן ואת עליית מרווחי הסיכון בענף.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין

לשנת 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2022	31.03.2023	
5.28%	1.17%	1.08%	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"ידוע"
13.15%	2.12%	2.73%	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
6.63%	0.11%	4.77%	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
12.06%	0.88%	3.42%	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
(19.59%)	(6.90%)	0.21%	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה התורכית

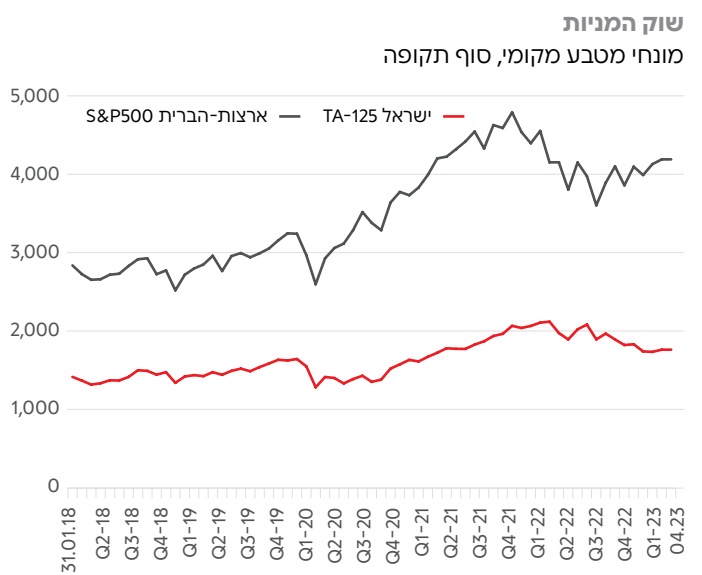
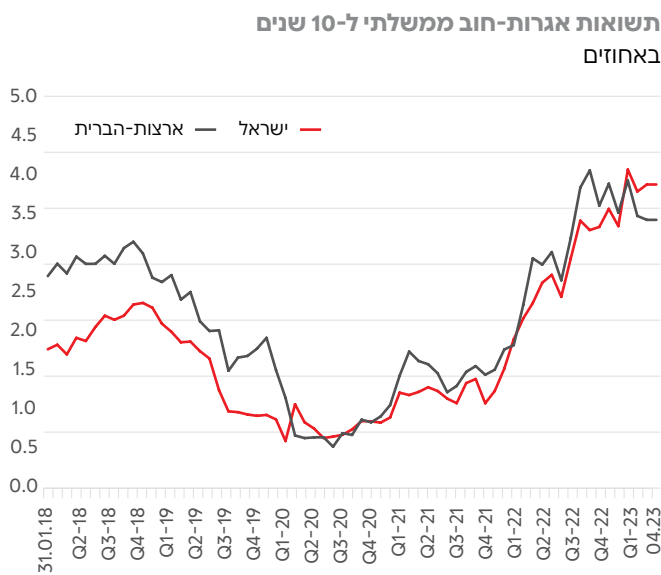
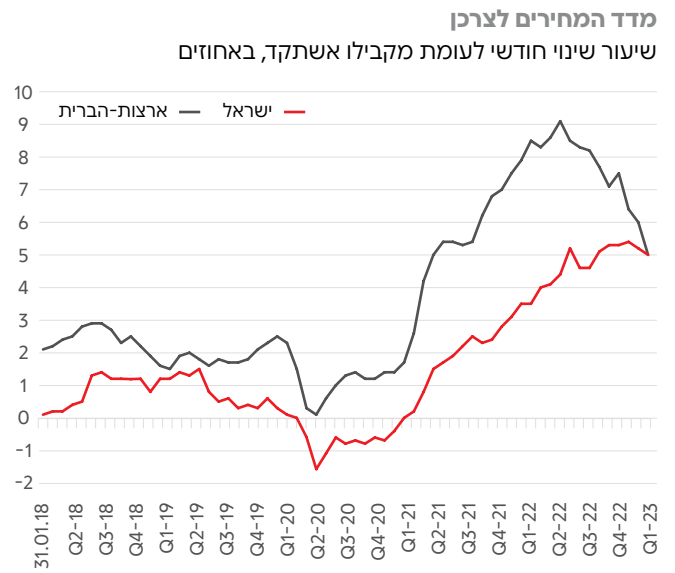
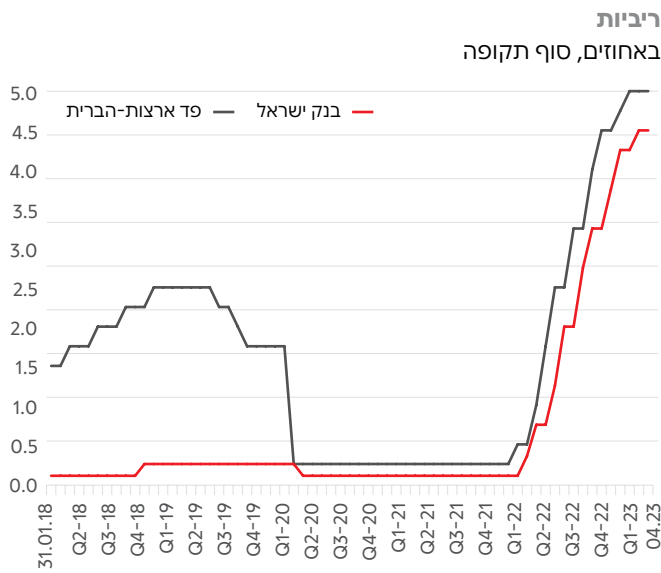
נתונים על ריבית בנק ישראל:

31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022	31.12.2022	31.03.2023	
0.10%	0.75%	2.00%	3.25%	4.25%	שיעור הריבית בסוף התקופה

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

תרשים 1-2: תשואות אגרות-חוב ממשלתי, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד לציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה בפרק סקירת הסיכונים, בהמשכו של דוח זה.

הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. הבנק מעריך כי שילוב של גורמים כלכליים ופוליטיים מגבירים בעת הזו את הסיכונים הכלכליים אליהם חשוף הבנק. האינפלציה בעולם החלה אמנם לרדת, אך היא עודנה גבוהה ורחוקה מיעדי האינפלציה של הבנקים המרכזיים, ומדיניות הבנקים המרכזיים היא מרסנת. עליות הריבית בעולם הביאו להתאמה במחירי הנכסים הפיננסיים והריאליים, וההערכה הרווחת כעת בשווקים היא שהצמיחה העולמית תאט במידה ניכרת ברבעונים הקרובים. המלחמה באוקראינה נמשכת ומהווה אף היא סיכון מתמשך, אם כי ההשלכות על הכלכלה האירופית עד כה היו מתוננות מההערכות המוקדמות. לעליית הריביות של הבנקים המרכזיים בארץ ובארצות-הברית פוטנציאל תרומה חיובית לתוצאות פעילות הבנק. יחד עם זאת, סביבת ריבית גבוהה ממושכת כמו גם העלאות ריבית אגרסיביות יותר, בשילוב ירידה בהכנסות ממיסים ועלייה בגירעון התקציבי, עלולות בין היתר להעלות את הסיכונים למיתון, להוביל לשינוי במחירי נכסים (לרבות פיננסיים ונדל"ן), להביא לצמצום הנזילות במשק, להשפיע על מצבם של לקוחות הבנק, ובהתאם להיות בעלי השפעה שלילית על תוצאות הפעילות של הבנק ורווחיו. העלייה המהירה בריביות, שמלווה גם בעליית סיכונים אשראי בענפים כמו נדל"ן, הביאה לפגיעה בשווי הנוכחי של נכסים בעלי מח"מ ארוך ובעיקר של תיקי אגרות-החוב, לשחיקת מרווח פיננסי של בנקים שהחזיקו נכסים כאלו בהיקף משמעותי ולפגיעה מהותית במספר בנקים אזוריים בארצות-הברית. בנק SVB (Silicon Valley Bank) לדוגמה, צבר הפסדים כבדים בשווי תיק אגרות-החוב, ופיקדונות החלו לצאת מהבנק בקצב מוגבר. הבנק נמכר בחסות הרגולטור האמריקני תוך הפעלת ביטוח פיקדונות מלא. סיגניצ'ר ופירסט רפובליק חדלו אף הם מלפעול. בנוסף, קרדיט סוויס (Credit Suisse) השוויצרי מוזג ל-UBS תוך מחיקת אחת משכבות החוב על רקע חולשה בבקורות הפנימיות, הפסדים ואובדן נזילות. בנקים מרכזיים התערבו בנעשה בשווקים על מנת למנוע משבר נזילות, והחשש ממשבר בענף הבנקאות בעולם עלה. ככל שההתערבות לא תהיה יעילה ו/או רמות הנזילות בעולם יפגעו בצורה משמעותית, עלולה להיות לאירועים אלו השפעה על יכולת העמדת האשראי של הבנקים בעולם ובהתאם השפעה שלילית על הכלכלה. לקריסת הבנקים שאירעו עד כה אין השפעה שלילית מהותית על בנק הפועלים. מהלך של קידום חקיקה שעניינה יישום שינויים במערכת המשפט על-ידי הממשלה הביא לגל נרחב של מחאה ציבורית וחברתית שנמשך עד עתה. הליך החקיקה הושהה ומתנהל עתה משא ומתן בין הקואליציה למפלגות באופוזיציה בניסיון להגיע להסכמות. חברת דירוג האשראי מודיס' הפחיתה את תחזית דירוג החוב של מדינת ישראל מחיובית לציבה, אך הותירה את הדירוג עצמו ברמה של A1. מודיס' תלתה את הפחתת התחזית בקידום החקיקה לשינויים במערכת המשפט, מבלי להגיע להסכמה רחבה לצעדים אלה. חברת דירוג האשראי S&P הותירה את דירוג האשראי של ישראל ברמה של AA- עם אופק יציב, זאת בהתבסס על הערכתה שבתרחיש המרכזי תושג פשרה שתפחית את המתחיות החברתית. בהתאם, ככל שיקודם המהלך החקיקתי בהיעדר הסכמה רחבה, עלולות להיות לו השפעות שליליות על המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. בשלב זה קשה להעריך מה יהיו תוצאות הדיונים ועתיד החקיקה.
- על רקע אי הוודאות במשק, הסיכונים בכלכלה העולמית וההאטה בחלק מהמדינות והסקטורים בעולם, בדגש על ענף ההיי-טק, חלה התכווצות בפעילות בחלק מענפי המשק, ובעיקר ביצוא של תעשיות הטכנולוגיה ובהשקעות חדשות בחברות טכנולוגיה, וכן האטה בצריכה הפרטית וירידה ברכישת דירות. מגמות אלו עלולות להוביל להאטה בקצב מתן האשראי ולעלייה בסיכונים האשראי אליהם חשוף הבנק. לפרטים ראה **פרק סקירה כלכלית ופיננסית** לעיל ו**סעיף בינו ונדל"ן** בפרק סיכון האשראי להלן.
- סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפניית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי בקרה אלו מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצינית בתור הגנה היקפית. יצוין כי מעבר עובדים לעבודה מרחוק, מעבר למחשוב ענן ודיגיטיזציה מוגברת בפעילות הבנק ובכללה גידול בעבודה מרחוק מול לקוחות, במקביל לגידול באיומים ובניסיונות תקיפה על הבנק ועל לקוחותיו מעצימים את הסיכון. הבנק פועל במטרה לצמצם את הסיכון.
- הסביבה הרגולטורית בארץ ובחו"ל:** לרפורמות רגולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובחו"ל. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום, אשר חלקן עוסק בהתערבות ישירה במחירים ובריביות במערכת הבנקאית. היוזמות והמגמות הרגולטוריות עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית ובכלל זה על הבנק. בשלב זה מוקדם להעריך את ההשפעות של שינויים אלה על הבנק. כמו-כן, ייתכן כי השפעות אלו לא יהיו מיידיות, אלא השפעות איטיות ומתמשכות לאורך זמן, שתגזרנה מתהליכי השינוי ההדרגתי בסביבת הבנק (לקוחותיו, שחקנים בשוק וכדומה), לצד היערכות הדרגתית של הבנק להתאמות הדרושות בפעילותו.

- **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות מצד חברות ביג-טק (אפל, גוגל, אמזון ועוד), חברות פינטק ובנקים דיגיטליים, לצד חדירה של טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי, עלולים להשפיע משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם בטווח הבינוני-ארוך. לצד זאת, שינויים רגולטוריים ותחרותיים בזירה המקומית, בדגש על מהלכים להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, ניווד חשבונות בנק ובנקאות פתוחה, כמו גם תחרות במגזר העסקי, העלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק ובכלל זה על מרווחי האשראי שלו. לאחרונה הבנק גיבש תכנית אסטרטגית מקיפה עד לשנת 2026 הכוללת, בין היתר, ביצוע צעדים בתחומי הליבה של הבנק, חדשנות, טכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה לאיומים.
- **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות סנקציות בינלאומיות), מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות, או הוראות בעלות אופי דומה. התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרור, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות.
- **סיכון סביבתי:** בשנים האחרונות גברה ההבנה בעולם, כי אפשרות של התממשות סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים תפגע בכלכלה ובמקרים קיצוניים עלולה להביא לפגיעה משמעותית בבנקים ובמערכת הפיננסית כתוצאה מהתממשות סיכונים פיננסיים ולא-פיננסיים בטווח הארוך. השפעות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי גם במסגרת הסיכונים האחרים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי בפעילותו, כמו סיכון אשראי (דרך השפעה על החוסן הפיננסי של לווים ושווי ביטחונות), סיכון שוק והשקעה, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד. לסיכונים אלו, בדגש על סיכונים האקלים והשפעת תהליכי המעבר לכלכלה מעוטת פליטת גזי חממה, יש מאפיינים ייחודיים של חוסר ודאות. בשלב זה מוקדם להעריך את פוטנציאל ההשפעות ארוכות הטווח של שינויים אלו על הבנק. לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [דוח ממשל תאגיד](#).

2.1.3. רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון זיו האפט (BDO) וסומך חייקין (KPMG) משמשים כרואי החשבון המשותפים של הבנק. לעיתים, מוצא לנכון רואי החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד של חוות הדעת על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-2,008 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 1,654 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נבעה בעיקר מגידול בשיעור של כ-39.3% בסך הכנסות הבנק שקוזזה בחלקה מגידול בהוצאות להפסדי אשראי.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-17.0%, בהשוואה ל-15.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2022	31.03.2023	
	במיליוני ש"ח		
121.0%	3,403	7,522	הכנסות ריבית
407.3%	(687)	(3,485)	הוצאות ריבית
48.6%	2,716	4,037	הכנסות ריבית, נטו
129.7%	148	340	הכנסות מימון שאינן מריבית
52.8%	2,864	4,377	רווח מימוני, נטו*
130.8%	(600)	185	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
21.0%	3,464	4,192	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(0.2%)	984	982	עמלות והכנסות אחרות*
6.9%	1,958	2,094	הוצאות תפעוליות ואחרות
23.7%	2,490	3,080	רווח לפני מסים
26.3%	862	1,089	הפרשה למסים על הרווח
22.3%	1,628	1,991	רווח לאחר מסים
(37.0%)	27	17	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים רווח נקי:
21.3%	1,655	2,008	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	(1)	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
21.4%	1,654	2,008	המיוחס לבעלי מניות הבנק
9.4%	15.6%	17.0%	תשואת הרווח הנקי

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

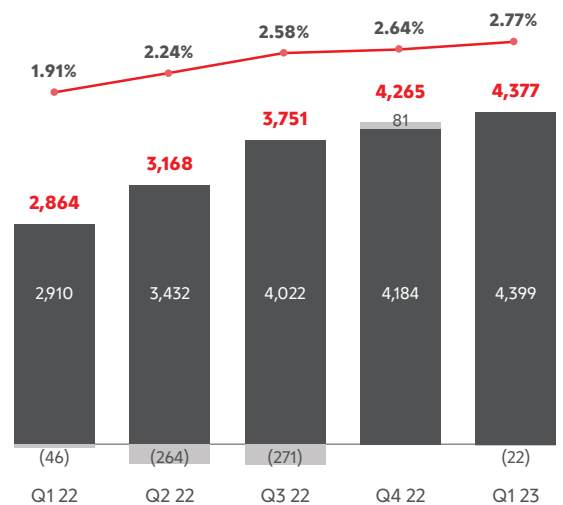
הרווח מפעילות מימון כולל בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי בשערי חליפין ובמדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות מטבע-חוץ ומדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו

השנוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2022	31.03.2023	
במיליוני ש"ח			
121.0%	3,403	7,522	הכנסות ריבית
407%	(687)	(3,485)	הוצאות ריבית
48.6%	2,716	4,037	הכנסות ריבית, נטו
129.7%	148	340	הכנסות מימון שאינן מריבית
52.8%	2,864	4,377	סך הרווח המימוני המדווח
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:			
(267.4%)	46	(77)	הכנסות (הוצאות) ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
277%	30	113	רווח (הפסד) מהשקעות במניות
(8%)	(73)	(67)	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(118%)	(49)	9	הכנסות (הוצאות) מגידורים ואחרים ⁽²⁾
(52%)	(46)	(22)	סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
51.2%	2,910	4,399	סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾

- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- כולל השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים והשפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
- רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי. מזה: בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה בסך 266 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023 בהשוואה להכנסה בסך 301 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022.

תרשים 2-2: רווח מימוני נטו

- סך הרווח המימוני המדווח • השפעות שאינן מפעילות שוטפת
- הכנסות מימון מפעילות שוטפת ← מרווח מימוני מפעילות שוטפת

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

הרווח המימוני מפעילות שוטפת בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם בסך של 4,399 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,910 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקרה מהשפעת גידול של כ-9% ביתרות האשראי הממוצעות ומהשפעות עליית שיעורי הריבית השקלית והדולרית.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 4,377 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,864 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-52.8%. העלייה נבעה מגידול ברווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל. בנוסף, חל גידול ברווחים מהשקעה במניות. מנגד, חלו הפסדים ממימושי אגרות-חוב, וזאת בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 4-2: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31.03.2022		31.03.2023	
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית
במיליוני ש"ח/באחוזים			
2.36%	3,403	5.05%	7,522
(0.85%)	(687)	(3.53%)	(3,485)
1.51%	2,716	1.52%	4,037
1.89%		2.71%	

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בהיקף הנכסים וההתחייבויות ומעלייה בשיעורי הריבית השקלית והדולרית.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 חלה עלייה ביחס בין הכנסות ריבית, נטו לבין יתרת נכסים נושאי ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 0.82%, אשר נבעה מעלייה בשיעורי הריבית השקלית והדולרית.

לפרטים נוספים ראה [פרק שיעורי הכנסות והוצאות ריבית](#) בדוח ממשל תאגידי. לפרטים נוספים בדבר חשיפות לסיכון ריבית ולסיכון מדד המחירים לצרכן ראה [פרק סקירת הסיכונים](#) להלן.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 בהוצאה בסך של כ-185 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 600 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסה הפרטנית, נטו הסתכמה בהכנסה בסך של כ-7 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של כ-550 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות בתקופה המקבילה אשתקד נבעו בעיקר מקיטון בהפרשה פרטנית שהושפע בעיקרו ממספר מצומצם של לוויים.

ההוצאה בגין הפרשה קבוצתית, ומחיקות אוטומטיות, נטו הסתכמה להוצאה בסך של כ-192 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה להכנסה בסך של כ-50 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 הושפעה מהגדלת ההפרשה הקבוצתית בשל התאמות בגין השפעות מאקרו חזויות, לנוכח עליית אי הוודאות בתנאים הכלכליים וההסתברות להאטה כלכלית וכן מהמשך הגידול בתיק האשראי. זאת בהמשך לגידול ההדרגתי בשיעור ההפרשה להפסדי אשראי החל מהמחצית השנייה של שנת 2022.

למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן [וביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 5-2: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.2022	31.03.2023	
במיליוני ש"ח		
149	51	הוצאה פרטנית, ברוטו בגין הפסדי אשראי
(699)	(58)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(550)	(7)	הכנסה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
(50)	192	הוצאה (הכנסה), בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות אוטומטיות*, נטו
(600)	185	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי**
** מזה:		
(586)	136	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
32	12	הוצאה נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
(46)	39	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	(2)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות ואגרות-חוב
(600)	185	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%		
		שיעור הוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור***:
0.16%	0.05%	שיעור הוצאה הפרטנית, ברוטו בגין הפסדי אשראי
0.11%	0.24%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
(0.66%)	0.19%	שיעור הוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי, נטו, מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
(0.06%)	0.01%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(4.37%)	0.86%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* מחיקות בגין חובות בפיגור של 150 יום או יותר שלא נבחנו פרטנית.

*** השיעורים להלן הינם מחושבים על בסיס שנתי ומתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות.

(1) הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-982 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-984 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כמפורט להלן.

ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-968 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-889 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע ממרבית תחומי הפעילות בדגש על עלייה בעמלות ניהול חשבון, עמלות כרטיסי אשראי ועמלות הפרשי המרה, זאת בהשפעת הצמיחה בפעילות העסקית. גידול זה קוּזז חלקית מירידה בעמלות מפעילות בניירות-ערך. הגידול בעמלות מכרטיסי אשראי הושפע מעדכון הסכם התפעול עם ישראלכרט שבתוקף מיום 1 באפריל 2022. לפרטים ראה [ביאור 6.10 א.ב.](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ההכנסות האחרות שנובעות בעיקרן מרווחים ממכירת נדל"ן וזכויות בנדל"ן הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-14 מיליון ש"ח בהשוואה ל-95 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 6-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2022	31.03.2023	
במיליוני ש"ח			
			עמלות
8.5%	211	229	דמי ניהול חשבונות
(17.6%)	210	173	פעילות בניירות-ערך
(14.6%)	48	41	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
79.7%	69	124	כרטיסי אשראי, נטו
33.9%	56	75	טיפול באשראי
6.9%	174	186	עמלות מעסקי מימון
27.3%	77	98	הפרשי המרה
(4.5%)	44	42	עמלות אחרות
8.9%	889	968	סך-הכל עמלות תפעוליות
(85.3%)	95	14	סך-הכל אחרות
(0.2%)	984	982	סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-2,094 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,958 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 7-2: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2022	31.03.2023	
במיליוני ש"ח			
7.5%	1,161	1,248	שכר
9.2%	326	356	אחזקה ופחת בניינים וציוד
4.0%	471	490	הוצאות אחרות
6.9%	1,958	2,094	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות השכר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-1,248 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,161 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.5%. הגידול בהוצאות השכר נבע בעיקרו מגידול בהפרשות למענקים וכן מגידול בשכר השוטף.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-356 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-326 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-9.2% שנבעה בעיקרה מגידול בהוצאות הפחת בגין תוכנות.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-490 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-471 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מגידול בהוצאות אקטואריות בגין פנסיה ובהוצאות מחשב.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 1,089 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 862 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקרו מעלייה ברווחיות השוטפת.

חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ברווח של 17 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 27 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההשקעות בחברות כלולות מבוצעות באמצעות פועלים אקוויטי (חברה בת בבעלות מלאה). לפרטים נוספים ראה **פרק חברות עיקריות** להלן.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 2,008 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,654 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה, המיוחס לבעלי מניות הבנק, בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-1.50 ש"ח, בהשוואה ל-1.24 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 8-2: רווח כולל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.2022	31.03.2023	
במיליוני ש"ח		
1,655	2,008	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,654	2,008	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(1,508)	176	התאמות נטו, בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
321	19	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(1,187)	195	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
390	(69)	השפעת המס המתייחס
(797)	126	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
1	-	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(798)	126	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
858	2,134	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(2)	-	הרווח (ההפסד) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
856	2,134	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הרווח הכולל הסתכם במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 2,134 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 856 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הכולל בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 הושפע בעיקרו מהגידול ברווח הנקי, וכן מהתאמות חיוביות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, בגין השפעות השינויים בריבית השקלית והדולרית, בהשוואה להתאמות שליליות בסך של כ-1.5 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2023 הסתכם ב-666.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-665.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022.

טבלה 9-2: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2022	31.03.2023	
במיליוני ש"ח			
0.2%	665,353	666,665	סך-כל הנכסים
1.5%	388,727	394,399	אשראי לציבור, נטו
(28.1%)	133,424	95,918	מזומנים ופיקדונות בבנקים
27.9%	107,400	137,338	ניירות-ערך
(0.7%)	532,588	528,897	פיקדונות הציבור
(1.7%)	26,866	26,417	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.5%	46,502	48,115	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

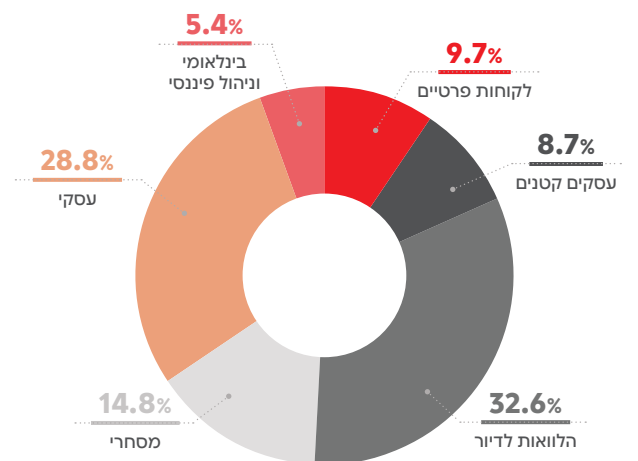
אשראי לציבור

טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה

השנוי	יתרה ליום		
	31.12.2022	31.03.2023	
	במיליוני ש"ח		
0.1%	38,244	38,276	לקוחות פרטיים*
(1.9%)	34,998	34,324	עסקים קטנים*
0.8%	127,688	128,665	הלוואות לדיור
0.4%	57,945	58,175	מסחרי
5.0%	108,316	113,690	עסקי
3.0%	17,210	17,733	פעילות בינלאומית
(18.3%)	4,326	3,536	ניהול פיננסי
1.5%	388,727	394,399	סך-הכל

* כולל יתרת חייבים בגין כרטיסי אשראי.

תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 31 במרץ 2023

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

חבויית בעייתיות

טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתית⁽¹⁾

31.12.2022			31.03.2023			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
4,258	813	3,445	4,138	748	3,390	סיכון אשראי לא צובר
872	42	830	906	26	880	סיכון אשראי נחות
2,614	471	2,143	2,964	476	2,488	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
7,744	1,326	6,418	8,008	1,250	6,758	סך סיכון אשראי בעייתית*
6,487	1,136	5,351	6,637	1,049	5,588	סיכון אשראי בעייתית, נטו
83	-	83	140	-	140	* מזה חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ברבעון הראשון של שנת 2023 חלה עלייה קלה בהיקף החובות הבעייתיים.

למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתית, לרבות תרחישים וניתוחי רגישות שנבחנו, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
	31.12.2022	31.03.2023		
				מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים
(20.4%)	1,741	1,385		אשראי תעודות
(2.8%)	82,849	80,544		ערביות והתחייבויות אחרות*
9.3%	12,427	13,584		מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
(6.3%)	28,272	26,499		מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
3.6%	84,031	87,020		התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערביות*

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 היקף המכשירים הפיננסיים החוץ-מאזניים נותר ברמה דומה להיקפו בתום שנת 2022. מחד חל גידול בהיקף המסגרות הלא מנוצלות בגין התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערביות ובהיקף מסגרות כרטיסי אשראי שלא נוצלו. גידול זה קוזז לאור קיטון בערביות, בעיקר לרוכשי דירות. בגין חלק מהערביות כאמור נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות (בעיקר זרות) ושיאין סחירות בפיזור נרחב. היקף ההשקעות בניירות הערך הסתכם ביום 31 במרץ 2023 בכ-137.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-107.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, עלייה בשיעור של כ-27.9% שנבעה בעיקר מגידול בהיקף אגרות-החוב הממשלתיות, של ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמו הוצאות בסך של כ-77 מיליון ש"ח ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב בהשוואה להכנסות בסך של כ-46 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לאור עליית עקומי הריבית השקלית והדולרית, נרשמה בשנת 2022 ירידה בסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח (לפני מס) בגין שינויים בשוויין של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, חלה ירידה קלה בעקומי הריבית שהביאה לגידול בסך של כ-0.1 מיליארד ש"ח (לפני מס) בשוויין של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה. השינויים בשוויין של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה נזקפו לקרן הון. לעניין רגישות קרן הון לשינויים בשיעורי ריבית, ראה [פרק הלימות הון](#) להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

תיק המניות הכולל של קבוצת הבנק נותר בהיקף דומה לתום השנה הקודמת והסתכם לסך של כ-4.0 מיליארד ש"ח. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשם בגין תיק המניות של קבוצת הבנק רווח משערוך וממימוש מניות בסך של כ-113 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-30 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

תיק המניות של הבנק כולל מניות סחירות (הנמדדות בשווי הוגן) ומניות שאינן סחירות (הנמדדות בעלות בניכוי ירידת-ערך) והוא עשוי להיות מושפע מגורמים אקסוגניים שונים כדוגמת עלייה בשיעורי האינפלציה, שינויים בשערי הריבית, והתנהגות שוק ההון. הרעה במצב הכלכלי עשויה להביא לירידה בערכן של המניות.

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 13-2: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		תיק למסחר		זמין למכירה		מוחזק לפדיון		
% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 31 במרץ 2023								
65.5%	90,022	9.4%	12,901	48.7%	66,943	7.4%	10,178	אגרות-חוב ממשלת ישראל
20.3%	27,938	1.6%	2,137	17.4%	23,940	1.4%	1,861	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.1%	1,480	-	-	1.1%	1,480	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
86.9%	119,440	11.0%	15,038	67.2%	92,363	8.8%	12,039	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.2%	301	-	-	-	-	0.2%	301	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
9.9%	13,640	1.5%	1,997	8.5%	11,643	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
10.1%	13,941	1.5%	1,997	8.5%	11,643	0.2%	301	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
3.0%	3,957	-	-	2.9%	3,957	-	-	מניות*
100.0%	137,338	12.5%	17,035	78.6%	107,963	9.0%	12,340	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2022								
62.8%	67,473	7.2%	7,706	48.2%	51,751	7.5%	8,016	אגרות-חוב ממשלת ישראל
21.2%	22,719	0.7%	765	18.8%	20,153	1.7%	1,801	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.4%	1,499	-	-	1.4%	1,499	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
85.4%	91,691	7.9%	8,471	68.4%	73,403	9.2%	9,817	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.3%	299	-	-	-	-	0.3%	299	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
10.6%	11,362	0.6%	658	10.0%	10,704	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
10.9%	11,661	0.6%	658	10.0%	10,704	0.3%	299	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
3.7%	4,048	-	-	3.8%	4,048	-	-	מניות*
100.0%	107,400	8.5%	9,129	82.2%	88,155	9.5%	10,116	סך-הכל ניירות-ערך

* מניות שאינן למסחר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

		יתרה ליום			
		31.12.2022	31.03.2023		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן		
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
	3.4%	394	3.1%	435	כרייה וחציבה
	11.4%	1,331	10.2%	1,428	תעשייה
	3.6%	415	3.1%	436	אספקת חשמל ומים
	3.2%	369	2.7%	375	מידע ותקשורת
	70.7%	8,253	72.7%	10,138	בנקים ומוסדות פיננסיים
	2.9%	335	1.8%	251	מסחר
	2.0%	237	2.2%	312	תחבורה ואחסנה
	2.8%	327	4.1%	566	ענפים אחרים
	100.0%	11,661	100.0%	13,941	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

עיקר הגידול באגרות-חוב בנקים ומוסדות פיננסיים ברבעון הראשון של שנת 2023 נבע מפעילות שאילות למטרות ריפוי, בגינה אין לבנק חשיפה למנפיק. לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2022	31.03.2023	
	במיליוני ש"ח		
(0.7%)	532,588	528,897	פיקדונות הציבור
6.8%	8,696	9,284	פיקדונות מבנקים
(16.2%)	3,262	2,734	פיקדונות הממשלה
(0.7%)	544,546	540,915	סך-הכל

טבלה 2-16: מידע נוסף על פיקדונות הציבור

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2022	31.03.2023	
	במיליוני ש"ח		
			לפי דרישה
(11.1%)	193,328	171,846	אינם נושאים ריבית
(2.5%)	136,637	133,200	נושאים ריבית
(7.6%)	329,965	305,046	סך-הכל לפי דרישה
10.5%	202,623	223,851	לזמן קצוב
(0.7%)	532,588	528,897	סך-כל פיקדונות הציבור

יתרת הפיקדונות ליום 31 במרץ 2023 הסתכמה בסך של כ-540.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-544.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022. הקטון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023 נבע בעיקרו מירידה בפיקדונות של עסקים גדולים ולקוחות מוסדיים. בנוסף, נמשכת מגמת השינוי בתמהיל פיקדונות הציבור שקיבל ביטוי במעבר הציבור מפיקדונות שאינם נושאים ריבית לפיקדונות לזמן קצוב.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 2-17: ההתפתחות ביתרות החזקה הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק

השינוי	יתרה ליום	
	31.12.2022	31.03.2023
	במיליוני ש"ח	
1.0%	802,789	810,961

ניירות-ערך⁽¹⁾

(1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת ושירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

הגידול בהיקף ניירות-ערך של לקוחות קבוצת הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 הושפע בין היתר, ממעבר לקוחות לאפיקים סחירים בעלי רמת סיכון נמוכה.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2023 הסתכמו בכ-26.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-26.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022, קיטון בשיעור של כ-1.7% נבע בעיקר מפירעון אגרות-חוב. לפרטים נוספים ראה [ביאור 20 בדוחות הכספיים לשנת 2022 ופרק הלימות הון](#) להלן. בחודש מאי 2023 לאחר קבלת היתר מרשות ניירות-ערך, פרסם הבנק תשקיף מדף אשר יאפשר לבנק להנפיק מניות וניירות-ערך המירים למניות, אגרות-חוב, כתבי התחייבות נדחים וניירות-ערך אחרים.

טבלה 2-18: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 במרץ 2023	
הערך במאזן	מזה: סחיר*	הערך במאזן	מזה: סחיר*
במיליוני ש"ח			
10,082	10,103	10,290	10,305
כתבי התחייבות נדחים			
16,763	16,763	16,112	16,112
אגרות-חוב			
26,845	26,866	26,402	26,417
סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים			

* כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים הנסחרים ברצף המוסדי.

טבלה 2-19: מכשירים נגזרים

31.12.2022		31.03.2023			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי
במיליוני ש"ח					
746,699	10,913	11,264	1,191,210	11,132	11,319
חוזי ריבית					
408,580	5,921	8,368	523,673	7,213	9,794
חוזי מטבע					
156,915	2,223	2,255	184,304	2,712	2,642
חוזים בגין מניות					
109	4	4	297	3	3
חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)					
1,312,303	*19,061	*21,891	1,899,484	*21,060	*23,758
סך-הכל					

* מזה: שווי הוגן נטו של נכסים והתחייבויות בגין נגזרים משוברים בסך של 53 מיליוני ש"ח ו-15 מיליוני ש"ח, בהתאמה אשר נכללו במאזן בסעיף פיקדונות הציבור (31.12.2022): נכסים והתחייבויות בסך של 59 מיליוני ש"ח ו-18 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023 חל גידול ביתרות השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים. מרבית הגידול הינו ביתרות השווי ההוגן של חוזי מטבע לאור השינויים בשערי מטבע-חוץ.

בנוסף, יתרות הערך הנקוב של המכשירים הנגזרים עלו בהיקפים משמעותיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023 בשל גידול בהיקפי הפעילות, בעיקר בחוזי ריבית לתקופות קצרות. הבנק פועל לרוב עם הצדדים הנגדיים במסגרת הסכמי קיזוז וביטחונות שמטרתם לצמצם את חשיפת האשראי הנובעת מהפעילות במכשירים נגזרים של צדדים אלה.

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2023 הינו 1,336,859,593 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 517,518 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").
לפרטים בדבר ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה, ראה [פרק עניינים אחרים](#) בדוח ממשל תאגידי.

דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגיית הבנק.

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. במועד אישור דוחות כספיים אלה, בשים לב לתוצאות הכספיות, לצרכי ההון של הבנק ולמדיניות החלוקה כאמור, החליט דירקטוריון הבנק להכריז על חלוקת דיבידנד בסך 803 מיליון ש"ח, המהווה כ-40% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון הראשון 2023 ואשר ישולם ביום 14 ביוני 2023.

טבלה 20-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
22.05.2023	14.06.2023	60.048	803.0
08.03.2023	30.03.2023	39.272	525.0
22.11.2022	11.12.2022	40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30.146	403.0
15.11.2021	08.12.2021	64.499	862.0
01.08.2021	18.08.2021	46.152	616.8

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים. הוראות אלה מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שמבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה דורש גילוי כמותי ואיכותי במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשופה אליהם במטרה להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

ועדת באזל לפיקוח על הבנקים מבצעת עדכונים למסגרת מדידת הלימות ההון, אשר לעיתים מקבלים את הכינוי "באזל 4". במסגרת זו נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שבגינם נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. היישום באיחוד האירופי של הסטנדרטים השונים הכלולים במסגרת העדכון צפוי להיות בשנת 2025.

בהתאם למדיניות האימוץ של סטנדרטים בינלאומיים מקובלים, הפיקוח על הבנקים מאמץ את הוראות ועדת באזל משנת 2017 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי. ביום 29 בדצמבר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 206 "מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי". במסגרת הטיוטה נקבעה הגדרה מעודכנת של חישוב הקצאת ההון בגין סיכון תפעולי כך שהיא מבוססת, בין השאר, על רכיבי האינדיקטור העסקי המפורטים בטיוטה ועל מכפיל ההפסד הפנימי שמבוסס על ממוצע ההפסדים ההיסטוריים של התאגידי הבנקאי. בהתאם לטיוטה יישום ההוראה יחול ביום 1 בינואר 2026.

יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2023, הינם 10.23% ו-13.50%, בהתאמה.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון יחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימות תכניות הערכות לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקורות אירוע קיצון כאמור.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

- הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים וביעד הפנימי, תוך שמירה על שולי ביטחון. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
 - השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.
 - שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.

רגישות קרן ההון בגין אגרות-חוב זמינות למכירה נטו, לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בעקום התשואות חסר הסיכון ובמרווח סיכון האשראי נאמדת בקיטון בסך של כ-0.8 מיליארד ש"ח וכ-0.6 מיליארד ש"ח בהתאמה. מנגד, רגישות קרן ההון הנובעת מהתאמות בגין שינויים אקטואריים, נטו לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בריבית ההיוון נאמדת בגידול בסך של כ-0.2 מיליארד ש"ח. דרישות ההון בגין חשיפות הבנק לממשלת ישראל, בנקים ישראלים, גופים מוסדיים וישויות סקטור ציבורי, נגזרות מדירוג מדינת ישראל. ההשפעה הישירה של ירידה בדירוג האשראי של מדינת ישראל על-ידי חברת Standard and Poor's Rating Group, ככל שתהיה, תביא לקיטון של 0.22%-0.28% ביחס הון רובד 1 יחס הון כולל, בהתאמה.

שינויים מהותיים בהון

לפרטים נוספים בדבר כתבי ההתחייבות הנדחים, ראה [ביאור 9 יא'](#) בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר התאמות פיקוחיות וניכויים ובדבר השפעות נוספות על הון והלימות הון, לרבות בגין הוראות שטרם הגיע מועד יישומן, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 2-21: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2022	31 במרץ 2022	31 במרץ 2023	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
46,745	43,494	48,241	הון עצמי רובד 1
46,745	43,494	48,241	הון רובד 1
14,349	12,737	13,463	הון רובד 2
61,094	56,231	61,704	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
386,550	362,795	393,282	סיכון אשראי
4,007	3,693	5,180	סיכונים שוק
25,020	22,964	26,070	סיכון תפעולי
415,577	389,452	424,532	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.25%	11.17%	11.36%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
11.25%	11.17%	11.36%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.70%	14.44%	14.53%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
13.50%	13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן:
- הקלה בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.03% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2023 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2022 ו-0.06% ליום 31 במרץ 2022).
 - השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.05% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2023 (0.08% ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 במרץ 2022).
 - הקלה בגין יישום חוזר בנק ישראל בדבר שקלול הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, אשר נפרסת בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 30 בספטמבר 2022 עד ליום 30 ביוני 2023, ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.01% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2023 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2022).
- (2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הינם 10.0%-13.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת שעה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. ביום 15 בנובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם כהוראת שעה חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2023 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0%).

טבלה 2-2: יחס מינוף

31 במרץ 2023	31 במרץ 2022	31 בדצמבר 2022
במיליוני ש"ח		
בנתוני המאוחד		
48,241	43,494	46,745
הון רובד *1		
738,726	710,706	737,115
סך החשיפות*		
באחוזים		
6.53%	6.12%	6.34%
יחס מינוף		
5.50%	5.50%	5.50%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה		
6.00%	6.00%	6.00%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה		

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [ביאור 9.ח.נ.](#) בתמצית הדוחות הכספיים). השפעת ההקלה בגין תכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2023, המוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.02% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. השפעת ההקלה בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 31 במרץ 2023 מוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.03%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12א בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרת המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2022](#).

טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	4,377	213	4,164	-	384	69	599	319	1,016	130	1,647
עמלות והכנסות אחרות	982	9	973	24	52	23	166	82	263	37	326
סך הכנסות	5,359	222	5,137	24	436	92	765	401	1,279	167	1,973
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	185	22	163	-	(2)	-	67	23	24	-	51
הוצאות תפעוליות ואחרות	2,094	99	1,995	15	107	43	188	111	499	55	977
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	2,008	67	1,941	7	257	31	316	168	482	72	608
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	2,864	125	2,739	-	798	34	373	229	537	14	754
עמלות והכנסות אחרות	984	10	974	113	24	27	142	86	239	41	302
סך הכנסות	3,848	135	3,713	113	822	61	515	315	776	55	1,056
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(600)	10	(610)	-	-	-	(401)	(180)	(15)	-	(14)
הוצאות תפעוליות ואחרות	1,958	93	1,865	32	110	37	151	106	479	47	903
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,654	20	1,634	47	503	16	492	252	206	6	112

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס למגזר משקי בית ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-608 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-112 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ומעלייה בעמלות שקוזזה מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בהשוואה לשנה הקודמת ומגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-1,647 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-754 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית וכן מגידול בהיקפי האשראי לדיוור.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-326 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-302 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה מעמלות בכרטיסי אשראי ומעלייה בעמלות מהפרשי המרה אשר קוזזו בחלקן על-ידי ירידה בעמלות מפעילות בשוק ההון. ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-51 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של כ-14 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מגידול בהוצאה הקבוצתית בתקופה השוטפת על רקע התאמות מאקרו כלכליות לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-977 מיליון ש"ח בהשוואה ל-903 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בשל עלייה בהוצאות השכר והמענקים וכן מעלייה בהוצאות מחשב.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הבנקאות הפרטית ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-72 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-130 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-55 מיליון ש"ח בהשוואה ל-47 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים קטנים וזעירים ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-482 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-206 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע ברובו מעלייה ברווח המימוני, נטו, מעלייה בעמלות ובהכנסות האחרות. גידול זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות להפסדי אשראי. ברבעון הראשון של שנת 2023 הרווח המימוני, נטו הסתכם ב-1,016 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-537 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעליית הריביות השקלית והדולרית.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-263 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-239 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מכרטיסי אשראי, נטו ודמי ניהול חשבונות.

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות להפסדי אשראי בסך של 24 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 15 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מגידול בהוצאה הקבוצתית אשר קוזז בחלקו מקיטון בהוצאה הפרטנית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-499 מיליון ש"ח בהשוואה ל-479 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים בינוניים ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-168 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-252 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי אשר קוזזה בחלקה מעלייה ברווח המימוני, נטו בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-319 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-229 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעליית הריביות השקלית והדולרית.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-82 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-86 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות מעסקי מימון.

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-23 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של כ-180 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מגידול בהוצאה הקבוצתית ומגידול בהוצאה הפרטנית להפסדי אשראי.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים גדולים ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-316 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-492 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומעלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות אשר קוזזו בחלקן מעלייה ברווח המימוני, נטו ומעלייה בעמלות וההכנסות האחרות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-599 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-373 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול בהיקפי האשראי וכן מעלייה בריביות השקלית והדולרית.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-166 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-142 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון.

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-67 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של כ-401 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע מקיטון בהפרשה הפרטנית שהוכר ברבעון המקביל אשתקד, בעיקר ממספר לווים מצומצם.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו בכ-188 מיליון ש"ח בהשוואה ל-151 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס למגזר גופים מוסדיים ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-31 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-69 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס למגזר ניהול פיננסי ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-257 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-503 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-384 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-798 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעליית הריבית המועברת לחטיבות הבנק בגין המקורות. בנוסף, נרשמו הפסדים ממימושי אגרות-חוב, וזאת בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן, חלה ירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. מנגד, חלה עלייה ברווחים מהשקעה במניות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-52 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-24 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות סינדיקציה.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס למגזר אחר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם בסך של 7 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 47 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות האחרות, קיטון זה קוזז בחלקו מירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-113 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון זה נבע מירידה בהכנסות האחרות אשר מקורה במכירת זכויות בנדל"ן בתקופה המקבילה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו בכ-15 מיליון ש"ח בהשוואה ל-32 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהוצאות בקשר עם יישום ההסדר בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

מגזר הפעילות הבינלאומית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-67 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 20 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-73 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023 בהשוואה לרווח נקי של כ-43 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזזה בחלקה מגידול בהוצאות התפעוליות. העלייה ברווח המימוני, נטו נבעה בעיקר מעלייה בשיעור הריבית הדולרית ומגידול יתרות האשראי.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-6 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023 בהשוואה להפסד בסך של כ-19 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נובע מירידה בהוצאות בקשר עם צמצום הפעילות ויישום ההסדר בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות ושייכותם ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לקבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2022](#), [ביאור 12](#) לתמצית הדוחות הכספיים ופרק "מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה" בדוח ממשל תאגידי.

2.6. חברות עיקריות

2.6.1. חברות בישראל

קבוצת פועלים אקוויטי

קבוצת פועלים אקוויטי, המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק ומוחזקת בבעלות מלאה, פועלת בשני תחומים עיקריים: השקעות ישירות בחברות בהן ומעין הון (מזנין) וכן השקעה וייזום קרנות השקעה פרטיות ופעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל. בנוסף, פועלים אקוויטי מחזיקה בכ-24.9% בחברה הציבורית אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ (לשעבר "פועלים אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ") העוסקת בשירותי ייעוץ, חיתום וניהול גיוסי הון. לבקשת הבנק ופועלים אקוויטי, בחודש דצמבר 2022 הוחלף שמה והוסר "פועלים" משמה של החברה. הבנק שוקל חלופות לפעילות בתחום החיתום לרבות אפשרות להקמת פעילות חיתום עצמאית. יתרת ההשקעות של פועלים אקוויטי ליום 31 במרץ 2023 הסתכמה בסך של כ-3.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-3.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022. בנוסף, קיימת התחייבות להשקעה בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 במרץ 2023, בהשוואה לסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. הגידול בהיקף ההשקעות בשנים האחרונות מהווה יישום אסטרטגית הבנק לגידול היקף ההשקעות המבוצעות בפועלים אקוויטי, בכפוף לתנאי השוק, במסגרת מתווה השקעות רב שנתי עד לשנת 2025 אשר אושר בדירקטוריון הבנק. תרומת פועלים אקוויטי לתוצאות הפעילות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכמה ברווח בסך של כ-46 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתרומה נובעת בעיקר מקיטון ברווחי שיערוך של מניות שאינן סחירות על בסיס מחיר נצפה, לצד קיטון ברווחי האקוויטי מחברות כלולות לעומת ברבעון המקביל אשתקד. השקעת הבנק בפועלים אקוויטי (בהון ובאמצעים אחרים) הסתכמה ביום 31 במרץ 2023 ב-3.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-3.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022.

2.6.2. חברות מחוץ לישראל

Hapoalim (Switzerland) Ltd (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ, שעסקה בעבר בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ. למועד הנוכחי לא נותרו חשבונות לקוחות בחברה והבנק פועל להחזרת הרישיון הבנקאי. ההפסד בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 של הפועלים שוויץ הסתכם בסך של 2 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה להפסד בסך של 5 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. תוצאות הפעילות בשוויץ משקפות את הקיטון שחל בהוצאות הנובעות מהליכי הסגירה ובהוצאות המשפטיות בקשר עם סיום חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק מחזיקה 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף בתורכיה שעוסק בתחום הבנקאות העסקית. בהתאם לאסטרטגית הבנק, פועל הבנק למכירת ההחזקה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. על רקע טענות של מי שהיה בעל מניות המיעוט בפוזיטיף ופתיחת הליכים משפטיים במטרה לבטל החלטות שקיבלה האסיפה הכללית של פוזיטיף, חתם הבנק ביום 31 בינואר 2022 הסכם עם בעל מניות המיעוט לפיו ירכוש הבנק את החזקות בעל מניות המיעוט (30.17%) בתמורה לסך של 5 מיליון דולר, כך שהבנק יחזיק 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף והצדדים יוותרו הדדית על טענות הצד האחד כלפי האחר. בעל מניות המיעוט הגיש בקשה לבית המשפט למשיכת תביעה שהגיש (אשר תיבחן במסגרת שימוע שנקבע להמשך השנה). בתאריך 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק במלוא ההחזקה בבנק פוזיטיף. ביום 30 במרץ 2023 התקשר הבנק בהסכם למכירת החזקות בבנק פוזיטיף בתמורה שעיקרה פירעון אשראי שהועמד לבנק פוזיטיף במועד השלמה של העסקה (אם תושלם). לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק. העסקה כפופה לקבלת אישורים רגולטוריים (אחד מהם התקבל בחודש מאי 2023) שאין ודאות כי יתקבלו ואין ודאות כי העסקה תושלם, גם בהתחשב במצב הכלכלי בתורכיה ובנסיונותיו של בנק פוזיטיף. סך השקעת הבנק בבנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2023 בהון ובאמצעים אחרים, לאחר הכרה בתקופות קודמות בהפסד מירידת-ערך, הסתכמה ב-64 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-78 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022 (סכומים המשקפים את יתרת קו האשראי שהועמד על-ידי הבנק). למידע נוסף בנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית](#) בפרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, בדוח ממשל תאגידי. לפרטים בדבר הנחיות בנק ישראל להגדלת שיעורי השקלול של נכסי הסיכון וניכוי קו האשראי שהעמיד הבנק לבנק פוזיטיף מההון הפיקוחי, ראה [ביאור 9.ט](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 להלן דוח על הסיכונים.

3.1 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בדיקה מקיפה להערכת הסיכונים להם הוא חשוף ובחינת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי, וסיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים). אסטרטגיית ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה כולה, תוך זיהוי וכימות הסיכונים, הגדרת אחריות על הסיכונים (Risk Ownership) ומקסום התועלת העסקית בהתייחס לעלות במונחי סיכון על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. ניהול הסיכונים בבנק מתבצע במתודולוגיה אחידה ובראיה כוללת תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בנטילת סיכונים באופן מושכל על מנת להשיא את רווחיות הקבוצה ברמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לנהל את הסיכונים על בסיס האסטרטגיה והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטות על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות הפיקוח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. מנהלת הסיכונים הראשית (CRO) וחברת הנהלה האחראית על החטיבה לניהול סיכונים הינה הגברת מ. בן שושן כהן.

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם.

חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר א. פורמן, והממונה על החטיבה הקמעונאית גברת ד. רביב. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הינו מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורכת-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי הגב' א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות דירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול סיכונים ראה

[הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 במרץ 2023.](#)

3.2 סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
- **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים](#).

סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גורמי הסיכון השונים. לדוגמה: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשוף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) מכאן להבא.

טבלה 1-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022				יתרה ליום 31 במרץ 2023				
מסחרי	דיור	פרטי	סך-הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך-הכל	
במיליוני ש"ח								
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾								
386,035	31,816	126,794	227,425	395,255	31,681	127,801	235,773	סיכון אשראי מאזני
166,407	17,834	7,162	141,411	168,224	19,406	6,931	141,887	סיכון אשראי חוץ-מאזני
552,442	49,650	133,956	368,836	563,479	51,087	134,732	377,660	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
9,996	2,649	730	6,617	8,861	2,518	671	5,672	א. לא בעייתי - מאזני
6,418	668	581	5,169	6,758	682	661	5,415	ב. סך-הכל בעייתי ⁽²⁾
2,973	458	-	2,515	3,368	450	-	2,918	בעייתי צובר
3,445	210	581	2,654	3,390	232	661	2,497	בעייתי לא צובר
16,414	3,317	1,311	11,786	15,619	3,200	1,332	11,087	סך-הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
3,086	149	7	2,930	2,590	146	9	2,435	סיכון אשראי חוץ-מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
19,500	3,466	1,318	14,716	18,209	3,346	1,341	13,522	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
83	44	-	39	140	48	-	92	מזה: חובות שצוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
571,942	53,116	135,274	383,552	581,688	54,433	136,073	391,182	סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים								
3,444	210	581	2,653	3,388	232	661	2,495	א. חובות לא צוברים
2	-	-	2	2	-	-	2	ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
3,446	210	581	2,655	3,390	232	661	2,497	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 חלה עלייה בהיקף סיכון האשראי בדירוג ביצוע אשראי וכן בשיעורו מסך סיכון האשראי בסך הבנק ובחלוקה למגזרים למעט יציבות בשיעור באשראי לדיור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 2-3: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
2,653	791	3,444
99	298	397
(15)	(140)	(155)
(80)	(47)	(127)
(125)	(9)	(134)
(37)	-	(37)
2,495	893	3,388

תנועה באשראי לציבור לא צובר

יתרת חובות לא צוברים לתחילת השנה

חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה

חובות שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות שנמחקו חשבונאית

חובות שנפרעו

אחר**

יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש לא צובר

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה

ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה

חובות בארגון מחדש שנמחקו

חובות בארגון מחדש שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות בארגון מחדש שנפרעו

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לא צובר לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022

מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
2,970	647	3,617
(82)	420	338
80	194	274
(167)	(296)	(463)
(47)	(34)	(81)
(230)	(61)	(291)
2,524	870	3,394

תנועה באשראי לציבור לא צובר

יתרת חובות פגומים לתחילת השנה

התאמת יתרת פתיחה אשראי לא צובר בשל השפעת היישום לראשונה של CECL⁽¹⁾

חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה

חובות שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות שנמחקו חשבונאית

חובות שנפרעו

יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש לא צובר

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה

התאמת יתרת פתיחה אשראי לא צובר בארגון מחדש בשל השפעת היישום לראשונה של CECL⁽¹⁾

ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה

חובות בארגון מחדש שנמחקו

חובות בארגון מחדש שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות בארגון מחדש שנפרעו

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לא צובר לסוף התקופה

* לרבות הלוואות לדיור.

** יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת המוחזקת למכירה סווגו לסעיף נכסים אחרים.

(1) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי

ליום								
31.12.2022				31.03.2023				
סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי	סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי	
ניתוח איכות האשראי לציבור								
0.87%	0.60%	0.45%	1.15%	0.85%	0.67%	0.51%	1.06%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור
0.89%	0.72%	0.45%	1.17%	0.88%	0.80%	0.51%	1.10%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור
1.63%	1.90%	0.45%	2.24%	1.69%	1.96%	0.51%	2.29%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
4.16%	9.44%	1.02%	5.10%	3.90%	9.17%	1.03%	4.70%	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
ניתוח הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח								
(0.02%)	0.11%	0.06%	(0.08%)	0.19%	0.45%	0.04%	0.23%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.03%)	0.07%	-	(0.05%)	0.01%	0.06%	(0.01%)	0.02%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור								
1.64%	2.64%	0.41%	2.17%	1.65%	2.76%	0.41%	2.17%	שיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי* מתוך האשראי לציבור
1.41%	2.55%	0.38%	1.80%	1.40%	2.67%	0.39%	1.77%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
160.7%	427.1%	83.8%	156.4%	165.5%	401.3%	76.1%	167.3%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
156.9%	353.2%	83.8%	154.2%	159.0%	332.5%	76.1%	161.4%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
(58.3)	39.0	243.5	(34.6)	116.8	46.6	(41.9)	104.4	יחס הפרשה להפסדי אשראי למחיקות חשבונאיות, נטו

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

הערה:

השיעורים המחושבים לעיל מתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות. אשראי לציבור - לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ניתוח איכות התיק

- במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמה ירידה (שיפור) במדדי סיכון האשראי הבאים לעומת סוף שנת 2022:
- שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור, עבור סך הבנק ובמגזר המסחרי וזאת למרות עלייה במגזרי הלוואות לדיור ואנשים פרטיים.
 - שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור, שיפור קל עבור סך הבנק ובמגזר המסחרי וזאת למרות עלייה במגזרי הלוואות לדיור ואנשים פרטיים.
 - שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור, עבור סך הבנק ותתי הסגמנטים למעט סגמנט הלוואות לדיור אשר עלה קלות.
 - בשיעור הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור נרשמה ירידה קלה בהשפעת גידול ביתרת האשראי.
- במדדי סיכון האשראי הבאים נרשמה עלייה (החמרה) במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 לעומת סוף שנת 2022:
- שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור, עבור סך הבנק וכל אחד מהסגמנטים, וזאת לאחר ירידה עקבית בשנים האחרונות.
 - שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור עבור סך הבנק ותתי הסגמנטים למעט סגמנט הלוואות לדיור הושפע מגידול בהפרשה הקבוצתית וזאת כתוצאה בעיקר מהחמרת התחזיות הכלכליות. בתחום הדיור נרשמה ירידה קלה בהשפעת הגידול ביתרת הממוצעת.
 - שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור עבור סך הבנק עלה אך נותר קרוב ל-0% בסך הבנק ובכל אחד מהמגזרים.
 - שיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי (לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות) מתוך האשראי לציבור עלה קלות וזאת בעקבות גידול בהפרשה בגין חובות הנבחנים קבוצתית.
- להערכת הבנק רמת הסיכון בתיק צפויה להיות מושפעת מהחמרה בסביבה הכלכלית ככל שתתמש, יחד עם זאת המדדים אינם מצביעים בשלב זה על שינוי מהותי ברמת הסיכון. הבנק הביא לידי ביטוי את השפעת התחזיות לשינויים במשתנים המאקרו כלכליים בעת קביעת ההפרשה הקבוצתית.

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 31 במרץ 2023						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽⁷⁾
במיליוני ש"ח						
31,407	30,491	485	159	(30)	(4)	307
103,690	101,916	981	560	96	(3)	934
39,026	38,360	137	66	(3)	(6)	637
38,761	37,224	635	305	21	5	340
53,602	53,524	11	7	3	7	179
16,977	15,802	214	71	5	5	246
8,859	8,172	382	364	12	9	250
49,934	46,185	2,010	1,083	18	(10)	1,448
342,256	331,674	4,855	2,615	122	3	4,341
135,414	134,097	643	643	12	(3)	530
54,220	50,878	685	233	38	4	961
531,890	516,649	6,183	3,491	172	4	5,832
92,167	92,167	-	-	2	-	4
624,057	608,816	6,183	3,491	174	4	5,836
49,798	46,830	1,825	641	13	8	799
56,975	56,804	-	-	(2)	-	29
106,773	103,634	1,825	641	11	8	828
730,830	712,450	8,008	4,132	185	12	6,664

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 416,279; 133,396; 2,017; 4,637 ו-174,501 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (7) מרכיב ההפרשה הקבוצתית בגין התאמות איכותיות הנובעות מקצב הגידול ביתרות האשראי לבינוי ונדל"ן והקלות בחיתום, נכלל החל מיום 30 ביוני 2022, כחלק מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בענפי הבינוי והנדל"ן.

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 במרץ 2022						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
336	(14)	79	140	421	32,088	32,971
659	(5)	(299)	558	926	93,460	95,129
470	(28)	37	92	137	34,770	35,327
345	(4)	14	221	640	39,330	40,964
144	(4)	(154)	2	153	47,864	48,104
209	2	36	41	132	15,317	16,523
209	-	12	29	69	8,952	9,442
1,484	(1)	(299)	1,451	3,593	47,295	51,965
3,856	(54)	(574)	2,534	6,071	319,076	330,425
478	-	32	558	561	125,404	128,744
860	3	(46)	291	694	49,142	52,238
5,194	(51)	(588)	3,383	7,326	493,622	511,407
-	-	-	-	-	48,366	48,366
5,194	(51)	(588)	3,383	7,326	541,988	559,773
702	(4)	(12)	773	2,311	34,742	39,147
2	-	-	-	-	47,976	48,136
704	(4)	(12)	773	2,311	82,718	87,283
5,898	(55)	(600)	4,156	9,637	624,706	647,056

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 13,875; 658; 64,726; 383,835 ו-183,963 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽⁷⁾	מחיקות חשבוניות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
335	(23)	70	157	487	30,570	31,481
834	(79)	(165)	610	1,007	99,490	101,927
635	(56)	173	72	109	36,325	36,900
323	5	(23)	242	582	37,566	39,133
184	(4)	(128)	22	29	51,521	51,736
247	13	84	116	252	15,949	17,243
246	6	57	387	407	8,403	9,089
1,429	(3)	(364)	1,205	1,781	46,811	50,870
4,233	(141)	(296)	2,811	4,654	326,635	338,379
515	2	72	572	572	133,342	134,643
927	22	40	211	670	49,437	52,896
5,675	(117)	(184)	3,594	5,896	509,414	525,918
1	-	1	-	-	70,004	70,004
5,676	(117)	(183)	3,594	5,896	579,418	595,922
808	22	119	659	1,848	43,028	46,024
32	-	30	-	-	52,907	52,999
840	22	149	659	1,848	95,935	99,023
6,516	(95)	(34)	4,253	7,744	675,353	694,945

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 413,532; 103,369; 898; 2,753 ו-174,393 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (7) מרכיב ההפרשה הקבוצתית בגין התאמות איכותיות הנובעות מקצב הגידול ביתרות האשראי לבינוי ונדל"ן והקלות בחיתום, נכלל החל מיום 30 ביוני 2022, כחלק מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בענפי הבינוי והנדל"ן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

3.2.3. בינוי והנדל"ן

הפעילות בענפי הבינוי והנדל"ן האטה בחודשים האחרונים באופן ניכר. היקף העסקות בדירות, חדשות ויד שנייה, רשם בחודשים ינואר-פברואר ירידה חדה של כ-40% לעומת אשתקד, ומלאי הדירות החדשות הלא מכורות גדל. העלאות הריבית צמצמו את יכולת משקי הבית לרכוש דירה, וכן הקטינו רכישות של משקיעים. נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מראים על תחילת ירידת מחירים של 1.9% במחירי הדירות החדשות בחודשים האחרונים. נתונים אנקדוטליים לתוצאות מכרזים למכירת קרקעות הצביעו במקרים רבים על ירידות מחירים חדות.

בשנת 2022 הואט קצב הגידול בתיק באופן משמעותי בהשוואה לשנה שקדמה לו. עם השינויים בסביבה הכלכלית, עליית הריבית והירידה בהיקף העסקות, ננקטו צעדים מחמירים במהלך 2022 ובתחילת 2023 בכללי חיתום האשראי בענף. הבנק פועל בהתאם למסגרת ניהול סיכון האשראי תוך בחינה של רווחיות מותאמת סיכון. הבנק ממשיך לבחון את ההשלכות האפשריות של השינויים בסביבה הכלכלית, ההשפעה הפוטנציאלית של המשך העלייה בריבית ובאינפלציה ובמידת הצורך יבצע התאמות נדרשות נוספות. הבנק מביא לידי ביטוי את תנאי המשק הצפויים ונתוני התיק בקביעת ההפרשה הקבוצתית הנאותה לענף הבינוי והנדל"ן.

טבלה 5-3: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 במרץ 2023			
סיכון אשראי כולל	אשראי חוץ-מאזני		סיכון אשראי מאזני
	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
הלוואות ⁽¹⁾			
במיליוני ש"ח			
3,829	478	747	2,604
235	38	26	171
70,567	20,017⁽¹⁾	18,505	32,045
34,063	697	5,823	27,543
22,772	4,789	8,091	9,892
131,466	26,019	33,192	72,255
11,250	716	1,956	8,578
142,716	26,735	35,148	80,833
חטיבה עסקית			
			בנייה למסחר ושירותים
			בנייה לתעשייה
			בנייה לדיור
			נכסים מניבים
			אחר
			סך-הכל חטיבה עסקית
			חטיבה קמעונאית
			סך-הכל פעילות בישראל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			
סיכון אשראי כולל	אשראי חוץ-מאזני		סיכון אשראי מאזני
	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
הלוואות ⁽¹⁾			
במיליוני ש"ח			
4,026	499	793	2,734
492	45	86	361
69,805	21,537 ⁽¹⁾	17,591	30,677
31,768	796	4,607	26,365
21,311	4,877	7,278	9,156
127,402	27,754	30,355	69,293
11,425	737	1,852	8,836
138,827	28,491	32,207	78,129
חטיבה עסקית			
			בנייה למסחר ושירותים
			בנייה לתעשייה
			בנייה לדיור
			נכסים מניבים
			אחר
			סך-הכל חטיבה עסקית
			חטיבה קמעונאית
			סך-הכל פעילות בישראל

(1) כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח בעיקר מחברות ביטוח זרות לתיק אשראי מקרקעין, לפרטים נוספים ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 במרץ 2023](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

ליום 31 במרץ 2023 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם בכ-143 מיליארד ש"ח. סך יתרת סיכון האשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל עלה במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 בכ-2.8%. מרבית החשיפה הינה בחטיבה העסקית (לקוחות בינוניים וגדולים), כ-92% מסך סיכון האשראי בענפי בינוי ונדל"ן בישראל.

החשיפה לחברות שעיקר פעילותן בענף הבינוי לדיור בחטיבה העסקית מהווה כ-54% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן. עיקר המימונים לחברות בענף כוללים מימוני קרקעות למגורים וליווי פרויקטי בנייה למגורים ברחבי הארץ. החשיפה לחברות הפועלות בענפים של הקמת מבנים למסחר ושירותים, בנייה לתעשייה וכן נכסים מניבים להשכרה בחטיבה העסקית מהווה כ-29% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן.

טבלה 6-3: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל

השינוי	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2022	31 במרץ 2023	
במיליוני ש"ח			
			סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
3.3%	135,815	140,276	סיכון אשראי שאינו בעייתי
			סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
13.4%	434	492	בעייתי צובר
(8.2%)	682	626	לא צובר
(30.3%)	1,896	1,322	שאינו בעייתי
(19.0%)	3,012	2,440	סך-הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
2.8%	138,827	142,716	סך-הכל

סך סיכון האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי ירד במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-19%. שיעור סך-הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מתוך כל סיכון האשראי ירד מ 2.17% בשנת 2022 ל-1.71% במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, שיעור החוב הבעייתי מתוך כל סיכון האשראי ירד מ 0.80% בשנת 2022 ל-0.78% במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, ושיעור החוב הלא צובר מתוך כל סיכון האשראי ירד מ-0.49% בשנת 2022 ל-0.44% במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023.

להערכת הבנק איכות תיק האשראי לבינוי ונדל"ן טובה כפי שמתבטא במדדים המוזכרים לעיל. יחד עם זאת השינויים בסביבה הכלכלית ממשיכים להעיד על עלייה בהסתברות להרעה בענפים אלו ובהתאם לכך לעלייה ברמת סיכון האשראי של הלווים. לפיכך, הגדיל הבנק את הפרשה הקבוצתית בגין תיק זה במהלך שנת 2022 וכן ברבעון הראשון של שנת 2023.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾

יתרה ליום 31 במרץ 2023					
סך-הכל	אחר	נכסים שבנייתם הושלמה	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	קרקעות	
במיליוני ש"ח					
					שיעור מימון⁽³⁾
7,262	-	4,980	-	2,282	עד 45%
14,833	-	8,024	-	6,809	מעל 45% ועד 65%
23,744	-	6,290	-	17,454	מעל 65% ועד 80%
3,531	-	790	-	2,741	מעל 80%
					כושר ספיגה⁽⁴⁾
409	-	-	409	-	עד 25%
9,012	-	-	9,012	-	מעל 25% ועד 50%
8,899	-	-	8,899	-	מעל 50% ועד 75%
25,253	-	-	25,253	-	מעל 75%
10,000	-	-	10,000	-	פרויקטים שטרם החלו
					אחר⁽⁵⁾
28,523	28,523	-	-	-	
131,466	28,523	20,084	53,573	29,286	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית

- (1) הפילוח לסגמנטים נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- (2) "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים, קרקעות שהחל פיתוחן, ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- (3) שיעור מימון הינו היחס בין האשראי הכספי למועד הדיווח לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- (4) כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימאלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- (5) "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾ (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022					
קרקות	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	נכסים שבנייתם הושלמה	אחר	סך-הכל	
במיליוני ש"ח					
					שיעור מימון⁽³⁾
2,316	-	4,937	-	7,253	עד 45%
6,666	-	6,701	-	13,367	מעל 45% ועד 65%
15,242	-	5,575	-	20,817	מעל 65% ועד 80%*
3,733	-	761	-	4,494	מעל 80%*
					כושר ספיגה⁽⁴⁾
	865	-	-	865	עד 25%
	7,190	-	-	7,190	מעל 25% ועד 50%
	7,791	-	-	7,791	מעל 50% ועד 75%
	27,237	-	-	27,237	מעל 75%
	9,109	-	-	9,109	פרויקטים שטרם החלו
					אחר⁽⁵⁾
			29,279	29,279	
27,957	52,192	17,974	-	127,402	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית

* סווג מחדש.

- (1) הפילוח לסגמנטים נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- (2) "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים, קרקעות שהחל פיתוחן, ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- (3) שיעור מימון הינו היחס בין האשראי הכספי למועד הדיווח לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- (4) כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- (5) "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

שיעור האשראי במימון מעל 80% מהווה כ-7.2% מסך היתרה של נכסים שבנייתם הושלמה וקרקות בחטיבה העסקית ב 31 למרץ 2023 לעומת 9.8% בשנת 2022. שיעור האשראי בכושר ספיגה עד 25% נדל"ן בתהליכי בנייה מהווה כ-0.9% מסך היתרה של נדל"ן בתהליכי בנייה בחטיבה העסקית (ללא פרויקטים שטרם החלו) ברבעון ראשון של שנת 2023 לעומת 2.0% בשנת 2022. יצוין כי ביום 22 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון הוראה 203 לפיו לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% יתווספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד ולמעט הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף משק בינוי ונדל"ן על-פי המימון הענפי בהוראה 831 בנושא דיווח על ענפי משק. ביום 26 בינואר 2023 פורסם קובץ שאלות ותשובות הכולל הבהרות בקשר ליישום החוזר, למידע נוסף ראה [ביאור 9.9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ניהול סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן

החשיפה לתחום הבינוי והנדל"ן מהווה חלק משמעותי מתיק האשראי. הבנק מבצע מעקב אחר התפתחות האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לנדל"ן נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים בנוסף למגבלה הרגולטורית המוגדרת על ידי בנק ישראל. ביום 7 בינואר 2021 פרסם בנק ישראל התאמות נוספות להוראת ניהול בנקאי תקין 250 (הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה) - במסגרתו ניתנה התייחסות גם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 - מגבלת חבות ענפית. במסגרת העדכון, הוגדר כי מגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן בניכוי חבויות לתשתיות לאומיות תעלה משיעור של 20% ל-22% מסך כל חבויות הציבור ומגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן תעלה משיעור של 24% ל-26% מסך כל חבויות הציבור. תוקף ההקלה הוארך עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שהשיעור לא יעלה על השיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או שיעור המגבלה הענפית כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 315, הגבוה מביניהם. כחלק מניהול החשיפה הענפית והעמידה במגבלה בענף, הבנק משתמש בכלים כגון סינדיקציה, ורכישת ביטוח מחברות ביטוח מדורגות המוכרות להפחתת חבות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. מהמחצית השנייה של שנת 2021 הרחיב הבנק את השימוש בפוליסות ביטוח. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023 המשיך הבנק להרחיב את פוליסת ביטוח מקרקעין המבטיחות את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמבוטחות בשעבוד קרקע. בנוסף הבנק עושה שימוש בפוליסות ביטוח ערביות חוק מ"מ ("עמ"מ") המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין עמ"מ המונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על ידי הבנק. ביטוחים אלו מאפשרים לבנק להקטין את החשיפה לענף הבינוי והנדל"ן. הבנק עשוי לנקוט בצעדים נוספים בעתיד להמשך ניהול המגבלה והחשיפה לענף זה. (לפרטים נוספים ראה [ביאור 4.א.10](#) בתמצית הדוחות הכספיים).

תהליך החיתום לאשראי חדש בענף נעשה תוך שימוש במדיניות אשראי סדורה לסוגי המימון השונים בענף כדוגמת מימון קרקעות, מימון בנייה למגורים, מימון בנייה והנבה של נכסים מניבים. המדיניות כוללת קריטריונים איכותיים וכמותיים כגון שיעור הון עצמי, LTV מקסימלי, יחס כיסוי מינימלי ורגישות לירידת מחיר. קריטריונים אלו מותאמים לסוג הנכס הממומן ומגדרים את תיאבון הסיכון בענף. חיתום אשראי חדש נעשה תוך קביעת רווחיות מתואמת סיכון.

במסגרת ניטור התיק נבחנים שינויים ומגמות במדדי סיכון שונים גם בהשוואה לנתונים המתפרסמים ביחס לכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיו. הבנק ממשיך לבחון את ההתפתחויות במשק ובוחן התאמות בהתאם. הבנק עושה שימוש במודל המודד את ההסתברות לכשל ואת הפסד החזוי בתיק. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על האשראי לבינוי ונדל"ן.

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין ענפי הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכמה בסך של כ-1,571 מיליון ש"ח ליום 31 למרץ 2023 בהשוואה לסך של כ-1,469 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. שיעור סך הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור בענף בינוי ונדל"ן בישראל ליום 31 למרץ 2023 הינו 1.95% בהשוואה ל-1.88% ליום 31 בדצמבר 2022.

3.2.4 חשיפת אשראי למדינות זרות

חשיפת אשראי למדינות זרות מבטאת את הסיכון שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים לסוגיהם (ממשלה, בנקים ואחרים), לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק או יפגע בשווי נכסי הקבוצה, ובכלל זה, שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים אל מחוץ למדינה (Transfer Risk).

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינ"ל - S&P, Moody's, Fitch.

סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבוביות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי.

הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 8-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 במרץ 2023			
חשיפה					
סך-הכל	חופ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית	סך-הכל	חופ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית
במיליוני ש"ח					
המדינה					
46,525	8,950	37,575	51,091	9,644	41,447
ארצות-הברית					
6,001	1,723	4,278	6,303	1,561	4,742
שוויץ					
11,220	5,058	6,162	13,114	6,112	7,002
אנגליה					
6,987	5,547	1,440	6,694	4,994	1,700
גרמניה					
31,168	5,099	26,069	32,365	4,520	27,845
אחרות					
101,901	26,377	75,524	109,567	26,831	82,736
סך-כל החשיפות למדינות זרות					
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS:					
243	52	191	376	45	331
פורטוגל, איטליה, יוון וספרד					
782	68	714	650	103	547
מזה: סך החשיפות למדינות LDC					
246	33	213	115	28	87
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות*					

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

* רשימת המדינות עם בעיות נזילות מבוססת על מספר קריטריונים שנקבעו על-ידי הבנק.

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חופ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

הגידול בחשיפה למדינות זרות נובע בעיקרו מהגדלת החשיפה המאזנית לממשלת ארצות-הברית וכן מהגדלת ביטוח האשראי בגין מקרקעין. בחודש פברואר, 2022 פרצה מלחמה בין רוסיה ואוקראינה. הבנק בחן וניתח את השפעות האירוע על החשיפות השונות וממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות והשלכותיהן. נכון ליום 31 במרץ 2023 לא קיימת לבנק חשיפה מהותית ללקוחות שמדינת התושבות שלהם היא רוסיה או אוקראינה.

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת הפעילות העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה מקורו במגוון הפעילויות המתקיימות עם המוסדות הפיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדת יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, עסקות סחר חוץ, פעילות בשוק ההון וביצוע ביטוחי אשראי מול חברות ביטוח זרות. החשיפה כלפי המוסדות הפיננסיים הזרים מושפעת הן מחוסנו הפיננסי של כל מוסד והן מהסיכון בסביבה הפוליטית והכלכלית שבה הוא פועל. יודגש, כי מרבית חשיפות האשראי של קבוצת הבנק היא כלפי מוסדות פיננסיים המצויים בשווקים מפותחים במערב אירופה ובצפון אמריקה בעלי דרוג השקעה ומעלה.

העלייה המהירה בריביות, שמלווה גם בעליית סיכוני האשראי בענפים שונים, הביאה במספר מקרים לפגיעה ביציבות בנקים כתוצאה מפער בין עלויות גיוס מאמירות מול התחייבויות לקוחות בריביות קבועות וכן לפגיעה בשווי הנוכחי של נכסים בעלי מח"מ ארוך ובעיקר של תיקי אגרות-חוב. בנק SVB (Silicon Valley Bank) לדוגמא, צבר הפסדים כבדים בשווי תיק אגרות-חוב, ופיקדונות החלו לצאת מהבנק בקצב מוגבר. הבנק נמכר בחסות הרגולטור האמריקני. קרדיט סוויס השוויצרי מוזג ל-UBS תוך מחיקת אחת משכבות החוב על רקע חולשה בבקורות הפנימיות, הפסדים ואובדן נזילות. בנקים מרכזיים התערבו בנעשה בשווקים על מנת למנוע משבר נזילות, והחשש ממשבר בענף הבנקאות בעולם עלה.

נכון למועד זה ניכר שהמשבר הנוכחי ממוקד בבנקים אמריקאים איזוריים, לגביהם התעורר חשש לאחר קריסת SVB אשר הביאה למשיכות כספים משמעותיות על-ידי לקוחות. חשיפות בנק הפועלים לבנקים גלובליים ממוקדות בבנקים גדולים מהשורה הראשונה בדירוג השקעה. כך גם לגבי חשיפות הבנק כלפי הבנקים האמריקאים. לבנק אין ולא היו במועד הקריסה/חילוץ חשיפות לבנקים אמריקאים שקרסו/חולצו בחודשים האחרונים (First Republic Bank ו-SVB, Signature Bank). לבנק חשיפה זניחה למספר מצומצם של בנקים איזוריים בארצות-הברית.

במהלך העסקים השוטף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחר התפתחויות שעשויות להשליך על יכולתם של המוסדות הפיננסיים איתם הוא מקיים פעילות לעמוד בהתחייבויותיהם, ובמקביל ננקטים אמצעים לשם מזעור סיכון האשראי.

טבלה 9-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 במרץ 2023			
סיכון אשראי	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾
במיליוני ש"ח					
דירוג אשראי חיצוני⁽⁴⁾					
16,410	11,504	4,906	12,437	6,821	5,616
18,897	10,719	8,178	25,403	15,341	10,062
197	96	101	237	31	206
5	-	5	2	-	2
-	-	-	-	-	-
405	66	339	450	50	400
35,914	22,385	13,529	38,529	22,243	16,286
סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים					

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו, אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.

(2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, וסיכון מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים.

(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי.

(4) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, S&P-I.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2023 בכ-38.5 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-2.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-35.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022. עלייה זו נבעה בעיקר מעלייה בחשיפה המאזנית בסך כ-2.8 מיליארד ש"ח הנובעת בעיקר מגידול בניירות-ערך ובניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר של מוסדות פיננסיים זרים. כ-98.2% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A ומעלה.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-36.9% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 58.1% בחברות ביטוח ו-5.0% מוסד פיננסי אחר. החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (69.6%), בארצות הברית (24.7%) ובמדינות דרום ומזרח אסיה (5.7%).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

3.2.6. סיכונים בתיק הלוואות לדיור טבלה 10-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום			
31.12.22	31.03.22	31.03.23	
במיליוני ש"ח			
			יתרות אשראי
128,177	119,744	129,168	הלוואות מכספי הבנק
898	944	833	הלוואות מכספי האוצר*
272	243	277	מענקים מכספי האוצר*
129,347	120,931	130,278	סך-הכל
לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	31.03.23	
31.12.22	31.03.22		
			ביצוע
24,947	7,912	3,916	סך-הכל הלוואות מכספי הבנק
			הלוואות מכספי האוצר
47	13	11	הלוואות
38	12	6	מענקים
85	25	17	סך-הכל מכספי האוצר
25,032	7,937	3,933	סך-הכל הלוואות חדשות
1,538	672	217	הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק
26,570	8,609	4,150	סך-הכל הלוואות שניתנו

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 11-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

יתרת חוב רשומה	הסכום בפיגור של 90 יום או יותר מתוך סך החובות הבעייתיים	שיעור הסכום בפיגור	הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור*	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור*	חוב בעייתי* שיעור חוב בעייתי	
במיליוני ש"ח/באחוזים						
129,168	91	0.07%	534	0.41%	661	0.51%
128,177	88	0.07%	519	0.40%	581	0.45%
115,166	101	0.09%	533	0.46%	595	0.52%

* החל מיום 1 בינואר 2022 בעקבות יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים, הלוואות לדיור אשר הקרן או הריבית בגינן מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, מסווגות כחובות לא צוברים הכנסות ריבית.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2023

היקף העסקות בדירות, חדשות ויד שנייה, רשם בחודשים ינואר-פברואר ירידה חדה של כ-40% לעומת אשתקד, ומלאי הדירות החדשות הלא מכורות גדל. העלאות הריבית צמצמו את יכולת משקי הבית לרכוש דירה, וכן הקטינו רכישות של משקיעים. בעקבות כך ניכרת ירידה בסכום ביצוע הלוואות החדשות לדיון ברבעון הראשון של שנת 2023 בהשפעת הירידה בכמות העסקות במשק.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 שיעור הסכום בפיגור נותר ללא שינוי לעומת סוף שנת 2022 וחלה עלייה בשיעור החוב הבעייתי. ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשם גידול קל בשיעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיון, וזאת בהמשך לגידול שנרשם במהלך שנת 2022 (וזאת ביחס ליישום מודל CECL לראשונה).

ככלל רמת סיכון האשראי בתיק האשראי לדיון נמוכה. יצוין כי מגמת עליית הריבית ובמידה פחותה עליית מדד המחירים הביאו לעלייה בתשלום החודשי של לווים רבים. בשלב זה לא נרשם גידול בשיעור הסכום בפיגור אך נרשם גידול בשיעור החוב הבעייתי. הבנק מאפשר ללווים כלים להקלה בעומס התשלומים כגון פריסת החוב. העלייה בגובה התשלום והמשך עלייה בשיעור הריבית צפויים להביא להמשך עלייה בהחזר החודשי ועשויים להביא בהמשך לגידול בשיעור הסכום בפיגור.

שיעור המימון (LTV) הממוצע המשוקלל של תיק הלוואות לדיון בבנק ליום 31 למרץ 2023 עומד על כ-46% בדומה לשיעור המימון ליום 31 לדצמבר 2022 (לפי שיעור מימון בעת העמדת הלוואה). שיעור המימון האפקטיבי אף נמוך יותר מהשיעור הנ"ל, לאור פירעונות שוטפים שאירעו מאז מועד העמדת האשראי כמו גם עלייה בשווי הנכסים המשועבדים.

התפתחות יתרות אשראי לדיון

טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיון על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד					
	ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח		
0.8%	129,168	0.1%	122	23.7%	30,655	11.0%	14,175	39.4%	50,850	25.8%	33,366	31.03.2023
11.3%	128,177	0.1%	127	23.7%	30,398	10.9%	13,951	39.7%	50,886	25.6%	32,815	31.12.2022
15.8%	115,166	0.1%	147	24.4%	28,137	11.8%	13,610	39.6%	45,600	24.0%	27,672	31.12.2021

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיון

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיון ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיון נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיון, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיון בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגנונות שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלוואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית.

הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיון.

דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהלת החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על תיק המשכנתאות. כמו-כן קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-13: התפתחות יתרות אשראי לדיון ב-5 רבעונים אחרונים

	2022				2023
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
	במיליוני ש"ח				
יתרות לסוף תקופה	119,744	123,498	126,221	128,177	129,168
שינוי ביתרות	4.0%	3.1%	2.2%	1.5%	0.8%
ביצוע הלוואות חדשות	7,937	6,709	5,659	4,727	3,933

נתוני הלוואות לדיור - שיעור מסך הביצועים החדשים טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.22	30.06.22	30.09.22	31.12.22	31.03.23	
מאפיינים					
42.2%	41.8%	42.0%	42.6%	41.3%	שיעור מימון מעל 60%
0.1%	0.2%	0.3%	0.2%	1.1%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
59.6%	60.8%	60.3%	57.5%	56.2%	שיעור בריבית משתנה
2.7%	2.6%	3.0%	4.5%	5.7%	שיעור הלוואות לכל מטרה
11.2%	9.8%	9.8%	10.6%	9.9%	שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות
8.0%	9.2%	9.7%	9.4%	10.5%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
24.6	25.1	25.4	25.9	26.3	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמה עלייה קלה ביתרות הלוואות לדיור של 0.8% שיעור הנמוך מהגידול בשנת 2022. ההתמתנות בקצב הגידול ביתרות הושפעה מהעלאות הריבית, ומעליית האינפלציה. במדדי איכות הביצועים החדשים נרשמה עלייה (החמרה) במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, במדד שיעור החזר מהכנסה מעל 40% אך השיעור עדיין נמוך, בשיעור הלוואות לכל מטרה, בהלוואות בהן הקרן מתוכננת להיפרע מעל גיל 67 ובתקופה הפירעון הממוצעת לרכישה. ירידה נרשמה במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, בשיעור מימון מעל 60%, בשיעור ביצועי הלוואות בריבית משתנה (ירידה קלה) ובשיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות. העלאות הריבית והעלייה באינפלציה המביאים לגידול בתשלום החודשי, בשילוב עם עלייה באי הוודאות לגבי תנאי המשק בתקופה הקרובה, עלולים להביא לעלייה ברמת הסיכון בתיק. הבנק בחן וימשיך לבחון את השפעות הסביבה הכלכלית על מצב הלווים באמצעות ניתוח של השפעת התחזיות וכן ניתוח של ההשפעות בפועל על מצב הלווים.

3.2.7. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות האשראי ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל. ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע/מודל חיתום מתקדם". סכום הלוואה המירבי אותו יכול הלקוח לקבל ותנאי הלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבוניתיו. פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות פרטיים מתבצעת לאוכלוסייה מוגדרת לאחר הפעלת סגנים רלוונטיים בהתאם לכללי הוגנות וציות. מתן האשראי מותאם לצרכי הלקוח ויכולת החזר שלו, ולאחר שניתן לו גילוי נאות על נתוני הלוואה. תכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, עדכוני ריבית צפויים, יכולת החזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון. החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים האשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים האשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 15-3: יתרת האשראי לאנשים פרטיים

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
	31.12.2022	31.03.2023		
				מאזני
(6.2%)	(164)	2,666	2,502	עו"ש חובה
(0.8%)	(184)	24,256	24,072	הלוואות ⁽¹⁾
8.3%	4	48	52	מזה: הלוואות בולט ובלון
(8.3%)	(280)	3,359	3,079	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
7.7%	375	4,849	5,224	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(0.7%)	(253)	35,130	34,877	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
				חוץ-מאזני
8.7%	1,566	17,980	19,546	סיכון אשראי חוץ-מאזני
2.5%	1,313	53,110	54,423	סך-הכל סיכון אשראי כולל

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.

(2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 ירדה יתרת הלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של כ-1.7% לעומת 31 בדצמבר 2022. סך סיכון האשראי המאזני ירד בתקופה זו בכ-0.7% וסך סיכון האשראי החוץ-מאזני גדל בכ-8.7% בעיקר בהשפעת גידול במסגרות כרטיסי האשראי.

מעבר לצעדים שננקטו באשראי לדיור, הבנק בוחן צעדים נוספים על מנת להקל על הלווים בהתמודדות עם עליית הריבית באשראי הצרכני, כגון פריסת תשלומי הלוואות קיימות וכן אפשרות להארכת תקופת הלוואה במטרה להקל על החזרים החודשיים.

טבלה 16-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2022					ליום 31 במרץ 2023					סך-הכל
הכנסה ממוצעת לחשבון					הכנסה ממוצעת לחשבון					
סך-הכל	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	חשבונות ללא הכנסה קבועה	סך-הכל	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	חשבונות ללא הכנסה קבועה	
										במיליוני ש"ח
3,646	1,225	1,057	1,307	57	3,764	1,293	1,110	1,307	54	עד 20
3,075	1,084	830	1,052	109	3,105	1,176	827	1,000	102	מ-20 עד 40
6,586	1,998	2,188	2,060	340	6,385	2,014	2,123	1,922	326	מ-40 עד 80
10,041	3,809	3,803	1,987	442	9,757	3,792	3,689	1,850	426	מ-80 עד 150
9,493	6,057	2,544	689	203	9,451	6,055	2,543	654	199	מ-150 עד 300
2,289	1,925	199	119	46	2,415	2,078	204	99	34	מעל 300
35,130	16,098	10,621	7,214	1,197	34,877	16,408	10,496	6,832	1,141	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 במרץ 2023	
סיכון אשראי מאזני		
במיליוני ש"ח		
גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח		
18,807	18,404	עד 10
6,515	6,691	מ-10 עד 50
5,227	5,274	מ-50 עד 200
2,284	2,227	מ-200 עד 500
2,297	2,281	מעל 500
35,130	34,877	סך-הכל

טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 31 במרץ 2023			
סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
תקופה לפירעון						
8,484	5,298	3,186	8,720	5,669	3,051	עד שנה
6,192	59	6,133	5,974	90	5,884	משנה עד 3 שנים
11,198	84	11,114	10,712	92	10,620	מ-3 עד 5 שנים
9,256	95	9,161	9,471	107	9,364	מעל 5 שנים
35,130	5,536	29,594	34,877	5,958	28,919	סך-הכל

לפרטים בדבר חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל ראה [ביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

3.2.8 מימון ממונף

טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה*

ליום 31 במרץ 2023				
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל	
במיליוני ש"ח				
3	1,736	198	1,934	ענף המשק של הלווה
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	240	-	240	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
2	376	-	376	כרייה וחציבה
-	-	-	-	מסחר
1	658	-	658	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
1	424	-	424	תעשייה
1	283	-	283	אספקת מים ושירותי ביוב
9	3,717	198	3,915	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2022				
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל	
במיליוני ש"ח				
2	1,196	216	1,412	ענף המשק של הלווה
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	240	-	240	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
3	441	293	734	כרייה וחציבה
1	350	-	350	מסחר
1	657	51	708	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
1	429	-	429	תעשייה
9	3,313	560	3,873	סך-הכל

* בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי המחושבות על בסיס פרטני, ככל שקיימות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 20-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

ליום 31 במרץ 2023			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
ענף משק			
אספקת חשמל	893	1,378	2,271
בינוי ונדל"ן - בינוי	7,423	4,352	11,775
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית	1,420	3,778	5,198
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,306	18	1,324
מידע ותקשורת	1,195	147	1,342
שירותים פיננסיים	13,072	13,269	26,341
תעשייה	1,307	3,493	4,800
מסחר בכלי רכב	982	335	1,317
סך-הכל	27,598	26,770	54,368
ליום 31 בדצמבר 2022			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
ענף משק			
אספקת חשמל	1,310	1,360	2,670
בינוי ונדל"ן - בינוי	6,568	3,419	9,987
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית	1,187	3,826	5,013
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,014	297	1,311
מידע ותקשורת	1,194	150	1,344
שירותים פיננסיים	11,662	10,557	22,219
תעשייה	1,206	3,642	4,848
סך-הכל	24,141	23,251	47,392

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

נכון ליום 31 במרץ 2023 לא קיימת קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות. בנובמבר 2022 בנק ישראל פרסם טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 313 "מסגרת פיקוחית למדידה ובקרה של חשיפות גדולות" שמהותה שינוי באופן חישוב החבות בגין חשיפות גדולות. הבנק בוחן את השלכות יישום הוראה זו.

3.3 סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, תשואות, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

3.3.1 סיכון ריבית

- סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בעקומי התשואות במטבעות השונים. הסיכון כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:
- **סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון ובמועדי חידוש הריבית (בריבית המשתנה);
 - **סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בעקומי התשואות שיבואו לידי ביטוי בשינוי העקום, עלייה/ירידה במקביל, שיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
 - **סיכון מרווח (Basis risk)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים או בסיסי ריבית שונים;
 - **סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות הגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמה הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);

טבלה 3-21: שווי הוגן נטו מותאם* של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2022 ⁽¹⁾		31 במרץ 2023			
במיליוני ש"ח					
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל
48,258	2,178	46,080	52,489	2,891	49,598
48,706	2,155	46,551	54,780	3,072	51,708

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה. (1) סווג מחדש.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 3-22: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2022		31 במרץ 2023			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל
במיליוני ש"ח					
שינויים מקבילים					
272	37	235	(74)	(10)	(64)
עלייה במקביל של 1%					
220	35	185	(106)	(13)	(93)
מזה: תיק בנקאי					
(199)	(52)	(147)	184	7	177
ירידה במקביל של 1%					
(145)	(50)	(95)	213	10	203
מזה: תיק בנקאי					
שינויים לא מקבילים					
(186)	94	(280)	(579)	(100)	(479)
התללה ⁽¹⁾					
352	(70)	422	647	81	566
השטחה ⁽²⁾					
413	(30)	443	494	30	464
עליית ריבית בטווח הקצר					
(366)	75	(441)	(494)	(27)	(467)
ירידת ריבית בטווח הקצר					

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה. (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך. (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי הוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 במרץ 2023				
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
438	(243)	681	361	(41)	402	עלייה במקביל של 1%
390	(291)	681	328	(74)	402	מזה: תיק בנקאי
(1,540)	233	(1,773)	(1,489)	37	(1,526)	ירידה במקביל של 1%
(1,489)	284	(1,773)	(1,459)	67	(1,526)	מזה: תיק בנקאי

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-ידי שינוי עקומי התשואות תוך שימוש בהנחות התנהגותיות לגבי שינויים במרווחי פיקדונות ולגבי מעבר כספים מעו"ש לפיקדונות במקרה של עליית ריבית ובהנחת רצפות ריבית. ההנחות נבחנות ומתעדכנות תקופתית בהתאם להתפתחויות בסביבת הריבית, ועודכנו במהלך הרבעון הראשון לאור השינויים בסביבת הריבית ובהתנהגות הלקוחות. רגישות התיק למסחר חושבה בגישת MTM. במהלך הרבעון הראשון של 2023 המשיכו העלויות בריביות הבנקים המרכזים בארץ ובעולם וכן נצפתה עלייה מתונה בעקומי התשואות בישראל. עליית עקומי התשואות יוצרת השפעה על הערך הכלכלי כמפורט בלוח רגישות הערך הכלכלי לעיל. עליית הריביות לטווח קצר ובפרט ריביות הבנקים המרכזיים יוצרת השפעה חיובית על הכנסות הבנק לאורך זמן, כמפורט בלוח רגישות ההכנסה לעיל, השפעה אשר חלקה עלול לדעוך עם מעבר פיקדונות העו"ש למוצרים אחרים. עם זאת, לעליית עקומי התשואות השפעה שלילית על ההון העצמי של הבנק, עקב ירידת שווי של תיק האג"ח הזמין למכירה (בקזוזו) שינוי שווי התחייבויות בגין זכויות עובדים), שכן בניגוד לרגישות הערך הכלכלי, המתחשבת בכל המכשירים הפיננסיים במאזן הבנק, ההון העצמי מושפע רק מחלקם. לפרטים ראה [פרק יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון](#) לעיל.

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכוי המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיס הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 24-3: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ושינויים במדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2022		31 במרץ 2023		
במיליוני ש"ח				
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%	
171	(82)	49	(155)	דולר ארצות-הברית
43	(31)	47	(54)	אירו
ירידה 3%	עלייה 3%	ירידה 3%	עלייה 3%	
(591)	555	(703)	662	מדד המחירים לצרכן

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערון כל המכשירים המאזניים והחוץ-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערון כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך התיק מחדש בשער חליפין המשקף עלייה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת השפעת רצפת מדד על הרווח החשבונאי הצפוי.

לפירוט והרחבה בנושא סיכוי השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2023

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בהתחייבויותיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועדן גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו באופן משמעותי בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 3-25: יחס כיסוי הנזילות (LCR)*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
122%	123%	127%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
121%	122%	127%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע בתצפיות היומיות ברבעון.

טבלה 3-26: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 במרץ 2022	ליום 31 במרץ 2023	
באחוזים			
בנתוני המאוחד			
130%	134%	127%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ברבעון הראשון של שנת 2023 לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. יחס כיסוי הנזילות הממוצע של הרבעון הראשון של שנת 2023 עלה לעומת יחס כיסוי הנזילות ברבעון הרביעי של שנת 2022 כתוצאה משינויים בתמהיל המפקידים וסוגי הפיקדונות.

לאור התנודתיות בשווקים, ובפרט בשווקי המניות בארצות-הברית ובישראל, ובשוק ה-SWAP שקל-מטבע-חוץ, הבנק שומר על רמות נזילות גבוהות. יחס המימון היציב נטו לסוף הרבעון הראשון של שנת 2023 עומד על 127% במאוחד, כאשר הדרישה המזערית היא 100%. יחס המימון היציב נטו ירד בהשוואה ליחס ליום 31 בדצמבר 2022 לאור גידול בצרכי מימון (בעיקר בגין האשראי).

3.5 סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308.

במסגרת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקות בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות החקיקה בישראל ליישום ה-FATCA וה-CRS והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. תחת סיכון הציות כלול גם הסיכון להפרת סנקציות בינלאומיות ורשימות מוכרזים. הטיפול בסיכון כרוך במעקב, ניתוח ויישום הסנקציות הבינלאומיות ורשימות המוכרזים, במעקב אחר העברות כספים בינלאומיות ובמעקב אחר פתיחת חשבונות ללקוחות ופעילות בנקאית בהם. הבנק מיישם את הסנקציות בהתאם למדיניות שנקבעה.

סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

במסגרת סיכון הציות נכלל גם הסיכון בקשר עם פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלסטינית אשר טעונה עמידה בדרישות רגולטוריות שונות, בפרט בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, וכרוכה במעקב אחר העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלסטינית.

בתחילת שנת 2009 הפסיק הבנק את פעילותו עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה, לאחר שהממשלה הכריזה על עזה כעל ישות עוינת. במרוצת השנים, חזר הבנק ופנה לבנק ישראל ולמשרד האוצר והודיע כי נוכח הבעייתיות הכרוכה במתן שירותים בנקאיים לבנקים הפלסטיניים ברצונו להפסיק מתן שירותים קורספונדנטים לבנקים אלה.

בחודש ינואר 2018 קיבל הבנק כתיב חסינות ושיפוי חתומים מהיועץ המשפטי לממשלה ומשרד האוצר. כתב החסינות מגן על הבנק, נושאי משרה בו ועובדיו מפני הגשת כתב אישום בישראל בגין עבירות מסוימות בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור ביחס לשירותים שהבנק העניק או יעניק לבנקים פלסטיניים מיום 28 במרץ 2016 ועד ליום 31 במאי 2019 ("תקופת החסינות והשיפוי"). בהמשך לכתב החסינות, קיבל הבנק בינואר 2018 מכתב מהמפקחת על הבנקים ובו הודעתה כי לא יינקטו צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנק בקשר למתן שירותי קורספונדנציה שעליהם חל כתב החסינות.

בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק בסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין הוצאות (חבות לפי פסק דין והוצאות משפט) בהן יישא הבנק במסגרת הליכים אזרחיים או הליכים פליליים שלא הסתיימו בהרשעה אשר ננקטו כנגד הבנק, נושא משרה בו או עובד בקשר עם מתן השירותים הקורספונדנטים בתקופת החסינות והשיפוי. התחייבויות החסינות והשיפוי הניתנות לבנק כאמור כפופות לסייגים שנקבעו בהן ולתנאים בהם על הבנק לעמוד.

לאור בקשת המדינה לדחות את מועד סיום מתן השירותים הקורספונדנטים עד ליישום של פתרון ארוך טווח למתן השירותים הקורספונדנטים, באמצעות הקמת חברה ממשלתית אשר תספק לבנקים פלסטיניים שירותים אלה - ניתן ביום 30 ביוני 2019 כתב שיפוי מעודכן. בהתאם לכתב השיפוי המעודכן, עודכן סכום השיפוי בו התחייבה המדינה כלפי הבנק כמפורט לעיל, לסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין כל הליך (ולא באופן מצטבר). כתב השיפוי וכתב החסינות מוארכים מפעם לפעם וההארכה האחרונה התקבלה עד ליום 31 במרץ 2024.

בהמשך לאמור בביאור 1.25. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, ביום 1 במאי 2023, בחלוף שלוש שנים ממועד הסדר מסוג Deferred Prosecution Agreement (כתב אישום נדחה) ("DPA") ובהתאם להוראותיו, אישר בית המשפט הפדראלי בארצות-הברית (בניו-יורק) בצו את ביטולו של כתב האישום וההליך הפלילי כנגד הבנק. הצו האמור מביא לסיומם את ההליכים הפליליים כנגד הבנק. ביום ה-30 באפריל 2023 הסתיים גם הסדר מסוג Non Prosecution Agreement (הסכם בדבר אי העמדה לדיון) ("NPA") בקשר לחקירת פיפ"א ובהתאם להוראותיו. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

[למידע נוסף בנושא סיכון ציות ואופן ניהולו ראה הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2022.](#)

3.6 סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים תפעוליים (ובכלל זה סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי, סיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים) וסיכון מודל ראה [דוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2023 והדוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2022.](#)

4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשובנאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2022. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

אומדני הנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2022.

4.2. בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (רשות ניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO 2013 Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission. כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות. הבנק מבצע עבור שנת 2023 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2023 את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2023 לא אירע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 21 במאי 2023

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 31 במרץ 2023

הצהרת המנכ"ל

אני, דב קוטלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

דב קוטלר
המנהל הכללי

תל-אביב, 21 במאי 2023

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 31 במרץ 2023

הצהרת החשבונאי הראשי

אני, גיא כליף, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2023 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

גיא כליף

חבר הנהלה, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 21 במאי 2023

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרץ 2023

Q1

תוכן העניינים

94	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי		דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
98	ביאור 7 פיקדונות הציבור	73	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
99	ביאור 8 זכויות עובדים	74	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
104	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	75	תמצית מאזן מאוחד
110	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	76	תמצית דוח על השינויים בהון
	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי	77	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
113	ומועדי פירעון	79	ביאורים לדוחות הכספיים
122	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים	81	ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית
134	ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה	81	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור	82	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
137	והפרשה להפסדי אשראי	83	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
158	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	85	ביאור 5 ניירות-ערך
161	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	88	

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2023 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה ישראל (2410) של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום ניהול סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

זיו האפט

רואי חשבון
משרד האפט את האפט אשר התמזג
למשרד זיו האפט בשנת 2000
החל לכהן כרואי החשבון המבקרים של הבנק
משנת 1921

סומך חייקין

מכהנים כרואי החשבון המבקרים
של הבנק משנת 1998

תל-אביב, 21 במאי 2023

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2022	2023		
מבוקר	בלתי מבוקר			
19,220	3,403	7,522	2	הכנסות ריבית
(5,753)	(687)	(3,485)	2	הוצאות ריבית
13,467	2,716	4,037		הכנסות ריבית, נטו
(34)	(600)	185	13,6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
13,501	3,316	3,852		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
581	148	340	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
3,705	889	968		עמלות
167	95	14		הכנסות אחרות
4,453	1,132	1,322		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,387	1,161	1,248		משכורות והוצאות נלוות
1,441	326	356		אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,144	471	490		הוצאות אחרות
7,972	1,958	2,094		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
9,982	2,490	3,080		רווח לפני מסים
3,548	862	1,089		הפרשה למסים על הרווח
6,434	1,628	1,991		רווח לאחר מסים
99	27	17		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי				
6,533	1,655	2,008		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	(1)	-		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,532	1,654	2,008		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
4.89	1.24	1.50		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל				
4.89	1.24	1.50		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

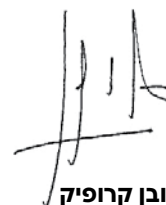
הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

גיא כליף
חבר הנהלה,
חשבונאי ראשי

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 21 במאי 2023

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר	ביאור	
6,533	1,655	2,008	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	(1)	-	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,532	1,654	2,008	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(2,947)	(1,511)	176	התאמות נטו, בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
738	321	19	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים**
(2,209)	(1,190)	195	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
733	390	(69)	השפעת המס המתייחס
(1,476)	(800)	126	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
2	2	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1,474)	(798)	126	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
5,057	855	2,134	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	1	-	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5,058	856	2,134	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש.

** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד

ליום 31 במרץ 2023

31 בדצמבר	31 במרץ			
2022	2022	2023		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
נכסים				
133,424	178,317	95,918		מזומנים ופיקדונות בבנקים
107,400	68,604	137,338	5	ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
898	658	2,017		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
394,262	369,293	400,007		אשראי לציבור
(5,535)	(5,036)	(5,608)		הפרשה להפסדי אשראי
388,727	364,257	394,399	13,6	אשראי לציבור, נטו
2,157	1,911	2,599		אשראי לממשלות
1,198	966	1,245		השקעות בחברות כלולות
3,522	3,492	3,532		בניינים וציוד
21,832	13,874	23,705	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,195	5,546	5,912		נכסים אחרים ⁽¹⁾
665,353	637,625	666,665		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
532,588	519,776	528,897	7	פיקדונות הציבור
8,696	11,370	9,284		פיקדונות מבנקים
3,262	605	2,734		פיקדונות הממשלה
13,877	6,432	15,009		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,866	27,411	26,417		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,043	14,385	21,045	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,518	14,415	15,163		התחייבויות אחרות (מזה: 1,011; 860; 935 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
618,850	594,394	618,549		סך-כל ההתחייבויות
46,502	43,230	48,115	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
1	1	1		זכויות שאינן מקנות שליטה
46,503	43,231	48,116		סך-כל ההון
665,353	637,625	666,665		סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב.](#)

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5.](#)

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	סך-הכל הון
8,212	16	8,228	(3,072)	41,346	1	46,502	46,503
-	-	-	-	2,008	-	2,008	2,008
-	-	-	-	(525)	-	(525)	(525)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	4	4	-	-	-	4	4
1	(1)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	126	-	-	126	126
8,213	19	8,232	(2,946)	42,829	1	48,115	48,116

* בניכוי 517,518 יתרת מניות באוצר.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון זכויות שאינן מקנות שליטה**	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	סך-הכל הון**
8,200	16	8,216	(1,598)	36,117	12	42,735	42,747
-	-	-	-	(364)	-	(364)	(364)
8,200	16	8,216	(1,598)	35,753	12	42,371	42,383
-	-	-	-	1,654	1	1,654	1,655
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	3	3	-	-	-	3	3
-	-	-	(798)	-	(2)	(798)	(800)
-	-	-	-	-	(10)	-	(10)
8,200	19	8,219	(2,396)	37,407	1	43,230	43,231

* בניכוי 891,166 יתרת מניות באוצר.

** סווג מחדש.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU 2016-13).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון

לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*
42,747	12	42,735	36,117	(1,598)	8,216	16	8,200
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021							
(364)	-	(364)	(364)	-	-	-	-
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת היישום לראשונה של CECL ⁽¹⁾							
42,383	12	42,371	35,753	(1,598)	8,216	16	8,200
יתרת פתיחה מתואמת ליום 1 בינואר 2022							
6,533	1	6,532	6,532	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי בתקופה							
(939)	-	(939)	(939)	-	-	-	-
דיבידנד							
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
12	-	12	-	-	12	12	-
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות							
-	-	-	-	-	-	(12)	12
מימוש תגמול הוני למניות							
(1,476)	(2)	(1,474)	-	(1,474)	-	-	-
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
(10)	(10)	-	-	-	-	-	-
ירידה בזכויות שאינן מקנות שליטה כתוצאה מעלייה בשיעור החזקה בחברה בת							
46,503	1	46,502	41,346	(3,072)	8,228	16	8,212
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022							

* בניכוי 540,105 יתרת מניות באוצר.
(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU 2016-13).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת		
6,533	1,655	2,008
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת		
(99)	(27)	(17)
716	158	170
40	-	3
(34)	(600)	185
128	(52)	79
9	6	(2)
166	(25)	(107)
(17)	7	-
(46)	(14)	-
(12)	-	(4)
(26)	3	42
(71)	(183)	(33)
6	4	-
67	43	4
(1,429)	(352)	(472)
(5,133)	57	(2,026)
שינוי נטו בנכסים שוטפים		
(8,848)	(890)	(1,873)
3,726	3,568	(5,935)
(1,047)	(151)	308
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות		
4,693	35	2,001
810	(183)	504
132	3,059	(5,165)

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה			
(5)	(24)	(645)	פיקדונות בבנקים
(32,424)	(11,395)	(5,119)	אשראי לציבור ⁽¹⁾
(172)	54	(443)	אשראי לממשלות
355	595	(1,119)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(5,863)	(1,225)	(2,116)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(65,350)	(5,233)	(27,786)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
25,550	2,889	7,893	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
10,417	2,027	3,002	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה
(1,132)	(34)	-	רכישת תיקי אשראי
1,606	637	36	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(327)	(129)	(34)	השקעה בחברות כלולות
16	-	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
(700)	(105)	(186)	רכישת בניינים וציוד
63	24	3	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(67,966)	(11,919)	(26,514)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
(2,905)	(231)	588	פיקדונות מבנקים
690	(6,781)	(6,823)	פיקדונות מהציבור
2,510	(147)	(528)	פיקדונות מהממשלה
10,451	3,006	1,132	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
6,568	2,437	-	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(5,813)	(752)	(789)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(939)	-	(525)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(16)	(16)	-	רכישת זכויות המיעוט בחברה בת
10,546	(2,484)	(6,945)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
(57,288)	(11,344)	(38,624)	גידול (קטיון) במזומנים
188,594	188,594	132,735	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
1,429	352	472	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
132,735	177,602	94,583	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו			
15,190	2,828	6,110	ריבית שהתקבלה
(4,001)	(312)	(2,362)	ריבית ששולמה
43	5	6	דיבידנדים שהתקבלו
(2,293)	(546)	(1,362)	מסים על הכנסה ששולמו
261	7	285	מסים על הכנסה שהתקבלו

(1) כולל פעילות שוטפת של רכישת ניכיון חייבים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2023 נערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אילו מבוססות בעיקרן על כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2022, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2022 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 21 במאי 2023.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2022.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף, שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה עודכנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הפסקת פרסום ריבית הליבור

החל מסוף שנת 2021, הופסק פרסום ריביות הליבור בארבעה מטבעות (אירו, ליש"ט, יין ופר"ש). ריביות הליבור על הדולר האמריקאי ימשיכו להתפרסם עד יוני 2023. ריביות אלו היוו בסיס לצורך חישוב שיעור הריבית החל על מוצרים פיננסיים במטבעות חוץ עיקריים או צמודים למטבעות אלו בריבית משתנה. במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, גובשו בעולם, על-ידי גופים כגון ISDA (International Swaps and Derivatives Association) וה-ARRC (Alternative Reference Rate Committee), חלופות לריביות אלו, שפה משפטית חדשה והצעות למנגנוני החלפה. השינוי משפיע על כל תעשיית הבנקאות בעולם ובארץ.

לפי המלצת הוועדות הבינלאומיות נקבעו בחודש מרץ 2021, בהתאם להחלטות ISDA, שיעורי תוספות הריבית לצורך המרת מכשירים פיננסיים שנשמכים על ריביות אלו.

הבנק נערך להחלפת בסיס הריבית במוצרים הפיננסיים שהוא מציע ללקוחות והתאים את המערכות הטכנולוגיות לריביות ולמנגנונים החדשים.

מיום 1 בינואר 2022 הוחלפו ריביות הבסיס על מוצרי העו"ש והחח"ד לריביות הבסיס החדשות. בהלוואות המבוססות על ריביות הבסיס שפרסומם הופסקו, הבנק פעל להחלפת ההסכמים המשפטיים מול הלקוחות. בנוסף הבנק ממשיך לפעול להמרת כלל המוצרים (מאזניים וחוש-מאזניים), כחלק מהיערכות הבנק לשינוי בריביות הבסיס. הריביות יוחלפו עד ליום 30 ביוני 2023 ו/או עד עדכון הריבית הראשון שלאחר תאריך זה.

הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים ופועל להקטין את הסיכונים שנובעים מתהליך החלפת הריביות.

ביום 22 במרץ 2020 פרסם ה-FASB הקלות יישום בטיפול החשבונאי בהחלפת חוזים מבוססי ליבור לעוגני ריביות חלופיות. הקלות אלו מתייחסות בעיקר לטיפול בשינוי תנאי חוב וחשבונאות גידור, אשר נועדו לאפשר רציפות בטיפול החשבונאי במצב של החלפת ריביות הליבור בעוגני ריביות חלופיות. הבנק יישם את ההקלות ביחס לחוזים הרלוונטיים שיוחלפו בעוגני ריביות חלופיות.

בחודש אוקטובר 2021 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מעבר מריבית הליבור". ההוראה כוללת, בין היתר, התייחסות לתהליכים בבנק בבחירת הריביות האלטרנטיביות, התייחסות בנוגע לחוזים קיימים (ניהול המעבר), התייחסות לחוזים חדשים עד למועד הפסקת הפרסום וחוזים לאחר ה-31 בדצמבר 2021, התייחסות לפרסום מידע ללקוח וניהול הסיכונים הנובעים מהתהליך.

להלן פירוט יתרות החוזים המושפעים מריבית הליבור:

מזה: עסקות שיימשכו מעבר למועדי הפסקת פרסום הליבור		סך העסקות ליום 31 במרץ 2023		
מספר עסקות	סכום במיליוני ש"ח	מספר עסקות	סכום במיליוני ש"ח	
2,413	6,678	2,944	7,644	הלוואות
2	203	7	327	פיקדונות
810	60,508	878	72,849	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

בנוסף קיימות מסגרות לא מנוצלות אשר מרביתן לתקופה שאינה עולה על שנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(2) עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי

ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון"). העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על-ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו-כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי. ההוראות של העדכון יחולו, בארצות-הברית, על ישויות אשר אימצו את עדכון התקינה 13-2016 (CECL) החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
א. הכנסות ריבית*		
3,208	5,744	מאשראי לציבור
13	23	מאשראי לממשלות
16	130	מפיקדונות בבנקים
34	705	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	16	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
132	904	מאגרות-חוב
3,403	7,522	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית*		
(324)	(2,905)	על פיקדונות הציבור
(1)	(43)	על פיקדונות הממשלה
(1)	(31)	על פיקדונות מבנקים
(7)	(191)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(352)	(311)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(2)	(4)	על התחייבויות אחרות
(687)	(3,485)	סך-כל הוצאות ריבית
2,716	4,037	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**		
(35)	42	הכנסות ריבית
1	(13)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
1	62	מוחזקות לפדיון
103	692	זמינות למכירה
28	150	למסחר
132	904	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל השפעת יחסי גידור.

** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
976	1,483	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2. מהשקעה באגרות-חוב		
96	101	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(44)	(180)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
52	(79)	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
(1,047)	(1,334)	3. הפרשי שער, נטו
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
25	107	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽³⁾⁽⁴⁾
5	6	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
(7)	-	התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת
23	113	סך-הכל מהשקעה במניות
(24)	(40)	5. אחר
(20)	143	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-12 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022: כ-0 מיליוני ש"ח).
- (3) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-14 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022: כ-3 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
174	195	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(6)	2	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
168	197	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
148	340	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
		פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:
5	(27)	חשיפת ריבית
153	216	חשיפת מטבע-חוץ
10	8	חשיפה למניות
168	197	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-6) מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022: 5) מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 ו-2022

רווח (הפסד) כולל אחר (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			יתרה ליום 1 בינואר 2023
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
		בלתי מבוקר			
(3,072)	-	(3,072)	(1,215)	(1,857)	2023
126	-	126	12	114	שינוי נטו במהלך התקופה
(2,946)	-	(2,946)	(1,203)	(1,743)	יתרה ליום 31 במרץ 2023
(1,598)	2	(1,596)	(1,701)	105	יתרה ליום 1 בינואר 2022
(798)	(2)	(800)	211	(1,011)	שינוי נטו במהלך התקופה**
(2,396)	-	(2,396)	(1,490)	(906)	יתרה ליום 31 במרץ 2022**

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2022

רווח (הפסד) כולל אחר (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			יתרה ליום 1 בינואר 2022
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
		מבוקר			
(1,598)	2	(1,596)	(1,701)	105	2022
(1,474)	(2)	(1,476)	486	(1,962)	שינוי נטו במהלך השנה
(3,072)	-	(3,072)	(1,215)	(1,857)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
 ** סוג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס
1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2023 ובשנת 2022

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 במרץ 2022**			31 במרץ 2023		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
97	(35)	62	97	(35)	62
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
79	(27)	52	79	(27)	52
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
176	(62)	114	176	(62)	114
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
(17)	5	(12)	(17)	5	(12)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*					
36	(12)	24	36	(12)	24
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
19	(7)	12	19	(7)	12
שינוי נטו במהלך התקופה					
195	(69)	126	195	(69)	126
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	-	-	-
בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
195	(69)	126	195	(69)	126
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
** סווג מחדש.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).
(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

- ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)
2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן		
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(3,068)	1,003
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	121	(18)
שינוי נטו במהלך התקופה	(2,947)	985
הטבות לעובדים		
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*	584	(200)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	154	(52)
שינוי נטו במהלך התקופה	738	(252)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(2,209)	733
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
בניכוי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(2)	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק		
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(2,207)	733
(1,474)		

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).
(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך

ליום 31 במרץ 2023					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
9,683	(495)	-	-	10,178	10,178
של ממשלת ישראל					
1,681	(180)	-	-	1,861	1,861
של ממשלות זרות					
320	-	19	(15)	316	301
של מוסדות פיננסיים בישראל					
11,684	(675)	19	(15)	12,355	12,340
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון					
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
66,943	(1,613)	17	-	68,539	66,943
של ממשלת ישראל					
25,420	(691)	54	-	26,057	25,420
של ממשלות זרות					
8,467	(97)	34	-	8,530	8,467
של מוסדות פיננסיים זרים					
3,176	(6)	43	-	3,139	3,176
של אחרים זרים					
104,006	(2,407) ⁽¹⁾	148 ⁽¹⁾	-	106,265	104,006
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה					
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
3,957	(37) ⁽²⁾	176 ⁽²⁾	-	3,818	3,957
מניות שאינן למסחר					
2,455	-	-	-	2,455	2,455
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾					
119,647	(3,119)	343	(15)	122,438	120,303
סך-הכל ניירות-הערך שאינן למסחר					

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק, לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.5](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2023					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	12,901	-	7	(48)	12,901
של ממשלות זרות	2,137	-	53	-	2,137
של מוסדות פיננסיים זרים	1,370	-	3	(40)	1,370
של אחרים זרים	627	-	6	(29)	627
סך-כל ניירות הערך למסחר	17,035	-	(1) ⁽¹⁾ 69	(117) ⁽¹⁾	17,035
סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾⁽²⁾	137,338	(15)	412	(3,236)	136,682

פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו 0-20%	סך-הכל	שווי הוגן
סך-הכל	20-40%	סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו 0-20%

**(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו,
לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך,
של אגרות-חוב זמינות למכירה
הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם
מומש, ללא הפסדי אשראי**

אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	(782)	-	9,952	(831)	(831)
של ממשלות זרות	(112)	-	7,878	(579)	(579)
של מוסדות פיננסיים זרים	(68)	-	899	(29)	(29)
של אחרים זרים	(2)	-	307	(4)	(4)
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	(964)	-	19,036	(1,443)	(1,443)

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-26.4 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
(3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-1,614 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2022					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי**	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
3,240	(39)	-	-	3,279	3,279
של ממשלת ישראל					
1,573	(4)	-	-	1,577	1,577
של ממשלות זרות					
315	-	15	(12)	312	300
של מוסדות פיננסיים בישראל					
5,128	(43)	15	(12)	5,168	5,156
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון					
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
32,539	(557)	130	-	32,966	32,539
של ממשלת ישראל					
16,167	(550)	27	-	16,690	16,167
של ממשלות זרות					
3,185	(30)	5	-	3,210	3,185
של מוסדות פיננסיים זרים					
1,813	(12)	20	-	1,805	1,813
של אחרים זרים					
53,704	(1,149) ⁽¹⁾	182 ⁽¹⁾	-	54,671	53,704
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה					
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
3,878	(37) ⁽²⁾	241 ⁽²⁾	-	3,674	3,878
מניות שאינן למסחר					
2,185	-	-	-	2,185	2,185
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾					
62,710	(1,229)	438	(12)	63,513	62,738
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר					

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

** כולל את השפעות היישום לראשונה של הוראות בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL).

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.15](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2022					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
4,523	(48)	2	-	4,569	4,523
287	(8)	1	-	294	287
696	(28)	9	-	715	696
360	(13)	-	-	373	360
5,866	(97) ⁽¹⁾	12 ⁽¹⁾	-	5,951	5,866
68,576	(1,326)	450	(12)	69,464	68,604 ⁽³⁾⁽²⁾

סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%	

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	-	(557)	-	(557)	15,925
(145)	-	(145)	1,287	(405)	-	(405)	12,689
-	-	-	-	(30)	-	(30)	1,823
(4)	-	(4)	136	(8)	-	(8)	570
(149)	-	(149)	1,423	(1,000)	-	(1,000)	31,007

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-15.3 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
 (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-248 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי**	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
8,016	8,016	-	-	(452)	7,564
של ממשלת ישראל					
1,801	1,801	-	-	(217)	1,584
של ממשלות זרות					
299	316	(17)	18	-	317
של מוסדות פיננסיים בישראל					
10,116	10,133	(17)	18	(669)	9,465
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון					
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
51,751	53,138	-	91	(1,478)	51,751
של ממשלת ישראל					
21,652	22,567	-	54	(969)	21,652
של ממשלות זרות					
7,534	7,642	-	30	(138)	7,534
של מוסדות פיננסיים זרים					
3,170	3,164	-	26	(20)	3,170
של אחרים זרים					
84,107	86,511	-	⁽¹⁾ 201	⁽¹⁾ (2,605)	84,107
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה					
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
4,048	4,100	-	⁽²⁾ 232	⁽²⁾ (284)	4,048
מניות שאינן למסחר					
2,315	2,315	-	-	-	2,315
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾					
98,271	100,744	(17)	451	(3,558)	97,620
סך-הכל ניירות-הערך שאינן למסחר					

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

** כולל את השפעות היישום לראשונה של הוראות בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL).

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.5.g](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2022					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	7,706	-	-	(149)	7,706
של ממשלות זרות	765	-	-	(16)	765
של מוסדות פיננסיים זרים	420	-	-	(22)	420
של אחרים זרים	238	-	1	(33)	238
סך-כל ניירות הערך למסחר	9,129	-	(1)	(220) ⁽¹⁾	9,129
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾	107,400	(17)	452	(3,778)	106,749

סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן	12 חודשים ומעלה	
	הפסדים שטרם מומשו 0-20%	הפסדים שטרם מומשו 20-40%		הפסדים שטרם מומשו 0-20%	הפסדים שטרם מומשו 20-40%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן	12 חודשים ומעלה	
	הפסדים שטרם מומשו 0-20%	הפסדים שטרם מומשו 20-40%		הפסדים שטרם מומשו 0-20%	הפסדים שטרם מומשו 20-40%
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	(714)	-	8,881	(764)	(764)
של ממשלות זרות	(299)	-	8,054	(670)	(670)
של מוסדות פיננסיים זרים	(117)	-	400	(21)	(21)
של אחרים זרים	(12)	-	314	(8)	(8)
סך-כל אגרות-חוב ומלוות	(1,142)	-	17,649	(1,463)	(1,463)
זמינים למכירה	(1,142)	-	17,649	(1,463)	(1,463)

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.15.3](#).
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-24.6 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
- (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-2,093 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

1. חובות*, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
						יתרת חוב רשומה
329,153	120,278	208,875	-	-	208,875	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
203,472	12,340	191,132	34,879	129,133	27,120	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
532,625	132,618	400,007	34,879	129,133	235,995	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
3,388	-	3,388	232	661	2,495	חובות לא צוברים
140	-	140	48	-	92	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,227	-	3,227	402	-	2,825	חובות בעייתיים אחרים
6,755	-	6,755	682	661	5,412	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
3,690	30	3,660	-	-	3,660	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,963	15	1,948	931	503	514	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,653	45	5,608	931	503	4,174	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
823	-	823	110	52	661	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
347	-	347	65	-	282	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-35 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
						יתרת חוב רשומה
255,325	68,246	187,079	621	-	186,458	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
187,370	5,156	182,214	34,209	119,699	28,306	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
442,695	73,402	369,293	34,830	119,699	214,764	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
3,394	-	3,394	289	581	2,524	חובות לא צוברים
71	-	71	39	-	32	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
4,496	-	4,496	362	-	4,134	חובות בעייתיים אחרים
7,961	-	7,961	690	581	6,690	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
3,515	2	3,513	191	-	3,322	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,535	12	1,523	627	446	450	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,050	14	5,036	818	446	3,772	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
726	-	726	133	48	545	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
562	-	562	95	-	467	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-45 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
						יתרת חוב רשומה
304,429	103,377	201,052	-	-	201,052	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
203,326	10,116	193,210	35,132	128,105	29,973	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
507,755	113,493	394,262	35,132	128,105	231,025	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
3,444	-	3,444	210	581	2,653	חובות לא צוברים
83	-	83	44	-	39	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,890	-	2,890	414	-	2,476	חובות בעייתיים אחרים
6,417	-	6,417	668	581	5,168	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
3,663	29	3,634	-	-	3,634	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,918	17	1,901	897	487	517	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,581	46	5,535	897	487	4,151	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
828	-	828	93	48	687	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
240	-	240	64	-	176	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-72 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
6,516	50	6,466	928	519	5,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
185	(2)	187	39	12	136	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(204)	-	(204)	(99)	(5)	(100)	מחיקות חשבונאיות
192	-	192	94	8	90	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12)	-	(12)	(5)	3	(10)	מחיקות חשבונאיות, נטו
(25)	-	(25)	-	-	(25)	אחר**
6,664	48	6,616	962	534	5,120	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
1,011	3	1,008	31	31	946	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
546	8	538	285	(83)	336	התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(600)	-	(600)	(46)	32	(586)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(178)	-	(178)	(95)	(1)	(82)	מחיקות חשבונאיות
233	-	233	91	1	141	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
55	-	55	(4)	-	59	מחיקות חשבונאיות, נטו
5,910	14	5,896	861	482	4,553	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
860	-	860	43	36	781	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת המוחזקת למכירה סווגו לסעיף נכסים אחרים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
191,829	241,227	170,624	אינם נושאים ריבית
130,407	136,105	125,510	נושאים ריבית
322,236	377,332	296,134	סך-הכל לפי דרישה
185,537	122,029	206,181	לזמן קצוב
507,773	499,361	502,315	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
1,499	1,617	1,222	אינם נושאים ריבית
6,230	7,520	7,690	נושאים ריבית
7,729	9,137	8,912	סך-הכל לפי דרישה
17,086	11,278	17,670	לזמן קצוב
24,815	20,415	26,582	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
532,588	519,776	528,897	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
201,758	195,180	205,681	פיקדונות של אנשים פרטיים
92,678	90,791	91,362	פיקדונות של גופים מוסדיים
213,337	213,390	205,272	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפקדון (במיליוני ש"ח)			
154,697	151,153	156,170	עד 1
122,042	117,126	124,204	מעל 1 עד 10
77,985	75,453	77,248	מעל 10 עד 100
54,878	54,161	52,325	מעל 100 עד 500
122,986	121,883	118,950	מעל 500
532,588	519,776	528,897	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. התחייבות בגין הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
7,208	7,943	7,290	סכום ההתחייבות
(3,651)	(4,084)	(3,744)	השווי ההוגן של נכסי התכנית
3,557	3,859	3,546	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
326	380	334	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
326	380	334	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
30	35	31	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
30	35	31	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
576	672	569	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
576	672	569	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
4,489	4,946	4,480	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
(19)	9	(21)	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
5,229	5,229	4,459	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
154	46	28	עלות שירות
86	13	37	עלות ריבית
(15)	(4)	-	הפקדות משתפי התכנית
(588)	(269)	16	הפסד (רווח) אקטוארי
4	(5)	1	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(411)	(99)	(92)	הטבות ששולמו
4,459	4,911	4,449	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,242	4,661	4,167	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף (ד) להלן.

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,459	4,911	4,449	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1,841	2,258	1,822	הפסד אקטוארי נטו
1,841	2,258	1,822	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
8,110	8,995	8,193	מחויבות בגין הטבה חזויה
7,893	8,745	7,911	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(3,651)	(4,084)	(3,744)	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
154	46	28	עלות שירות
86	13	37	עלות ריבית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:			
154	47	36	הפסד אקטוארי נטו
154	47	36	סך-הכל הפחתות של סכומים שלא הוכרו
394	106	101	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
(588)	(269)	16	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(154)	(47)	(36)	הפחתה של הפסד אקטוארי
4	(5)	1	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(738)	(321)	(19)	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
394	106	101	סך עלות ההטבה נטו
(344)	(215)	82	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד (רווח) כולל אחר

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

3. הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2022	2022	2022	2023	
מבוקר		בלתי מבוקר		
1.71%	0.39%		1.81%	שיעור היוון
0.5%-7.6%	0.5%-7.6%		0.8%-7.9%	שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾

שיעורי עזיבה משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.6% לשנה.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
2022	2022	2023		
מבוקר		בלתי מבוקר		
1.67%	(0.19%)		1.71%	שיעור היוון
0.0%-7.6%	0.0%-7.6%		0.0%-7.6%	שיעור גידול בתגמול

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת				
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ	ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2022	2022	2023	2022	2022	2023		
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח							
407	493	407	(344)	(415)	(344)	שיעור היוון	
(212)	(257)	(218)	248	301	254	שיעור גידול בתגמול	

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

4. נכסי תכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, בהגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששוויין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
3,461	3,892	3,540	התחייבות לפיצויים
(3,429)	(3,853)	(3,507)	יעודות לפיצויים
32	39	33	התחייבות נטו

ג. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

הפקדות בפועל		תחזית	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2022	2023	*2023
מבוקר	בלתי מבוקר		
164	40	37	148

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2023.

2. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
2023	310
2024	374
2025	358
2026	340
2027-2031	1,359
2032 ואילך	2,404
סך-הכל	5,145

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. בהמשך לאמור בביאור 22א(4) לדוחות הכספיים לשנת 2022 בדבר הסכם שכר קיבוצי, הסתדרות העובדים הכללית הודיעה לבנק ביום 20 במרץ 2023, כי הכריזה ואישרה סכסוך עבודה בבנק. בהמשך לכך, ביום 20 באפריל 2023, ארגון עובדי הבנק נקט בעיצומים, במסגרתם עובדי הבנק שבתו למשך מספר שעות. המגעים בין הנהלת הבנק וארגון העובדים לצורך חתימה על הסכם שכר חדש נמצאים בעיצומם.

ה. ביום 21 במאי 2023 אישר הדירקטוריון הענקת מניות חסומות (ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2023) למנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, ומנהלים בכירים בבנק וכן מנהלים שפרשו מהבנק, בהיקף כולל של עד כ-0.03% מההון המונפק של הבנק (עד 423,800 מניות) וזאת במסגרת יישום תכניות התגמול והסכמי ההעסקה הקיימים, כחלק מרכיב התגמול הקבוע לשנת 2022 אשר הוכר בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022 ולפי מתאר המניות יוקצו סמוך לאחר פרסום דוחות כספיים אלה.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות נוהל בנקאי תקין 331. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגית הבנק.

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. במועד אישור דוחות כספיים אלה, בשים לב לתוצאות הכספיות, לצרכי ההון של הבנק ולמדיניות החלוקה כאמור, החליט דירקטוריון הבנק להכריז על חלוקת דיבידנד בסך 803 מיליון ש"ח, המהווה כ-40% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון הראשון 2023 ואשר ישולם ביום 14 ביוני 2023.

ב. תשלום דיבידנד

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
22.05.2023	14.06.2023	60.048	803.0
08.03.2023	30.03.2023	39.272	525.0
22.11.2022	11.12.2022	40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30.146	403.0
15.11.2021	08.12.2021	64.499	862.0
01.08.2021	18.08.2021	46.152	616.8

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2022	31 במרץ 2022	31 במרץ 2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
46,745	43,494	48,241	הון עצמי רובד 1
46,745	43,494	48,241	הון רובד 1
14,349	12,737	13,463	הון רובד 2
61,094	56,231	61,704	סך-הכל הון כולל

1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

46,745	43,494	48,241	הון עצמי רובד 1
46,745	43,494	48,241	הון רובד 1
14,349	12,737	13,463	הון רובד 2
61,094	56,231	61,704	סך-הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

386,550	362,795	393,282	סיכון אשראי
4,007	3,693	5,180	סיכונים שוק
25,020	22,964	26,070	סיכון תפעולי
415,577	389,452	424,532	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

11.25%	11.17%	11.36%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
11.25%	11.17%	11.36%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.70%	14.44%	14.53%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
13.50%	13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן:

1. הקלה בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.03% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2023 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2022 ו-0.06% ליום 31 במרץ 2022).

2. השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.05% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2023 (0.08% ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 במרץ 2022).

3. הקלה בגין יישום חוזר בנק ישראל בדבר שקלול הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, אשר נפרסת בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 30 בספטמבר 2022 עד ליום 30 ביוני 2023, ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.01% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2023 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2022).

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הינם 10.0% ו-13.5% בהתאמה (ראה [סעיף 7.1 להלן](#)). ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת שעה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2022	31 במרץ 2022	31 במרץ 2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
הון עצמי רובד 1			
46,503	43,231	48,116	סך ההון
(1)	(1)	(1)	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
46,502	43,230	48,115	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(4)	(16)	(4)	מסים נדחים לקבל
(168)	(188)	(176)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1*
(172)	(204)	(180)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכניות ההתייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
141	194	123	סך התאמות בגין תכניות ההתייעלות - הון עצמי רובד 1**
274	274	183	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1***
46,745	43,494	48,241	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
46,745	43,494	48,241	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
9,517	8,202	8,547	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
4,832	4,535	4,916	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
14,349	12,737	13,463	סך-הכל הון רובד 2
61,094	56,231	61,704	סך-הכל הון כולל

* היתרה ליום 31 במרץ 2023 כוללת סך של 127 מיליוני ש"ח, היתרה ליום 31 בדצמבר 2022 כוללת סך של 123 מיליוני ש"ח והיתרה ליום 31 במרץ 2022 כוללת סך של 143 מיליוני ש"ח הנובע מניכוי קו אשראי לבנק פוזיטיף בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים. לפרטים נוספים ראה [סעיף ט. להלן](#).

** התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ח. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

*** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ה. השפעת התאמות בגין תכניות ההתייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2022	31 במרץ 2022	31 במרץ 2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.09%	11.03%	11.27%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות
0.04%	0.06%	0.03%	השפעת ההתאמות בגין תכניות ההתייעלות*
0.08%	0.08%	0.05%	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים**
0.04%	-	0.01%	השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע
11.25%	11.17%	11.36%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ח. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. רכיבי הון ונכסי סיכון הנתונים לתנועתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רוברד 1 ליום 31 במרץ 2023:

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רוברד 1	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	באחוזים
(0.02%)	(0.03%)	יחס הון עצמי רוברד 1

2. יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רוברד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2023, הינם 10.23% ו-13.50%, בהתאמה.

יעד הון עצמי רוברד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימות תכניות הערכות לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקורות אירוע קיצון כאמור.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רוברד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

ה. התייעלות תפעולית

במסגרת חוזרי הפיקוח על הבנקים ניתנו הקלות לבנקים שיבצעו התייעלות בכח אדם והתייעלות בתחום הנדל"ן. היקף תכנית התייעלות בכח אדם משנת 2020 בגינה חלות ההקלות הינו בסך של 352 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס. השפעת התכניות האמורות נזקפה להון, ולצרכי חישוב יחס הון ויחס מינוף מופחתת מההון הפיקוחי על פני 5 שנים, ממועד תחילת היישום של כל תכנית. יתרת השפעת ההקלות בגין תכניות התייעלות על יחס הון עצמי רוברד 1 מוערכת בכ-0.03% ליום 31 במרץ 2023.

ט. שלוחת הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק מחזיקה 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף בתורכיה שעוסק בתחום הבנקאות העסקית. בהתאם לאסטרטגיית הבנק, פועל הבנק למכירת ההחזקה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. ביום 30 במרץ 2023 התקשר הבנק בהסכם למכירת החזקותו בבנק פוזיטיף בתמורה שיעקרה פירעון אשראי שהועמד לבנק פוזיטיף במועד ההשלמה של העסקה (אם תושלם). לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק. העסקה כפופה לקבלת אישורים רגולטוריים (אחד מהם התקבל בחודש מאי 2023) שאין ודאות כי יתקבלו ואין ודאות כי העסקה תושלם, גם בהתחשב במצב הכלכלי בתורכיה ובנסיבותיו של בנק פוזיטיף. בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים שוקללו נכסי הסיכון בגין השלוחה בשיעור של 300%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

כמו-כן, לבנק קו אשראי לבנק פוזיטיבי שניתן בשיעור ריבית נמוך מתנאי השוק בהתחשב בעמדת הרגולטור התורכי ביחס לתמחור הקו וכן המצב המאתגר של הכלכלה התורכית ובנק פוזיטיבי. בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים בישראל, בשל התמחור האמור נוכחה יתרת קו האשראי מההון הפיקוחי. קו האשראי חודש בהיקף של כ-35 מיליון דולר בנובמבר 2022 ל-12 חודשים או עד למועד בו יחדל הבנק מלהיות בעל מניות בבנק פוזיטיבי, המוקדם מביניהם. מתוך קו האשראי מנוצל סך של כ-18 מיליון דולר לסוף מרץ 2023. סך ההשפעות האמורות על יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק ליום 31 במרץ 2023 מסתכמות בהקטנה ב-0.04%.

י. כתבי התחייבות עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש אפריל 2023, ביצעה הפועלים הנפקות פדיון מוקדם מלא של כתבי התחייבות נדחים (סדרה יח') בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח. הסכום שנפדה לא מוכר בהון הפיקוחי החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2023.

יא. חוזר בנושא עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי

ביום 22 במאי 2022 פרסם חוזר בנושא עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי. בהתאם לחוזר, לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד. השפעת החוזר נפרסת בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 30 בספטמבר 2022 עד ליום 30 ביוני 2023. ביום 26 בינואר 2023 פרסם קובץ שאלות ותשובות הכולל הבהרות בקשר ליישום החוזר. ליום 31 במרץ 2023, השפעת יישום החוזר הינה גידול בנכסי סיכון בסך של כ-2.9 מיליארד ש"ח, המהווים קיטון של 0.08% ושל 0.11% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס הון כולל, בהתאמה. השפעת החוזר, ללא יישום הוראות המעבר, מביאה לקיטון נוסף עתידי של כ-0.01% ו-0.01% ביחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל, בהתאמה.

יב. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. ביום 15 בנובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם כהוראת שעה חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד הבנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד הבנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תוקף ההקלה הוא עד ליום 31 בדצמבר 2023 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0%).

	31 במרץ 2022	31 במרץ 2022	31 במרץ 2023
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
א. נתוני המאוחד			
הון רובד 1*	46,745	43,494	48,241
סך החשיפות*	737,115	710,706	738,726
באחוזים			
יחס מינוף	6.34%	6.12%	6.53%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה	5.50%	5.50%	5.50%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה	6.00%	6.00%	6.00%

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ת. לעיל](#)). השפעת ההקלה בגין תכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2023, המוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.02% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. השפעת ההקלה בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 31 במרץ 2023 מוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.03%.

השפעת קיטון	השפעת גידול
ב-100 מיליוני ש"ח	ב-1 מיליארד ש"ח
בהון רובד 1	בסך החשיפות
באחוזים	
(0.01%)	(0.01%)

ב. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2023:

יחס מינוף	(0.01%)	(0.01%)
-----------	---------	---------

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

יג. יחס כיסוי הנזילות (LCR)

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 64.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023	
מבוקר	בלתי מבוקר	באחוזים	
א. בנתוני המאוחד			
122%	123%	127%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
121%	122%	127%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

יד. יחס מימון יציב נטו (NSFR)

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על-ידי התאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 במרץ 2023	ליום 31 במרץ 2023	
באחוזים	באחוזים	באחוזים	
בנתוני המאוחד			
130%	134%	127%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרץ	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
1,424	987	1,402
996	847	929
1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך		
2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם		
3. פעילות מכירת אשראי הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:		

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
1,275	641	36
1,269	637	36
(6)	(4)	-
הערך בספרים של האשראי שנמכר		
תמורה שהתקבלה במזומן		
סך-הכל רווח (הפסד) נטו ממכירת אשראי		

4. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2023 המשיך הבנק לרכוש ולהרחיב את השימוש בפוליסות ביטוח מקרקעין המבטיחות את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמבטוחות בשעבוד קרקע. בנוסף הבנק עושה שימוש בפוליסות ביטוח ערבויות חוק מכר ("עח"מ") המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין ערבויות חוק מכר המונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על-ידי הבנק, וכן, פוליסות ביטוח להלוואות לדיור (המבטוחות במשכנתאות) המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין הלוואות אלו אשר הועמדו ללקוחות החטיבה הקמעונאית. פוליסות אלה מאפשרות את הפחתת נכסי הסיכון בשל העברת חלק מסיכונים האשראי בתחומים אלה למבטחי משנה בחו"ל. הסכומים המבטוחים בפוליסות האמורות הסתכמו בכ-44.0 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2023 בהשוואה לסך של כ-45.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

5. בהמשך לאמור בביאור 25.ב.14 לדוחות הכספיים לשנת 2022 בדבר הסכם לשיתוף פעולה משולש בין אלקטרה, כאל, הבנק, ותאגידים בשליטתם, בקשר עם מועדון לקוחות מבוסס כרטיס אשראי חוץ בנקאי שיונפק על-ידי כאל, ביום 30 באפריל 2023 התקבל אישור רשות התחרות לפיו ניתן למזג את מועדוני הצרכנות של ביט-כאל ושל אלקטרה, וכן ניתן פטור בתנאים מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסכם (לרבות תנאי שמורה על הצדדים לוודא שעיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות ואין בו כדי להגביל או לפגוע משמעותית בתחרות). הפטור ניתן לתקופה של 12 שנים אך הממונה על התחרות רשאית לסיים את תוקפו במועד שתקבע. בהמשך לדיונים מול רשות התחרות ולתנאים שנקבעו בפטור, לרבות בנוגע לאשראי, הצדדים מנהלים משא ומתן לעדכון חלק מההסכמות המסחריות שבהסכם. אין ודאות כי הצדדים יגיעו להסכמות כאמור. השלמת ההתקשרות כפופה להתקיימותם של תנאים מתלים נוספים.

6. בהמשך לאמור בביאור 25.ג. לדוחות הכספיים לשנת 2022, ביום 19 במרץ 2023 הבנק ופרימיום אקספרס חתמו על הסכם מפורט ביחס להנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי American Express. תוקף ההסכם הינו רטרואקטיבי החל מיום 1 באפריל 2022 ולמשך 8 שנים.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עליות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בין היתר בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible) (ולכן לא קיימת בגיין הפרשה), מסתכם ליום 31 במרץ 2023 בכ-986 מיליוני ש"ח.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות המהותיות, לרבות בקשות לאישור כתובענות ייצוגיות, ראה [ביאור 25.ה.א\) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022](#) (להלן: "הדוחות לשנת 2022"). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט בביאור 25.ה.א) האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה ייצוגית המתוארת בביאור 25.ה.א.6 לדוחות לשנת 2022 שעניינה תובענה ייצוגית שהוגשה נגד 7 בנקים, בכללם הבנק, לבית המשפט המחוזי בירושלים, בטענה, בין היתר, להפרה לכאורה של הבנק את הוראות חוק נתוני אשראי תשע"ו-2016 ותקנות מכוחו, ביום 9 במרץ 2023 ניתן פסק דין בו אישר בית המשפט את הסכם הפשרה בין הצדדים. בהתאם להסכם הפשרה, ישלם הבנק (כמו גם הבנקים אחרים) סכום של 100,000 ש"ח למבקש ובא כוחו ויתוקן אופן דיווח הבנק למאגר נתוני האשראי. הסכם הפשרה יהווה מעשה בית דין להליכים ייצוגיים הנוגעים לסוגיות אשר נידונו בגרדי ההליך.

ב. בנוסף, לא תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות (לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות) מהותיות שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן.

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

לפרטים בדבר הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות, ראה [ביאור 25.ה.ג\) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022](#) (להלן: "הדוחות לשנת 2022"). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור 25.ה.ג), למעט כמפורט להלן:

1. ביום 30 במרץ 2023 הוגשה לבית המשפט על-ידי בעל מניות בבנק בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות תשנ"ט-1999. עניינה של הבקשה בטענה כי התגמול המוענק ליו"ר הדירקטוריון של הבנק, למנכ"ל ולנושאי משרה אחרים בבנק ובפועלים שווייץ, בעבר ובהווה, חורג מהתקרה הקבועה בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. עיקר הטענה הינו שהבנק אינו כולל בחישוב התקרה בגין השכר המשולם על ידו רכיבי מס שכר או מע"מ המשולם בגין התגמול. למבקש גם טענות בנוגע לאי קבלת האישורים הדרושים באסיפה הכללית לצורך תגמול נושאי המשרה ובנוגע לפגמים בגילוי ביחס לתגמול שניתן. למיטב ידיעת הבנק, בקשות דומות הוגשו גם כנגד בנקים נוספים.

2. באשר לתביעה נגזרת המתוארת בסעיף 25.ה.ג.1. לדוחות לשנת 2022 בטענה כי על המשיבים לפצות את הבנק בגין נזקים שנגרמו לו במעשיהם ומחדליהם בקשר עם חקירת המס האמריקאית, שבמסגרתה הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה והתנגדות של בעל מניות להסדר הפשרה, ביום 8 במרץ 2023 הגיש המתנגד את תגובתו להבהרות היועצת המשפטית לממשלה וכן את תגובתו לתשובת המשיבים להתנגדות. ביום 20 באפריל התקיים דיון בתיק, והבנק ממתין להחלטה בבקשה לאישור הסדר פשרה.

3. באשר לבקשה לגילוי מסמכים לפני תביעה נגזרת המתוארת בביאור 25.ה.ג.3 לדוחות לשנת 2022, שעניינה בטענות בדבר נזקים שנגרמו לבנק בשל היבטים מיסויים הנוגעים לתשלומים ששילם הבנק לרשויות בפרשת חקירת המס האמריקאית, דיון בערעור שהוגש נדחה ליום 27 בדצמבר 2023.

4. באשר לתביעה הנגזרת המתוארת בביאור 25.ה.ג.4 לדוחות לשנת 2022, שעניינה, בין היתר, בטענות לכשלים של הבנק בהעמדת אשראי לחברות מקבוצת מר אליעזר פישמן ("קבוצת פישמן"), במסגרתו דווח על בקשה להארכת מועד שהוגשה לבית המשפט העליון בקשר עם צו גילוי מסמכים ובהמשך להסדר הפשרה שאושר על-ידי בית המשפט ביום 8 בינואר 2023, ביום 20 במרץ 2023, נמחק בהסכמת הצדדים ההליך בבית המשפט העליון. בכך בא ההליך לסימו.

5. באשר לפסק דין ופסק דין משלים בשתי תובענות ייצוגיות נגד מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ (שהבנק אינו צד להם), טענות מיטב דש כלפי הבנק בהקשר זה (אשר נדחו על-ידי הבנק), ערעורים שהוגשו לבית המשפט העליון והליך גישור אליו הופנו הצדדים בתובענות כמתואר בביאור 25.ה.ג.7. לדוחות לשנת 2022, ביום 2 במאי 2023 מיטב דש דיווחה כי התקשרה בהסדר פשרה אשר הוגש לבית המשפט העליון, שעיקריו הם כי מיטב דש תשיב לעמיתים שהוגדרו בהחלטת בית המשפט כחברי קבוצת התובעים, סכום כולל של 120 מיליון ש"ח, בתוספת גמול ושכר טרחה בסכום כולל של 18 מיליון ש"ח, אשר טרם הוכרע אם ישולמו בנוסף או מתוך סכום ההשבה. בנוסף, הסדר הפשרה בין הצדדים בתובענות קובע כי מיטב דש תהיה רשאית לגבות דמי ניהול בהתאם לתנאיו. הסדר הפשרה בין הצדדים בתובענות קובע סילוק סופי, מוחלט ובלתי חוזר של כל טענה ו/או דרישה בכל הקשור לעילות התביעה במישורין ו/או בעקיפין. תוקפו של הסדר הפשרה מותנה בקבלת אישור בית המשפט.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- א.** בהמשך לביאור 1.25. לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2022, בדבר הסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס ועם פרשת פיפ"א:
- א.** בנוגע להסדר מסוג Deferred Prosecution Agreement (כתב אישום נדחה) ("DPA") בין הבנק לבין ה-DOJ, המתייחס לפעילות הבנק ועסקי הבנק מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2014-2022) - ביום 1 במאי 2023, בחלוף שלוש שנים ממועד הסדר ה-DPA ובהתאם להוראותיו, אישר בית המשפט הפדרלי בארצות-הברית (בניו-יורק) בצו את ביטולו של כתב האישום וההליך הפלילי כנגד הבנק. הצו האמור ניתן לבקשת ה-DOJ אשר ציין בבקשה כי להבנתו הבנק קיים במלואן את התחייבויותיו על-פי ה-DPA. הצו האמור מביא לסיומם את ההליכים הפליליים בהם נקט ה-DOJ כנגד הבנק.
- ב.** בנוגע להסדר מסוג Plea Agreement (הסדר טיעון) בין ה-DOJ ובין הפועלים שוויץ בע"מ (לשעבר, בנק הפועלים (שוויץ) בע"מ) המתייחס לפעילות הפועלים שוויץ ועסקי הפועלים שוויץ מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2014-2022) לא חל שינוי לעומת המתואר בביאור 1.25. לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2022.
- ג.** בנוגע ל-Cease and Desist Order שהוצא על-ידי ה-Board of Governors of the Federal Reserve System ("ה-Fed") ולהסדר מסוג Consent Order שהוצא על-ידי הרשות לשירותים פיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) ("ה-NYDFS") - ה-Consent Order וה-Cease and Desist Order מחייבים את הבנק ליטול על עצמו מספר התחייבויות, ובכלל זה במיקוד פעילות הסניף בניו יורק, בין היתר בקשר עם הליכים משמעותיים כנגד עובדים, בקרות פנימיות, דיווח ושיתוף פעולה. הליכים מנהליים אלה כנגד הבנק עדיין תלויים ועומדים והם בתוקף עד החלטה אחרת של ה-FED וה-NYDFS בהתאמה.
- ד.** בנוגע להסדר מסוג Non Prosecution Agreement (הסכם בדבר אי העמדה לדיון) ("NPA") בין ה-DOJ לבין הבנק והפועלים שוויץ בקשר עם חקירת פיפ"א, ביום 30 לאפריל 2023 הסתיים גם הסדר ה-NPA בקשר לחקירת פיפ"א בהתאם להוראותיו.
- ההסדרים עם הרשויות האמריקאיות על נספחיהם זמינים לקריאה באתר הבנק בכתובת <https://www.bankhapoalim.co.il/he/about/arrangements>. יצוין כי ההסדרים עם ה-DOJ כוללים התחייבויות של הבנק ושל הפועלים שוויץ להמשיך ולשתף פעולה עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם הנושאים מושא החקירות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

2023 במרץ 31			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
110,686	105,052	5,634	חוזי Forward-I Futures
5,053	4,941	112	אופציות שנכתבו
6,034	5,922	112	אופציות שנקנו
1,069,437	1,036,040	33,397	Swaps ⁽¹⁾
1,191,210	1,151,955	39,255	סך-הכל ⁽²⁾
29,751	-	29,751	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
400,339	375,144	25,195	חוזי Forward-I Futures
38,858	38,858	-	אופציות שנכתבו
34,740	34,372	368	אופציות שנקנו
49,736	49,551	185	Swaps
523,673	497,925	25,748	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
57,203	57,203	-	חוזי Forward-I Futures
19,563	18,277	1,286	אופציות שנכתבו
18,630	18,277	353	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
88,908	88,281	627	Swaps
184,304	182,038	2,266	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
15	15	-	חוזי Forward-I Futures
152	152	-	אופציות שנכתבו
130	130	-	אופציות שנקנו
297	297	-	סך-הכל
1,899,484	1,832,215	67,269	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps התאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 516,251 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 39,246 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 27,827 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 18,277 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 במרץ 2022			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
55,425	49,114	6,311	חוזי Forward-Futures
5,386	5,287	99	אופציות שנכתבו
5,958	5,637	321	אופציות שנקנו
377,274	356,900	20,374	Swaps ⁽¹⁾
444,043	416,938	27,105	סך-הכל ⁽²⁾
14,500	-	14,500	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
279,073	258,591	20,482	חוזי Forward-Futures
27,114	27,114	-	אופציות שנכתבו
29,135	28,788	347	אופציות שנקנו
35,238	34,950	288	Swaps
370,560	349,443	21,117	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
37,796	37,796	-	חוזי Forward-Futures
35,753	34,239	1,514	אופציות שנכתבו
34,660	34,239	421	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
71,878	71,114	764	Swaps
180,087	177,388	2,699	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
48	48	-	חוזי Forward-Futures
549	549	-	אופציות שנכתבו
588	588	-	אופציות שנקנו
1	1	-	Swaps
1,186	1,186	-	סך-הכל
995,876	944,955	50,921	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 199,484 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 39,737 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 28,241 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 34,239 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2022			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
96,272	90,810	5,462	חוזי Forward-Futures
4,730	4,621	109	אופציות שנכתבו
6,108	5,752	356	אופציות שנקנו
639,589	608,907	30,682	Swaps ⁽¹⁾
746,699	710,090	36,609	סך-הכל ⁽²⁾
27,138	-	27,138	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
308,668	288,091	20,577	חוזי Forward-Futures
30,807	30,807	-	אופציות שנכתבו
29,432	29,000	432	אופציות שנקנו
39,673	39,324	349	Swaps
408,580	387,222	21,358	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
46,244	46,244	-	חוזי Forward-Futures
20,365	18,994	1,371	אופציות שנכתבו
19,394	18,994	400	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
70,912	70,242	670	Swaps
156,915	154,474	2,441	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
69	69	-	חוזי Forward-Futures
15	15	-	אופציות שנכתבו
25	25	-	אופציות שנקנו
109	109	-	סך-הכל
1,312,303	1,251,895	60,408	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 302,054 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 39,298 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 13,182 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 18,994 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2023						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
11,132	10,266	866	11,319	10,171	1,148	חוזי ריבית
467	-	467	906	-	906	מזה: נגזרים מגדרים
7,213	7,001	212	9,794	9,703	91	חוזי מטבע-חוזי
2,712	2,684	28	2,642	2,614	28	חוזים בגין מניות
3	3	-	3	3	-	חוזי סחורות ואחרים
21,060	19,954	1,106	23,758	22,491	1,267	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
21,060	19,954	1,106	23,758	22,491	1,267	יתרה מאזנית
1,551	1,368	183	1,907	1,732	175	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 53 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 15 מיליוני ש"ח.

31 במרץ 2022						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
5,479	4,834	645	5,225	4,657	568	חוזי ריבית
283	-	283	349	-	349	מזה: נגזרים מגדרים
5,848	5,720	128	5,473	5,146	327	חוזי מטבע-חוזי
3,054	3,020	34	3,153	3,114	39	חוזים בגין מניות
23	23	-	23	23	-	חוזי סחורות ואחרים
14,404	13,597	807	13,874	12,940	934	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
14,404	13,597	807	13,874	12,940	934	יתרה מאזנית
2,059	1,932	127	1,774	1,698	76	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 19 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2022						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
10,913	10,047	866	11,264	9,852	1,412	חוזי ריבית
469	-	469	1,172	-	1,172	מזה: נגזרים מגדרים
5,921	5,644	277	8,368	8,250	118	חוזי מטבע-חוץ
2,223	2,189	34	2,255	2,222	33	חוזים בגין מניות
4	4	-	4	4	-	חוזי סחורות ואחרים
19,061	17,884	1,177	21,891	20,328	1,563	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
19,061	17,884	1,177	21,891	20,328	1,563	יתרה מאזנית
1,492	1,236	256	1,837	1,589	248	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 59 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 18 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. גידור חשבונאי

1. השפעה של גידור חשבונאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2022	2022	2023
הכנסות (הוצאות) ריבית		
מבוקר	בלתי מבוקר	
(847)	(240)	271
870	243	(281)

רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן

פריטים מגודרים

נגזרים מגדירים

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022		יתרה ליום 31 במרץ 2022		יתרה ליום 31 במרץ 2023	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים
	מבוקר		בלתי מבוקר		
(1,130)	15,168	(272)	12,111	(804)	16,153
(359)	3,212	(168)	3,054	(327)	3,311
(69)	9,702	(9)	1,132	(46)	11,784

ניירות-ערך

כתבי התחייבות נדחים

פיקדונות הציבור

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדירים על דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2022	2022	2023
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾		
	מבוקר	בלתי מבוקר
(267)	6	(180)
6,826	1,134	1,850
27	10	8
-	-	-
6,586	1,150	1,678

חוזי ריבית

חוזי מטבע-חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סך-הכל

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרץ 2023						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות
23,758	2,422	5,477	-	2,694	12,746	419
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
(14,834)	(515)	(956)	-	(2,142)	(11,221)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(4,286)	(194)	(2,555)	-	(394)	(1,143)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
4,638	1,713	1,966	-	158	382	419
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
20,853	3,417	9,751	53	1,558	5,797	277
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
25,491	5,130	11,717	53	1,716	6,179	696
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
21,060	2,354	2,701	249	2,450	13,095	211
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(14,834)	(515)	(956)	-	(2,142)	(11,221)	-
מכשירים פיננסיים						
(3,350)	(700)	(660)	(168)	(106)	(1,716)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
2,876	1,139	1,085	81	202	158	211
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

31 במרץ 2022						
סך-הכל	אחרים*	גופים מוסדיים*	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות
13,874	2,147	1,593	229	2,103	7,570	232
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים						
(7,551)	(563)	(608)	-	(1,482)	(4,898)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(4,580)	(733)	(921)	(189)	(172)	(2,565)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
1,743	851	64	40	449	107	232
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
11,253	1,190	4,031	111	2,206	3,295	420
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים* ⁽¹⁾						
12,996	2,041	4,095	151	2,655	3,402	652
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים*						
14,404	2,278	4,390	-	2,168	5,424	144
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(7,551)	(563)	(608)	-	(1,482)	(4,898)	-
מכשירים פיננסיים						
(2,638)	(586)	(1,578)	-	(105)	(369)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
4,215	1,129	2,204	-	581	157	144
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

* מתכונת הגילוי הותאמה בעקבות יישום הוראות SA-CCR.

- (1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
- (2) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 53 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בסך של 15 מיליוני ש"ח (31.3.22: שווי הוגן בגין התחייבויות 19 מיליוני ש"ח, 31.12.22: שווי הוגן ברוטו בגין נכסים בסך של 59 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו בגין התחייבויות 18 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2022						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	ברוסות
21,891	2,112	5,358	10	2,535	11,478	398
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(14,090)	(487)	(989)	(10)	(2,335)	(10,269)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
(4,989)	(346)	(3,514)	-	(182)	(947)	-
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
2,812	1,279	855	-	18	262	398
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
19,370	2,842	9,957	53	3,276	2,991	251
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
22,182	4,121	10,812	53	3,294	3,253	649
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
19,061	2,408	1,929	134	2,351	12,045	194
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(14,090)	(487)	(989)	(10)	(2,335)	(10,269)	-
מכשירים פיננסיים						
(3,568)	(1,725)	(324)	(95)	(1)	(1,423)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
1,403	196	616	29	15	353	194
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 53 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בסך של 15 מיליוני ש"ח (31.3.22): שווי הוגן בגין התחייבויות 19 מיליוני ש"ח, 31.12.22: שווי הוגן ברוטו בגין נכסים בסך של 59 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו בגין התחייבויות 18 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

31 במרץ 2023					
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל 3 חודשים	
בלתי מבוקר					
					חוזי ריבית
39,246	6,495	16,702	11,402	4,647	שקל-מדד
1,151,964	76,951	254,388	289,686	530,939	אחר
523,673	17,777	43,889	148,531	313,476	חוזי מטבע-חוץ
184,304	142	3,407	71,196	109,559	חוזים בגין מניות
297	-	-	46	251	חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)
1,899,484	101,365	318,386	520,861	958,872	סך-הכל
2022 במרץ 31					
בלתי מבוקר					
995,876	88,627	260,240	285,520	361,489	סך-הכל
31 בדצמבר 2022					
מבוקר					
1,312,303	93,285	283,650	370,033	565,335	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיור לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2022.

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023												
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		
	סך-כל פעילות חו"ל	סך-כל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה: הלואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי
7,522	447	7,075	-	1,663	17	1,402	594	1,079	8	5	1,634	2,312
(3,485)	(237)	(3,248)	-	(712)	(607)	(547)	(221)	(410)	(246)	-	-	(505)
4,037	210	3,827	-	951	(590)	855	373	669	(238)	5	1,634	1,807
-	-	-	-	(887)	635	(259)	(42)	341	368	(2)	(1,273)	(156)
4,037	210	3,827	-	64	45	596	331	1,010	130	3	361	1,651
340	3	337	-	320	24	3	(12)	6	-	-	(5)	(4)
982	9	973	24	52	23	166	82	263	37	84	11	326
1,322	12	1,310	24	372	47	169	70	269	37	84	6	322
5,359	222	5,137	24	436	92	765	401	1,279	167	87	367	1,973
185	22	163	-	(2)	-	67	23	24	-	-	12	51
2,094	99	1,995	27	95	43	188	111	499	55	33	126	977
-	-	-	(12)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
2,094	99	1,995	15	107	43	188	111	499	55	33	126	977
3,080	101	2,979	9	331	49	510	267	756	112	54	229	945
1,089	34	1,055	2	91	18	194	99	274	40	19	80	337
1,991	67	1,924	7	240	31	316	168	482	72	35	149	608
17	-	17	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-
2,008	67	1,941	7	257	31	316	168	482	72	35	149	608
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2,008	67	1,941	7	257	31	316	168	482	72	35	149	608

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל	
	פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: מזה: כרטיסי אשראי		מזה: מזה: הלוואות לדיור
661,743	28,545	633,198	269	261,003	2,596	108,315	38,994	59,896	715	5,189	127,473	161,410	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,175	-	1,175	-	1,175	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
395,293	19,382	375,911	-	-	2,299	110,071	39,684	60,495	718	5,189	127,954	162,644	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
400,007	19,981	380,026	-	-	2,182	113,521	40,159	60,105	767	5,056	128,690	163,292	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
3,388	487	2,901	-	-	-	984	570	454	3	-	658	890	יתרת חובות לא צוברים
140	-	140	-	-	-	1	54	37	-	-	-	48	יתרת חובות בפיגור של 90 ימים או יותר
611,983	27,541	584,442	3	91,318	88,277	72,046	33,174	96,815	37,439	-	-	165,370	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
519,024	26,767	492,257	-	-	88,259	71,546	33,021	96,645	37,437	-	-	165,349	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
528,897	26,582	502,315	-	-	91,362	72,191	34,050	99,031	38,532	-	-	167,149	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
420,055	24,667	395,388	3,303	24,973	4,980	131,645	49,556	71,894	1,375	4,442	70,186	107,662	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
424,532	25,338	399,194	3,310	25,294	4,908	134,884	49,994	70,789	1,447	4,624	70,487	108,568	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
725,830	-	725,830	4,083	93,808	341,395	102,174	23,797	46,013	50,003	-	-	64,557	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:													
5,744	333	5,411	-	3,548	-	444	214	485	2	3	361	718	מרווח מפעילות מתן אשראי
(2,905)	(206)	(2,699)	-	(4,597)	43	152	117	525	128	-	-	933	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1,198	83	1,115	-	1,113	2	-	-	-	-	-	-	-	אחר
4,037	210	3,827	-	64	45	596	331	1,010	130	3	361	1,651	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 23.2 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל
	פעילות חו"ל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: מזה: כרטיסי אשראי הלוואות לדיור	
3,403	170	3,233	-	186	6	564	289	585	5	4	1,173	1,598
(687)	(25)	(662)	-	(391)	(68)	(43)	(38)	(20)	(24)	-	-	(78)
2,716	145	2,571	-	(205)	(62)	521	251	565	(19)	4	1,173	1,520
-	(4)	4	-	881	80	(165)	(27)	(31)	33	-	(847)	(767)
2,716	141	2,575	-	676	18	356	224	534	14	4	326	753
148	(16)	164	-	122	16	17	5	3	-	-	-	1
984	10	974	113	24	27	142	86	239	41	50	10	302
1,132	(6)	1,138	113	146	43	159	91	242	41	50	10	303
3,848	135	3,713	113	822	61	515	315	776	55	54	336	1,056
(600)	10	(610)	-	-	-	(401)	(180)	(15)	-	-	32	(14)
1,958	93	1,865	40	102	37	151	106	479	47	51	112	903
-	-	-	(8)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
1,958	93	1,865	32	110	37	151	106	479	47	51	112	903
2,490	32	2,458	81	712	24	765	389	312	8	3	192	167
862	11	851	34	236	8	273	137	106	2	1	64	55
1,628	21	1,607	47	476	16	492	252	206	6	2	128	112
27	-	27	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-
1,655	21	1,634	47	503	16	492	252	206	6	2	128	112
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,654	20	1,634	47	503	16	492	252	206	6	2	128	112

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022			
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל	
	פעילות חו"ל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזק: הלוואות לדיוור		מזק: כרטיסי אשראי
633,051	*27,552	*605,499	235	*266,096	2,469	89,177	38,733	59,714	729	*3,631	116,456	148,346	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
888	-	888	-	888	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
358,724	15,836	342,888	-	-	2,163	91,149	39,393	60,412	734	*3,631	116,711	149,037	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
369,293	16,341	352,952	-	-	3,103	94,816	39,245	61,217	830	*4,561	119,248	153,741	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
3,394	741	2,653	-	-	-	985	355	467	-	-	557	846	יתרת חובות פגומים
71	-	71	-	-	-	-	1	31	-	-	-	39	יתרת חובות בפגור של 90 ימים או יותר
590,039	21,662	568,377	9	68,754	98,356	80,107	34,635	93,953	34,842	-	-	157,721	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
519,521	20,982	498,539	-	-	98,322	79,616	34,383	93,690	34,841	-	-	157,687	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
519,776	20,415	499,361	-	-	90,791	82,416	35,426	95,548	35,401	-	-	159,779	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
389,867	20,809	369,058	4,702	21,053	3,176	110,858	51,341	74,225	1,131	4,136	66,618	102,572	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
389,452	21,170	368,282	4,567	21,213	3,591	109,814	50,098	74,284	1,153	4,080	67,741	103,562	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
*763,584	-	*763,584	4,364	*91,923	356,668	113,718	28,788	44,985	53,967	-	-	69,171	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:													
3,208	156	3,052	-	1,281	2	342	215	507	3	4	326	702	מרווח מפעילות מתן אשראי
(324)	(26)	(298)	-	(424)	14	14	9	27	11	-	-	51	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
(168)	11	(179)	-	(181)	2	-	-	-	-	-	-	-	אחר
2,716	141	2,575	-	676	18	356	224	534	14	4	326	753	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיוור בסך של 21.3 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022										לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל	
	פעילות חו"ל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: מזה: מזה: כרטיסי אשראי		הלוואות לדיור
19,220	1,027	18,193	-	2,871	33	3,283	1,523	2,961	26	15	5,465	7,496	הכנסות ריבית מחיצוניים
(5,753)	(304)	(5,449)	-	(1,972)	(948)	(742)	(354)	(457)	(276)	-	-	(700)	הוצאות ריבית לחיצוניים
													הכנסות ריבית, נטו:
13,467	723	12,744	-	899	(915)	2,541	1,169	2,504	(250)	15	5,465	6,796	מחיצוניים
-	(3)	3	-	1,381	1,099	(718)	(96)	361	517	(3)	(4,101)	(2,541)	בינגזרי
13,467	720	12,747	-	2,280	184	1,823	1,073	2,865	267	12	1,364	4,255	סך הכנסות ריבית, נטו
													הכנסות שאינן מריבית:
581	3	578	-	515	52	17	(25)	17	1	-	(3)	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,872	39	3,833	232	150	99	600	315	979	145	331	45	1,313	עמלות והכנסות אחרות
4,453	42	4,411	232	665	151	617	290	996	146	331	42	1,314	סך הכנסות שאינן מריבית
17,920	762	17,158	232	2,945	335	2,440	1,363	3,861	413	343	1,406	5,569	סך הכנסות
													הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(34)	107	(141)	-	35	(2)	(368)	(109)	192	(1)	-	71	112	הוצאות תפעוליות ואחרות:
7,972	453	7,519	112	367	168	669	424	1,897	202	176	453	3,680	לחיצוניים
-	-	-	(45)	45	-	-	-	-	-	-	-	-	בינגזרי
7,972	453	7,519	67	412	168	669	424	1,897	202	176	453	3,680	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
													רווח (הפסד) לפני מסים
9,982	202	9,780	165	2,498	169	2,139	1,048	1,772	212	167	882	1,777	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
3,548	94	3,454	60	875	60	767	379	617	74	59	306	622	רווח (הפסד) לאחר מסים
6,434	108	6,326	105	1,623	109	1,372	669	1,155	138	108	576	1,155	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
99	-	99	-	99	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,533	108	6,425	105	1,722	109	1,372	669	1,155	138	108	576	1,155	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
6,532	107	6,425	105	1,722	109	1,372	669	1,155	138	108	576	1,155	

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022										לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל	
	פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: מזה: כרטיסי אשראי הלוואות לדיוור		מזה: הלוואות לדיוור
645,142	24,570	620,572	323	271,335	2,827	93,770	38,137	59,784	777	*3,844	121,662	153,619	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,015	-	1,015	-	1,015	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
370,173	17,036	353,137	-	-	2,578	95,800	38,743	60,565	780	*3,844	122,066	154,671	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
394,262	19,156	375,106	-	-	2,031	108,834	39,270	61,649	781	*4,700	127,632	162,541	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
3,444	644	2,800	-	-	-	1,294	325	399	-	-	572	782	יתרת חובות פגומים
83	1	82	-	-	-	1	1	37	-	-	-	43	יתרת חובות בפיגור של 90 ימים או יותר
599,225	22,835	576,390	5	75,652	93,514	78,814	34,673	96,203	35,839	-	-	161,690	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
521,999	22,088	499,911	-	-	93,482	78,437	34,504	95,984	35,837	-	-	161,667	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
532,588	24,815	507,773	-	-	92,678	78,647	34,279	100,411	36,379	-	-	165,379	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
400,418	22,565	377,853	4,047	22,531	4,829	116,643	50,402	73,440	1,209	4,208	68,493	104,752	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
415,577	23,993	391,584	3,296	24,652	5,049	128,404	49,116	72,998	1,300	4,260	69,884	106,769	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
744,975	-	744,975	4,083	94,048	343,391	111,292	28,478	45,412	52,053	-	-	66,218	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:													
16,202	914	15,288	-	8,091	7	1,507	851	1,982	9	12	1,364	2,841	מרווח מפעילות מתן אשראי
(4,025)	(312)	(3,713)	-	(6,975)	169	316	222	883	258	-	-	1,414	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1,290	118	1,172	-	1,164	8	-	-	-	-	-	-	-	אחר
13,467	720	12,747	-	2,280	184	1,823	1,073	2,865	267	12	1,364	4,255	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיוור בסך של 22.9 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעול הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפרטים בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה העיקריים שישומו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2022](#).

מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				מסחרי	עסקי ⁽¹⁾	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
4,037	-	499	178	1,020	553	1,633	407	(253)	מחיצוניים
-	-	(428)	18	(414)	(61)	(1,277)	301	1,861	בינמגזרי
340	-	320	3	24	(11)	-	1	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
4,377	-	391	199	630	481	356	709	1,611	סך-הכל רווח מימוני, נטו
982	26	31	7	198	135	12	171	402	עמלות והכנסות אחרות
5,359	26	422	206	828	616	368	880	2,013	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
185	-	(3)	15	116	(3)	12	18	30	הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,094	27	213	94	163	149	130	337	981	מחיצוניים
-	(12)	(87)	-	37	11	(4)	21	34	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
3,080	11	299	97	512	459	230	504	968	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
1,089	4	82	35	189	170	82	180	347	רווח (הפסד) לאחר מסים
1,991	7	217	62	323	289	148	324	621	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
17	-	17	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
2,008	7	234	62	323	289	148	324	621	המיוחס לבעלי מניות הבנק
-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2,008	7	234	62	323	289	148	324	621	
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח									
394,399	-	3,536	17,733	113,690	58,175	128,665	34,324	38,276	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
528,897	-	59,667	26,568	81,964	50,825	-	67,311	242,562	

(1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין ייחוס חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,639 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,716	-	(262)	131	583	381	1,175	346	362	מחיצוניים
-	-	937	1	(161)	(45)	(849)	(13)	130	בינמגזרי
148	-	153	(22)	16	(4)	-	2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,864	-	828	110	438	332	326	335	495	סך-הכל רווח מימוני, נטו
984	113	33	8	166	128	11	146	379	עמלות והכנסות אחרות
3,848	113	861	118	604	460	337	481	874	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
(600)	-	10	10	(586)	(54)	32	41	(53)	הוצאות תפעוליות ואחרות:
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחיצוניים
1,958	36	212	76	174	134	116	311	899	בינמגזרי
-	(11)	(87)	-	28	11	(5)	23	41	
רווח (הפסד) לפני מסים									
2,490	88	726	32	988	369	194	106	(13)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
862	35	231	13	353	131	67	36	(4)	רווח (הפסד) לאחר מסים
1,628	53	495	19	635	238	127	70	(9)	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
27	-	27	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
1,655	53	522	19	635	238	127	70	(9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,654	53	522	18	635	238	127	70	(9)	
364,257	-	3,730	14,593	98,924	54,700	119,298	34,357	38,655	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
519,776	-	70,937	20,237	81,411	51,407	-	65,110	230,674	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-7,651 מיליוני ש"ח.
- (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
13,467	-	121	653	2,845	1,801	5,481	1,551	1,015	מחיצוניים
-	-	2,201	27	(838)	(196)	(4,115)	358	2,563	בינמגזרי
581	-	544	(2)	52	(23)	(3)	6	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
14,048	-	2,866	678	2,059	1,582	1,363	1,915	3,585	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,872	229	163	32	686	486	47	635	1,594	עמלות והכנסות אחרות
17,920	229	3,029	710	2,745	2,068	1,410	2,550	5,179	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
(34)	-	6	107	(421)	76	71	104	23	הוצאות תפעוליות ואחרות:
7,972	111	815	428	669	542	464	1,263	3,680	מחיצוניים
-	(46)	(341)	-	122	46	(10)	82	147	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
9,982	164	2,549	175	2,375	1,404	885	1,101	1,329	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
3,548	78	875	84	853	505	307	382	464	רווח (הפסד) לאחר מסים
6,434	86	1,674	91	1,522	899	578	719	865	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
99	-	99	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
6,533	86	1,773	91	1,522	899	578	719	865	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
6,532	86	1,773	90	1,522	899	578	719	865	
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח									
388,727	-	4,326	17,210	108,316	57,945	127,688	34,998	38,244	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
532,588	-	72,235	24,767	75,585	51,425	-	70,243	238,333	

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-10,882 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
6,516	50	6,466	928	519	5,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
185	(2)	187	39	12	136	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(204)	-	(204)	(99)	(5)	(100)	מחיקות חשבונאיות
192	-	192	94	8	90	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12)	-	(12)	(5)	3	(10)	מחיקות חשבונאיות, נטו
(25)	-	(25)	-	-	(25)	אחר**
6,664	48	6,616	962	534	5,120	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
1,011	3	1,008	31	31	946	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
546	8	538	285	(83)	336	התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(600)	-	(600)	(46)	32	(586)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(178)	-	(178)	(95)	(1)	(82)	מחיקות חשבונאיות
233	-	233	91	1	141	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
55	-	55	(4)	-	59	מחיקות חשבונאיות, נטו
5,910	14	5,896	861	482	4,553	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
860	-	860	43	36	781	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת המוחזקת למכירה סווגו לסעיף נכסים אחרים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
- ב. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה

31 במרץ 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
329,153	120,278	208,875	-	-	208,875	שנבדקו על בסיס פרטי
203,472	12,340	191,132	34,879	129,133	27,120	שנבדקו על בסיס קבוצתי
532,625	132,618	400,007	34,879	129,133	235,995	סך-הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
3,690	30	3,660	-	-	3,660	שנבדקו על בסיס פרטי
1,963	15	1,948	931	503	514	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,653	45	5,608	931	503	4,174	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
255,325	68,246	187,079	621	-	186,458	שנבדקו על בסיס פרטי
187,370	5,156	182,214	34,209	119,699	28,306	שנבדקו על בסיס קבוצתי
442,695	73,402	369,293	34,830	119,699	214,764	סך-הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
3,515	2	3,513	191	-	3,322	שנבדקו על בסיס פרטי
1,535	12	1,523	627	446	450	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,050	14	5,036	818	446	3,772	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-35 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.3.22: 45 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.22: 72 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות* אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
 2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה (המשך)

31 בדצמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
304,429	103,377	201,052	-	-	201,052	שנבדקו על בסיס פרטי
203,326	10,116	193,210	35,132	128,105	29,973	שנבדקו על בסיס קבוצתי
507,755	113,493	394,262	35,132	128,105	231,025	סך-הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
3,663	29	3,634	-	-	3,634	שנבדקו על בסיס פרטי
1,918	17	1,901	897	487	517	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,581	46	5,535	897	487	4,151	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלואות לדיוור בסך של כ-35 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.3.22: 45 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.22: 72 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור 1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2023						
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים	
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽²⁾		לא צוברים	צוברים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
36	64	48,765	211	184	48,370	בינוי ונדל"ן - בינוי
8	1	31,883	57	70	31,756	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	-	28,822	7	4	28,811	שירותים פיננסיים
152	27	98,598	1,614	1,562	95,422	מסחרי - אחר
197	92	208,068	1,889	1,820	204,359	סך-הכל מסחרי
952	-	128,524	643	-	127,881	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾
117	48	34,808	232	450	34,126	אנשים פרטיים - אחר
1,266	140	371,400	2,764	2,270	366,366	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	9,943	568	208	9,167	בינוי ונדל"ן
-	-	17,984	38	889	17,057	מסחרי אחר
-	-	27,927	606	1,097	26,224	סך-הכל מסחרי
16	-	680	18	-	662	אנשים פרטיים
16	-	28,607	624	1,097	26,886	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,282	140	400,007	3,388	3,367	393,252	סך-הכל ציבור

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-158 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2022: 57 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2022: 79 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-56 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2022: 60 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2022: 54 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2022					
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽²⁾		לא צוברים	צוברים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
31	6	43,725	201	119	43,405
9	1	28,750	80	41	28,629
1	-	23,632	2	142	23,488
69	25	96,438	1,524	2,399	92,515
110	32	192,545	1,807	2,701	188,037
*851	-	119,166	557	-	118,609
89	39	34,779	289	401	34,089
*1,050	71	346,490	2,653	3,102	340,735
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
1	-	8,597	625	173	7,799
6	-	13,622	92	1,292	12,238
7	-	22,219	717	1,465	20,037
15	-	584	24	-	560
22	-	22,803	741	1,465	20,597
*1,072	71	369,293	3,394	4,567	361,332

* הוצג מחדש.

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-158 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2022: 57 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2022: 79 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-56 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2022: 60 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2022: 54 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2022					
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽²⁾		לא צוברים	צוברים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
19	7	47,152	216	149	46,787
בינוי ונדל"ן - בינוי					
13	1	30,844	63	36	30,745
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	2	27,684	22	6	27,656
שירותים פיננסיים					
63	29	98,117	1,717	1,205	95,195
מסחרי - אחר					
96	39	203,797	2,018	1,396	200,383
סך-הכל מסחרי					
1,085	-	127,527	572	-	126,955
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾					
113	43	35,054	210	457	34,387
אנשים פרטיים - אחר					
1,294	82	366,378	2,800	1,853	361,725
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	9,781	558	264	8,959
בינוי ונדל"ן					
-	-	17,447	77	855	16,515
מסחרי אחר					
-	-	27,228	635	1,119	25,474
סך-הכל מסחרי					
10	1	656	9	1	646
אנשים פרטיים					
10	1	27,884	644	1,120	26,120
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,304	83	394,262	3,444	2,973	387,845
סך-הכל ציבור					

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-158 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2022: 57 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2022: 79 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-56 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2022: 60 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2022: 54 מיליוני ש"ח).

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה.

יתורים ניתנים במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את ההלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו.

במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי.

ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'.

הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 במרץ 2023						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2019	2020	2021	2022	2023	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
80,648	27,775	4,102	2,145	3,755	11,422	16,015	15,434	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
78,952	27,547	3,869	2,043	3,590	11,163	15,474	15,266	אשראי בדירוג ביצוע
1,174	108	102	62	139	188	441	134	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
254	50	64	22	11	28	55	24	אשראי בעייתי צובר
268	70	67	18	15	43	45	10	אשראי שאינו צובר
127,420	30,427	11,313	5,207	8,591	19,308	26,055	26,519	מסחרי - אחר - סך-הכל
120,719	29,145	10,217	4,821	7,969	18,318	24,363	25,886	אשראי בדירוג ביצוע
3,514	786	189	172	345	541	991	490	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,566	376	138	187	222	325	229	89	אשראי בעייתי צובר
1,621	120	769	27	55	124	472	54	אשראי שאינו צובר
128,524	-	42,990	13,395	18,024	27,155	23,395	3,565	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
78,641	-	28,615	7,990	10,244	16,016	13,639	2,137	LTV עד 60%**
46,902	-	12,610	5,220	7,491	10,696	9,491	1,394	LTV מעל 60% ועד 75%**
2,981	-	1,765	185	289	443	265	34	LTV מעל 75%**
126,625	-	41,873	13,206	17,807	26,934	23,265	3,540	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
318	-	231	18	20	29	15	5	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
963	-	469	102	137	140	95	20	בפיגור 30-89 יום
618	-	417	69	60	52	20	-	בפיגור של 90 יום או יותר
643	-	431	72	63	57	20	-	אשראי שאינו צובר
34,808	2,519	1,494	1,388	2,431	6,200	11,415	9,361	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,604	2,090	1,034	1,148	2,127	5,474	10,604	9,127	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
3,005	390	427	224	283	682	767	232	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
132	27	18	10	13	31	31	2	בפיגור 30-89 יום
67	12	15	6	8	13	13	-	בפיגור של 90 יום או יותר
232	2	61	29	35	54	39	12	אשראי שאינו צובר
371,400	60,721	59,899	22,135	32,801	64,085	76,880	54,879	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
28,607	3,054	1,847	1,182	1,756	4,454	12,723	3,591	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
26,886	2,943	1,307	877	1,526	4,454	12,270	3,509	אשראי לא בעייתי
1,097	111	286	54	129	-	435	82	אשראי בעייתי צובר
624	-	254	251	101	-	18	-	אשראי שאינו צובר
400,007	63,775	61,746	23,317	34,557	68,539	89,603	58,470	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 במרץ 2023 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 במרץ 2022						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2018	2019	2020	2021	2022	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
72,475	13,647	3,444	2,249	3,076	5,754	23,992	20,313	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
71,103	13,443	3,286	2,185	2,970	5,564	23,474	20,181	אשראי בדירוג ביצוע
931	101	50	48	71	172	390	99	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
160	32	27	9	12	10	49	21	אשראי בעייתי צובר
281	71	81	7	23	8	79	12	אשראי שאינו צובר
120,070	25,337	11,443	4,516	7,602	13,482	30,064	27,626	מסחרי - אחר - סך-הכל
112,604	23,983	10,503	4,124	7,151	11,516	28,826	26,501	אשראי בדירוג ביצוע
3,399	720	178	266	326	612	776	521	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
2,541	474	482	96	88	557	303	541	אשראי בעייתי צובר
1,526	160	280	30	37	797	159	63	אשראי שאינו צובר
119,166	-	38,876	10,281	14,787	19,301	28,315	7,606	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל ⁽¹⁾
73,436	-	25,588	6,815	8,784	11,024	16,775	4,450	LTV עד 60%** ⁽¹⁾
42,697	-	11,412	3,343	5,815	7,995	11,085	3,047	LTV מעל 60% ועד 75%** ⁽¹⁾
3,033	-	1,876	123	188	282	455	109	LTV מעל 75%** ⁽¹⁾
116,822	-	37,863	10,080	14,563	19,033	27,783	7,500	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע ⁽¹⁾
948	-	236	38	79	149	380	66	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע ⁽¹⁾
851	-	386	104	102	95	124	40	בפיגור 30-89 יום ⁽¹⁾
545	-	391	59	43	24	28	-	בפיגור של 90 יום או יותר ⁽¹⁾
557	-	399	59	43	25	31	-	אשראי שאינו צובר ⁽¹⁾
34,779	2,569	1,589	2,208	2,983	4,664	11,494	9,272	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,807	2,170	1,150	1,819	2,589	4,237	10,766	9,076	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
2,844	370	415	368	375	407	714	195	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
89	21	14	15	14	16	8	1	בפיגור 30-89 יום
39	8	10	6	5	4	6	-	בפיגור של 90 יום או יותר
289	2	88	57	50	42	40	10	אשראי שאינו צובר
346,490	41,553	55,352	19,254	28,448	43,201	93,865	64,817	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
22,803	1,729	2,498	1,831	2,178	3,095	6,261	5,211	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
20,597	1,727	1,672	1,360	1,773	2,831	6,237	4,997	אשראי לא בעייתי
1,465	1	486	455	179	106	24	214	אשראי בעייתי צובר
741	1	340	16	226	158	-	-	אשראי שאינו צובר
369,293	43,282	57,850	21,085	30,626	46,296	100,126	70,028	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 במרץ 2022 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
(1) הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 בדצמבר 2022						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2018	2019	2020	2021	2022	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
77,996	22,008	2,588	1,786	2,395	3,822	12,289	33,108	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
76,224	21,747	2,479	1,753	2,316	3,650	11,931	32,348	אשראי בדירוג ביצוע
1,308	156	25	23	50	148	288	618	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
185	21	19	7	9	8	27	94	אשראי בעייתי צובר
279	84	65	3	20	16	43	48	אשראי שאינו צובר
125,801	28,561	9,125	3,176	5,763	9,206	21,212	48,758	מסחרי - אחר - סך-הכל
118,532	27,176	8,003	2,929	5,477	8,189	20,215	46,543	אשראי בדירוג ביצוע
4,319	839	196	172	199	760	592	1,561	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,211	365	102	47	59	202	282	154	אשראי בעייתי צובר
1,739	181	824	28	28	55	123	500	אשראי שאינו צובר
127,527	-	35,091	9,326	13,686	18,337	27,652	23,435	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
78,023	-	23,291	6,229	8,144	10,436	16,271	13,652	LTV עד 60%**
46,472	-	10,070	2,981	5,350	7,620	10,931	9,520	LTV מעל 60% ועד 75%**
3,032	-	1,730	116	192	281	450	263	LTV מעל 75%**
125,539	-	34,104	9,135	13,488	18,109	27,403	23,300	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
331	-	221	30	22	14	27	17	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
1,085	-	410	106	119	168	175	107	בפיגור 30-89 יום
572	-	356	55	57	46	47	11	בפיגור של 90 יום או יותר
572	-	353	53	57	46	50	13	אשראי שאינו צובר
35,054	2,649	731	1,182	1,699	2,864	7,308	18,621	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,739	2,200	446	927	1,419	2,520	6,499	17,728	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
3,127	412	266	238	263	323	765	860	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
129	25	10	11	11	15	32	25	בפיגור 30-89 יום
59	12	9	6	6	6	12	8	בפיגור של 90 יום או יותר
210	2	36	31	31	31	48	31	אשראי שאינו צובר
366,378	53,218	47,535	15,470	23,543	34,229	68,461	123,922	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
27,884	3,272	1,463	965	1,225	1,957	4,690	14,312	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
26,120	3,131	961	816	923	1,728	4,622	13,939	אשראי לא בעייתי
1,120	141	365	13	57	122	68	354	אשראי בעייתי צובר
644	-	137	136	245	107	-	19	אשראי שאינו צובר
394,262	56,490	48,998	16,435	24,768	36,186	73,151	138,234	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 בדצמבר 2022 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים

31 במרץ 2023						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
-	1,104	211	53	63	158	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	632	57	39	4	18	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	165	7	-	6	7	שירותים פיננסיים
-	4,171	1,614	152	458	1,462	מסחרי - אחר
-	6,072	1,889	244	531	1,645	סך-הכל מסחרי
-	696	643	-	51	643	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
3	956	232	-	110	232	אנשים פרטיים - אחר
3	7,724	2,764	244	692	2,520	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
-	930	624	52	131	572	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
3	8,654	3,388	296	823	3,092	סך-הכל*
* מזה:						
		2,078	183	584	1,895	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		237	113	4	124	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		1,073	-	235	1,073	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 99 מיליוני שח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 הינה 3,399 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. אשראי לציבור (המשך)**
3. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

31 במרץ 2022						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
-	1,335	201	69	31	132	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	875	80	69	2	11	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	268	2	-	1	2	שירותים פיננסיים
5	4,277	1,524	216	386	1,308	מסחרי - אחר
5	6,755	1,807	354	420	1,453	סך-הכל מסחרי
8	622	557	-	46	557	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
2	1,041	289	-	133	289	אנשים פרטיים - אחר
15	8,418	2,653	354	599	2,299	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
-	945	741	206	127	535	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
15	9,363	3,394	560	726	2,834	סך-הכל*
* מזה:						
		2,065	351	495	1,714	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		313	209	11	104	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		1,016	-	220	1,016	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 74 מיליוני שח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022 הינה 3,444 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

31 בדצמבר 2022						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
1	1,270	216	53	68	163	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	644	63	44	4	19	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	173	22	-	11	22	שירותים פיננסיים
13	4,495	1,717	153	454	1,564	מסחרי - אחר
14	6,582	2,018	250	537	1,768	סך-הכל מסחרי
-	634	572	-	47	572	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
7	950	210	-	93	210	אנשים פרטיים - אחר
21	8,166	2,800	250	677	2,550	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
1	921	644	55	151	589	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
22	9,087	3,444	305	828	3,139	סך-הכל*
* מזה:						
		2,241	196	616	2,045	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		249	109	7	140	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		954	-	205	954	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 304 מיליוני שח בשנת 2022. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנת 2022 הינה 3,336 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

31 במרץ 2023					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
43	15	1	-	27	בינוי ונדל"ן - בינוי
24	2	-	-	22	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
8	2	-	-	6	שירותים פיננסיים
903	130	5	1	767	מסחרי - אחר
978	149	6	1	822	סך-הכל מסחרי
9	-	-	-	9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
593	357	10	1	225	אנשים פרטיים - אחר
1,580	506	16	2	1,056	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
298	66	-	-	232	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,878	572	16	2	1,288	סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 31 במרץ 2023 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 1,849 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

31 במרץ 2022				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
50	17	-	-	33
				בינוי ונדל"ן - בינוי
26	3	-	-	23
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	3	-	-	2
				שירותים פיננסיים
1,118	137	-	-	981
				מסחרי - אחר
1,199	160	-	-	1,039
				סך-הכל מסחרי
3	-	-	-	3
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
607	332	-	-	275
				אנשים פרטיים - אחר
1,809	492	-	-	1,317
				סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל				
358	86	-	-	272
				סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
2,167	578	-	-	1,589
				סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 31 במרץ 2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 2,161 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

31 בדצמבר 2022					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
43	16	1	-	26	בינוי ונדל"ן - בינוי
24	2	-	-	22	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
8	2	-	-	6	שירותים פיננסיים
943	140	3	1	799	מסחרי - אחר
1,018	160	4	1	853	סך-הכל מסחרי
13	-	-	-	13	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
580	368	11	1	200	אנשים פרטיים - אחר
1,611	528	15	2	1,066	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
312	65	-	-	247	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,923	593	15	2	1,313	סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 31 בדצמבר 2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 1,906 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	7	7	37	11	12
בינוי ונדל"ן - בינוי					50
	9	9	8	-	1
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					5
	-	-	1	3	3
שירותים פיננסיים					6
	24	35	190	64	67
מסחרי - אחר					255
	40	51	236	78	83
סך-הכל מסחרי					316
	3	3	26	9	9
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					12
	55	56	1,257	77	77
אנשים פרטיים - אחר					1,611
	98	110	1,519	164	169
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					1,939
פעילות לווים בחו"ל					
	-	-	2	-	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					5
	98	110	1,521	164	169
סך-הכל ציבור					1,944

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
2	30	4	29	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	4	-	2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	4	-	2	שירותים פיננסיים
7	143	6	172	מסחרי - אחר
9	181	10	205	סך-הכל מסחרי
10	737	12	830	אנשים פרטיים - אחר
19	918	22	1,035	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל				
-	2	-	2	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
19	920	22	1,037	סך-הכל ציבור

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

5. מידע נוסף לגבי אשראי לא צובר ויתרות בפיגור

ליום 31 במרץ 2023								
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור של או בפיגור של עד 89 יום	
בלתי מבוקר								
2,495	77	12	37	441	163	247	1,518	מסחרי
661	30	16	21	109	130	330	25	הלוואות לדיור
232	-	-	-	4	8	6	214	אנשים פרטיים - אחר
3,388	107	28	58	554	301	583	1,757	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2022								
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור של או בפיגור של עד 90 יום	
בלתי מבוקר								
2,524	102	6	73	249	247	76	1,771	מסחרי
581	38	12	37	110	126	258	-	הלוואות לדיור
289	-	-	-	-	-	15	274	אנשים פרטיים - אחר
3,394	140	18	110	359	373	349	2,045	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2022								
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור של או בפיגור של עד 89 יום	
מבוקר								
2,653	88	14	70	306	213	22	1,940	מסחרי
581	33	17	21	110	121	279	-	הלוואות לדיור
210	-	-	-	2	7	6	195	אנשים פרטיים - אחר
3,444	121	31	91	418	341	307	2,135	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

6. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג ההחזר וסוג הריבית

31 במרץ 2023					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
	3,124	49,516	1,260	79,052	עד 60%
	2,422	31,428	434	48,988	מעל 60%
	1,395	665	19	1,093	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	6,941	81,609	1,713	129,133	סך-הכל

31 במרץ 2022					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
	4,562	46,960	1,183	74,006	עד 60%
	3,897	29,006	414	44,761	מעל 60%
	1,159	675	24	932	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	9,618	76,641	1,621	119,699	סך-הכל

31 בדצמבר 2022					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	מבוקר				
	3,239	49,458	1,199	78,465	עד 60%
	2,492	31,230	439	48,562	מעל 60%
	1,438	680	20	1,078	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	7,169	81,368	1,658	128,105	סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי הממומן של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.3](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
יתרת הפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
5	6	8	6	1,741	1,745	1,385	(א) אשראי תעודות
55	49	57	49	7,666	6,846	8,014	(ב) ערביות להבטחת אשראי
41	42	65	42	41,143 ⁽¹⁾	36,739 ⁽¹⁾	40,620 ⁽¹⁾	(ג) ערביות לרוכשי דירות
264	264	247	264	34,040	30,258	31,910	(ד) ערביות והתחייבויות אחרות**
23	22	19	22	12,427	10,831	13,584	(ה) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
59	59	56	59	28,272	39,547	26,499	(ו) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
484	561	394	561	52,092 ⁽¹⁾	54,813 ⁽¹⁾	53,399 ⁽¹⁾	(ז) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן***
4	8	14	8	31,939	34,785	33,621	(ח) התחייבויות להוצאת ערביות

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 54 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2022: 83 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2022: 66 מיליוני ש"ח).

*** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

(1) כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 31 במרץ 2023						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
8,014	-	440	574	1,373	5,627	ערבויות להבטחת אשראי
40,620	35,349	-	-	524	4,747	ערבויות לרוכשי דירות
31,910	8,098	3,586	3,572	5,081	11,573	ערבויות והתחייבויות אחרות
33,621	-	95	1,614	14,553	17,359	התחייבויות להוצאת ערבויות
114,165	43,447	4,121	5,760	21,531	39,306	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2022						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
6,846	10	588	211	1,081	4,956	ערבויות להבטחת אשראי
36,739	32,053	-	-	124	4,562	ערבויות לרוכשי דירות
30,258	-	5,613	1,964	7,278	15,403	ערבויות והתחייבויות אחרות
34,785	-	66	4,108	15,291	15,320	התחייבויות להוצאת ערבויות
108,628	32,063	6,267	6,283	23,774	40,241	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2022						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה עד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
7,666	8	416	540	985	5,717	ערבויות להבטחת אשראי
41,143	36,653	-	-	69	4,421	ערבויות לרוכשי דירות
34,040	7,923	3,512	2,029	4,763	15,813	ערבויות והתחייבויות אחרות
31,939	-	68	2,208	12,902	16,761	התחייבויות להוצאת ערבויות
114,788	44,584	3,996	4,777	18,719	42,712	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 במרץ 2023							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
95,918	55	524	298	12,912	-	82,129	מזמנים ופיקדונות בבנקים
137,338	3,957	1,557	4,261	45,375	1,192	80,996	ניירות-ערך
2,017	-	-	-	1,998	-	19	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
394,399	5,262	2,621	5,448	31,681	57,894	291,493	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,599	-	-	1,818	647	-	134	אשראי לממשלות
1,245	1,245	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
3,532	3,532	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
23,705	820	646	1,502	11,095	1,469	8,173	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,912	1,085	68	38	277	10	4,434	נכסים אחרים
666,665	15,956	5,416	13,365	103,985	60,565	467,378	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
528,897	5,331	3,940	12,318	123,917	11,332	372,059	פיקדונות הציבור
9,284	-	17	81	1,752	-	7,434	פיקדונות מבנקים
2,734	-	1	3	2,417	-	313	פיקדונות הממשלה
15,009	-	118	-	14,891	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,417	-	-	-	3,311	18,687	4,419	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
21,045	826	588	1,026	8,039	1,956	8,610	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,163	705	235	114	783	4,269	9,057	התחייבויות אחרות
618,549	6,862	4,899	13,542	155,110	36,244	401,892	סך-כל ההתחייבויות
48,116	9,094	517	(177)	(51,125)	24,321	65,486	עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(689)	(278)	49,944	(2,270)	(46,707)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(211)	198	(35)	-	48	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	152	14	441	-	(607)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
48,116	9,094	(231)	(243)	(775)	22,051	18,220	סך-הכל כללי
-	-	(210)	(201)	(2,094)	-	2,505	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	157	(799)	(602)	-	1,244	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 במרץ 2022					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
178,317	-	158	157	13,032	-	164,970					מזמנים ופיקדונות בבנקים
68,604	3,878	470	2,786	27,891	1,138	32,441					ניירות-ערך
658	-	-	-	-	-	658					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
364,257	2,797	2,794	4,466	26,128	54,963	273,109					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,911	-	-	1,183	516	191	21					אשראי לממשלות
966	895	-	-	-	-	71					השקעות בחברות כלולות
3,492	3,492	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
13,874	1,407	257	195	4,324	1,361	6,330					נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,546	1,223	29	6	114	4	4,170					נכסים אחרים
637,625	13,692	3,708	8,793	72,005	57,657	481,770					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
519,776	2,820	3,807	10,821	107,065	10,834	384,429					פיקדונות הציבור
11,370	-	28	240	3,903	-	7,199					פיקדונות מבנקים
605	-	-	1	257	-	347					פיקדונות הממשלה
6,432	-	-	-	6,432	-	-					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
27,411	-	-	-	3,054	20,742	3,615					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,385	1,395	243	183	3,495	2,287	6,782					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,415	642	269	41	696	4,483	8,284					התחייבויות אחרות
594,394	4,857	4,347	11,286	124,902	38,346	410,656					סך-כל ההתחייבויות
43,231	8,835	(639)	(2,493)	(52,897)	19,311	71,114					עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	377	2,774	52,400	103	(55,654)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(106)	(30)	(501)	-	637					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	201	(558)	(672)	-	1,029					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
43,231	8,835	(167)	(307)	(1,670)	19,414	17,126					סך-הכל כללי
-	-	228	143	(1,041)	-	670					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	904	(1,852)	(1,925)	-	2,873					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליים 31 בדצמבר 2022					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
133,424	57	808	605	15,452	-	116,502					מזמנים ופיקדונות בבנקים
107,400	4,048	1,184	3,024	38,027	2,122	58,995					ניירות-ערך
898	-	-	-	582	-	316					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
388,727	4,301	2,648	4,869	30,495	56,693	289,721					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,157	-	-	1,532	484	-	141					אשראי לממשלות
1,198	1,198	-	-	-	-	-					השקעות בחברות כלולות
3,522	3,522	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
21,832	879	572	1,249	9,929	1,313	7,890					נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,195	1,149	18	32	145	15	4,836					נכסים אחרים
665,353	15,154	5,230	11,311	95,114	60,143	478,401					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
532,588	4,364	3,653	10,666	115,148	12,189	386,568					פיקדונות הציבור
8,696	-	31	194	1,294	-	7,177					פיקדונות מבנקים
3,262	-	-	3	2,958	-	301					פיקדונות הממשלה
13,877	-	-	-	13,877	-	-					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,866	-	-	-	3,212	19,282	4,372					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,043	887	489	986	6,379	1,932	8,370					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,518	460	236	184	757	4,548	8,333					התחייבויות אחרות
618,850	5,711	4,409	12,033	143,625	37,951	415,121					סך-כל ההתחייבויות
46,503	9,443	821	(722)	(48,511)	22,192	63,280					עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(1,085)	552	46,089	(3,601)	(41,955)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	10	237	9	-	(256)					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	37	(139)	802	-	(700)					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
46,503	9,443	(217)	(72)	(1,611)	18,591	20,369					סך-הכל כללי
-	-	9	12	(1,360)	-	1,339					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	239	(522)	1,990	-	(1,707)					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח מהווה אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח.

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות, בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית) והוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי. בחישוב השווי ההוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הגדלת השווי ההוגן ב-62 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - חשבונות עובר ושב (עו"ש) - היתרה במאזן מהווה את האומדן של השווי ההוגן, כלומר, החישוב אינו כולל את מודל הפריסה של העו"ש כפי שמבוצע בחישוב שווי הוגן מותאם. יתר הפיקדונות מחושבים בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מודלים פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2023			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
95,871	5,099	87,166	3,606	95,918	מזומנים ופיקדונות בבנקים
136,682	2,954	22,797	110,931	137,338	ניירות-ערך*
2,017	-	2,017	-	2,017	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
385,295	374,383	-	10,912	394,399	אשראי לציבור, נטו
2,578	2,578	-	-	2,599	אשראי לממשלות
23,705	7,162	15,536	1,007	23,705	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,264	1,254	-	10	1,264	נכסים פיננסיים אחרים
647,412	393,430	127,516	126,466	657,240	סך-כל הנכסים הפיננסיים**
התחייבויות פיננסיות					
527,201	216,792	291,674	18,735	528,897	פיקדונות הציבור***
9,007	9,007	-	-	9,284	פיקדונות מבנקים
2,737	2,737	-	-	2,734	פיקדונות הממשלה
15,009	-	15,009	-	15,009	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
24,898	15	-	24,883	26,417	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
21,045	4,941	15,122	982	21,045	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,261	6,251	-	10	6,261	התחייבויות פיננסיות אחרות
606,158	239,743	321,805	44,610	609,647	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
339	339	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,455 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 160,912 מיליוני ש"ח ובסך של 253,769 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכלל בסעיף פיקדונות הציבור סך של (38) מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2022*			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
178,307	2,580	172,574	3,153	178,317	מזומנים ופיקדונות בבנקים
68,576	2,663	13,778	52,135	68,604	ניירות-ערך**
658	-	658	-	658	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
362,098	355,552	-	6,546	364,257	אשראי לציבור, נטו
1,969	1,969	-	-	1,911	אשראי לממשלות
13,874	2,500	10,000	1,374	13,874	נכסים בגין מכשירים נגזרים
610	559	-	51	610	נכסים פיננסיים אחרים
626,092	365,823	197,010	63,259	628,231	סך-כל הנכסים הפיננסיים***
התחייבויות פיננסיות					
520,388	126,786	382,023	11,579	519,776	פיקדונות הציבור****
11,179	11,179	-	-	11,370	פיקדונות מבנקים
610	610	-	-	605	פיקדונות הממשלה
6,427	-	6,427	-	6,432	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
27,944	40	1,608	26,296	27,411	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,385	6,040	6,959	1,386	14,385	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,961	5,910	-	51	5,961	התחייבויות פיננסיות אחרות
586,894	150,565	397,017	39,312	585,940	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות***
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
324	324	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* הוצג מחדש.

** כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,185 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

*** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 84,890 מיליוני ש"ח ובסך של 295,100 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

**** מזה נכלל ביתרת פיקדונות הציבור סך של 19 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2022*			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
133,376	7,065	123,201	3,110	133,424	מזומנים ופיקדונות בבנקים
106,749	2,809	20,020	83,920	107,400	ניירות-ערך**
898	-	898	-	898	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
378,615	368,382	-	10,233	388,727	אשראי לציבור, נטו
2,141	2,141	-	-	2,157	אשראי לממשלות
21,832	6,677	14,103	1,052	21,832	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,499	1,474	-	25	1,499	נכסים פיננסיים אחרים
645,110	388,548	158,222	98,340	655,937	סך-כל הנכסים הפיננסיים***
התחייבויות פיננסיות					
530,906	195,875	318,011	17,020	532,588	פיקדונות הציבור****
8,404	8,404	-	-	8,696	פיקדונות מבנקים
3,270	3,270	-	-	3,262	פיקדונות הממשלה
13,877	-	13,877	-	13,877	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,624	21	-	25,603	26,866	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,043	3,971	14,037	1,035	19,043	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,295	6,270	-	25	6,295	התחייבויות פיננסיות אחרות
607,419	217,811	345,925	43,683	610,627	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות***
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
133	133	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* הוצג מחדש.
 ** כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,315 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 12](#).
 *** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 130,306 מיליון ש"ח ובסך של 267,411 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
 **** מזה נכלל ביתרת פיקדונות הציבור סך של (41) מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
 (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2023			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
66,943	-	8,134	58,809
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
25,420	-	1,158	24,262
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
8,467	179	8,288	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
3,176	-	3,161	15
אגרות-חוב של אחרים זרים			
104,006	179	20,741	83,086
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
1,502	-	59	1,443
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
12,901	-	-	12,901
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
2,137	-	-	2,137
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
627	-	627	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
1,370	-	1,370	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
17,035	-	1,997	15,038
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,249	145	1,104	-
חוזי שקל-מדד			
10,035	628	9,407	-
חוזי ריבית אחרים			
9,789	5,819	3,766	204
חוזי מטבע-חוץ			
2,629	568	1,258	803
חוזי מניות			
3	2	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
53	13	40	-
נכסים בגין נגזרים משובצים			
23,758	7,175	15,576	1,007
סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
10,995	-	-	10,995
אשראי בגין השאלת ניירות-ערך			
10	-	-	10
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
157,306	7,354	38,373	111,579
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
1,102	475	627	-
חוזי שקל-מדד			
10,030	593	9,437	-
חוזי ריבית אחרים			
7,213	3,167	3,875	171
חוזי מטבע-חוץ			
2,697	703	1,183	811
חוזי מניות			
3	3	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
15	10	5	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
21,060	4,951	15,127	982
סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
9,381	-	-	9,381
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
10	-	-	10
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
11,351	-	1,997	9,354
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
41,802	4,951	17,124	19,727
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2022				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
32,539	-	7,061	25,478	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
16,167	-	771	15,396	אגרות-חוב של ממשלות זרות
3,185	163	3,022	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
1,813	-	1,800	13	אגרות-חוב של אחרים זרים
53,704	163	12,654	40,887	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
1,693	-	68	1,625	השקעות במניות סחירות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
4,523	-	-	4,523	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
287	-	-	287	אגרות-חוב של ממשלות זרות
696	-	696	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
360	-	360	-	אגרות-חוב של אחרים זרים
5,866	-	1,056	4,810	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,067	140	927	-	חוזי שקל-מדד
4,158	297	3,861	-	חוזי ריבית אחרים
5,473	1,677	3,752	44	חוזי מטבע-חוץ
3,153	365	1,458	1,330	חוזי מניות
23	21	2	-	חוזי סחורות ואחרים
13,874	2,500	10,000	1,374	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,549	-	-	6,549	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
51	-	-	51	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
81,737	2,663	23,778	55,296	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
1,024	465	559	-	חוזי שקל-מדד
4,455	266	4,189	-	חוזי ריבית אחרים
5,845	3,893	1,905	47	חוזי מטבע-חוץ
3,038	1,401	298	1,339	חוזי מניות
23	15	8	-	חוזי סחורות ואחרים
19	9	10	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
14,404	6,049	6,969	1,386	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,301	-	-	6,301	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
51	-	-	51	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
5,278	-	-	5,278	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
26,034	6,049	6,969	13,016	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
51,751	-	6,648	45,103	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
21,652	-	2,133	19,519	אגרות-חוב של ממשלות זרות
7,534	177	7,357	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
3,170	-	3,155	15	אגרות-חוב של אחרים זרים
84,107	177	19,293	64,637	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
1,733	-	62	1,671	השקעות במניות סחירות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
7,706	-	7	7,699	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
765	-	-	765	אגרות-חוב של ממשלות זרות
238	-	238	-	אגרות-חוב של אחרים זרים
420	-	420	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
9,129	-	665	8,464	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,071	120	951	-	חוזי שקל-מדד
10,154	621	9,533	-	חוזי ריבית אחרים
8,363	4,891	3,277	195	חוזי מטבע-חוץ
2,240	1,042	341	857	חוזי מניות
4	3	1	-	חוזי סחורות ואחרים
59	20	39	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
21,891	6,697	14,142	1,052	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
10,311	-	-	10,311	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
25	-	-	25	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
127,196	6,874	34,162	86,160	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
945	399	546	-	חוזי שקל-מדד
9,968	597	9,371	-	חוזי ריבית אחרים
5,921	2,696	3,058	167	חוזי מטבע-חוץ
2,205	277	1,060	868	חוזי מניות
4	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
18	-	18	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
19,061	3,971	14,055	1,035	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,218	-	-	8,218	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
25	-	-	25	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
9,460	-	658	8,802	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
36,764	3,971	14,713	18,080	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2023				
סך-הכל הרווח בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
-	237	237	-	אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
18 ⁽²⁾	106	106	-	השקעות במניות
18	343	343	-	סך-הכל

ליום 31 במרץ 2022				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
16 ⁽¹⁾	313	313	-	אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
50 ⁽²⁾	91	91	-	השקעות במניות
66	404	404	-	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2022				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
14 ⁽¹⁾	249	249	-	אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
88 ⁽²⁾	190	190	-	השקעות במניות
102	439	439	-	סך-הכל

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) רווחים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל העברות רמה 3 מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2023	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2023	
177	4	(2)	-	-	-	179	(2)	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(279)	(63)	-	-	12	-	(330)	(60) ⁽³⁾	חוזי שקל-מדד
24	40	-	(8)	(21)	-	35	5 ⁽¹⁾	חוזי ריבית אחרים
2,195	2,484	-	(8)	(2,019)	-	2,652	199 ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
765	(340)	-	-	(560)	-	(135)	(91) ⁽³⁾	חוזי מניות
1	(4)	-	2	-	-	(1)	(4)	חוזי סחורות ואחרים
20	(17)	-	-	-	-	3	(2) ⁽³⁾	נגזרים משובצים
2,903	2,104	(2)	(14)	(2,588)	-	2,403	45	סך-הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל העברות רמה 3 מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2022	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2022	
160	3	-	-	-	-	163	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(137)	(200)	-	-	12	-	(325)	(182) ⁽³⁾	חוזי שקל-מדד
(4)	41	-	-	(6)	-	31	103 ⁽¹⁾	חוזי ריבית אחרים
(3,769)	(554)	-	(297)	2,404	-	(2,216)	(201) ⁽³⁾	חוזי מטבע-חוץ
(664)	(835)	-	-	463	-	(1,036)	(253) ⁽³⁾	חוזי מניות
(1)	5	-	3	(1)	-	6	-	חוזי סחורות ואחרים
(21)	1	-	-	11	-	(9)	-	נגזרים משובצים
(4,436)	(1,539)	-	(294)	2,883	-	(3,386)	(533)	סך-הכל

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2022
נכסים								
אגרות-חוב זמינים למכירה								
160	18	(1)	-	-	-	-	177	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(137)	(150)	-	-	8	-	-	(279)	(142) ⁽³⁾
(4)	45	-	(4)	(13)	-	-	24	196 ⁽¹⁾⁽³⁾
(3,769)	4,025	-	3	1,936	-	-	2,195	1,958 ⁽⁵⁾
(664)	858	-	-	571	-	-	765	120 ⁽³⁾
(1)	3	-	-	(1)	-	-	1	-
(21)	21	-	1	19	-	-	20	5 ⁽³⁾
(4,436)	4,820	(1)	-	2,520	-	-	2,903	2,137
סך-הכל								

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2023			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	179	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(330)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.22%-4.40% (0.93%)
חוזי ריבית אחרים	25	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.16%-5.20% (1.18%)
חוזי מטבע-חוץ	2,652	מודל תמחור אופציות	0.16%-6.17% (0.84%)
חוזי מניות	(136)	מודל תמחור נגזרי מניות	0.22%-4.17% (0.63%)
חוזי מניות	1	מודל תמחור אופציות	-
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	-
חוזי ריבית אחרים	10	מודל תמחור אופציות	100.00%-155.00% (131.36%)
חוזי סחורות ואחרים	(1)	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.22%-3.94% (2.37%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	3	מודל תמחור אופציות	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	106	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	237	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2022			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	163	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(325)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.04%-1.84% (0.68%)
חוזי ריבית אחרים	31	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.04%-14.23% (1.12%)
חוזי מטבע-חוץ	(2,216)	מודל תמחור אופציות	0.04%-14.29% (0.37%)
חוזי מניות	(1,043)	מודל תמחור נגזרי מניות	0.04%-1.79% (0.20%)
חוזי מניות	9	מודל תמחור אופציות	-
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	-
חוזי ריבית אחרים	(1)	מודל תמחור אופציות	62.00%-75.00% (69.80%)
חוזי סחורות ואחרים	6	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.58%-13.68% (7.81%)
נגזרים משובצים	(9)	מודל תמחור אופציות	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	91	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	313	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2023

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	177	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(279)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.35%-4.52% (0.75%)
חוזי ריבית אחרים	15	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.24%-3.76% (0.93%)
חוזי מטבע-חוץ	2,195	מודל תמחור אופציות	0.16%-14.45% (0.60%)
חוזי מניות	762	מודל תמחור נגזרי מניות	0.24%-2.58% (0.51%)
חוזי מניות	3	מודל תמחור אופציות	-
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	-
חוזי ריבית אחרים	9	מודל תמחור אופציות	110.00%-122.00% (112.57%)
חוזי סחורות ואחרים	1	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.35%-2.39% (0.39%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	20	מודל תמחור אופציות	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	190	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	249	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

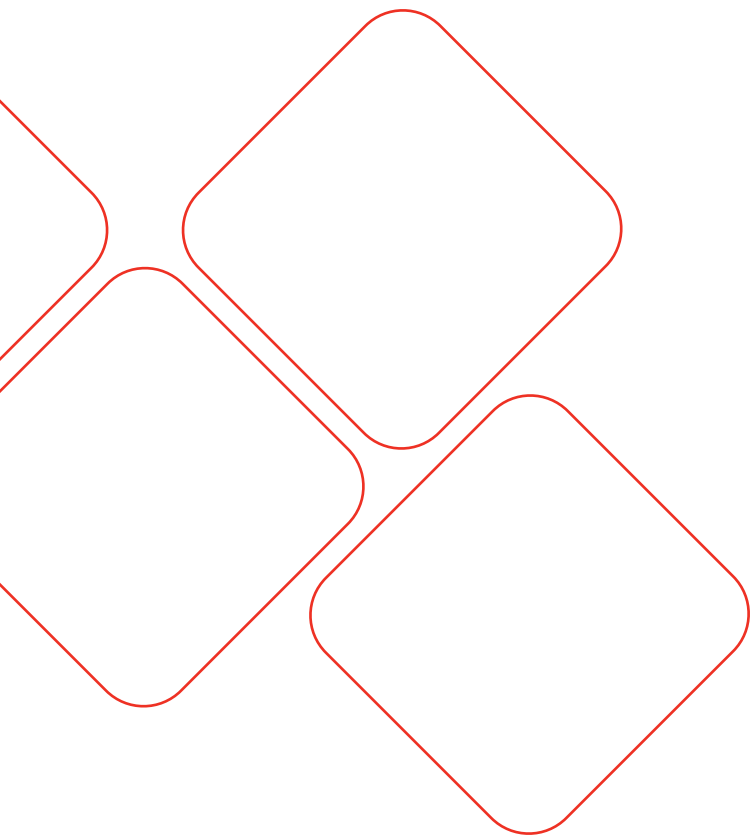
ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

Q1

תוכן העניינים

5. ממשל תאגידי

181 5.1 הביקורת הפנימית

181 5.2 עניינים אחרים

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

181 6.1 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

194 6.2 מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

198 6.3 דירוג הבנק

199 6.4 מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית

7. נספחים

200

200 7.1 התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

203 7.2 שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

רשימת הטבלאות

184	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
186	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
188	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור
189	טבלה 6-4: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
190	טבלה 6-5: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
192	טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
193	טבלה 6-7: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
198	טבלה 6-8: דירוג
200	טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
201	טבלה 7-2: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
202	טבלה 7-3: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
202	טבלה 7-4: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות
203	טבלה 7-5: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

5. ממשל תאגידי

5.1. הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2022. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה. במהלך רבעון ראשון לשנת 2023 אושרה תכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2023 והרב שנתית לשנים 2023-2025.

5.2. עניינים אחרים

לקראת האסיפה השנתית לשנת 2023 של הבנק, הצפויה להיערך בחודש אוקטובר 2023, פנה הבנק לוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים, בבקשה כי לאסיפה זו יוצעו לו מועמדים לשלוש משרות כהונה: שני דירקטורים חיצוניים לפי הוראות חוק החברות (בגין משרות הכהונה של רונית אברמזון רוקח ודליה לב שסיימו תקופת כהונה שנייה בחודשים פברואר 2024 ואפריל 2024, בהתאמה), ודירקטור אחד "אחר" שאינו דירקטור חיצוני (בגין משרת הכהונה של ישראל טראו שסיים תקופת כהונה ראשונה בחודש נובמבר 2023). בהמשך לפניית הבנק, פרסמה הוועדה למינוי דירקטורים בחודש אפריל 2023 הודעה לציבור בדבר אפשרות הגשת מועמדות לכהונת דירקטור בבנק. דליה לב מסרה לבנק כי לא הגישה לוועדה למינוי דירקטורים את מועמדותה לתקופת כהונה נוספת (שלישית), ולפיכך כהונתה כדירקטורית חיצונית בבנק צפויה להסתיים בחודש אפריל 2024.

בחודש פברואר 2023 הטיל המפקח על הבנקים על הבנק עיצום כספי בסך 850,000 ש"ח בהתאם לסמכותו לפי סעיף 14 ח(א) (1) לפקודת הבנקאות, 1941. העיצום הינו בגין הפרה של סעיף 25 להוראת ניהול בנקאי תקין 450 בנושא "הליכי גביית חובות", לפיו על תאגיד בנקאי קיימת חובת דיווח להוצאה לפועל בתוך שבעה ימים על תקבולים ששולמו על חשבון חובות שלא באמצעות הוצאה לפועל. הואיל והבנק נקט בפעולות לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם הופחת סכום העיצום בשיעור של 15% לסך האמור.

בחודש מרץ 2023 הטיל המפקח על הבנקים על הבנק קנס אזרחי בסך 427,704 ש"ח בהתאם לסמכותו לפי סעיף 350(א) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות רישוי"). הקנס האזרחי הינו בשל הפרה של סעיף 24א(א) לחוק הבנקאות רישוי עקב החזקת מיעוט (20%) עקיפה, זניחה והיסטורית של הבנק בחברה שהפכה לתאגיד ריאלי משמעותי עקב התווספות בעלת השליטה בה לרשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים. הואיל והבנק הפסיק את ההפרה (ובכלל זה נמכרה אותה החזקת מיעוט) ונקט בפעולות לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם, ולנוכח קולת העובדות המהוות את ההפרה ונסיבות עובדתיות אחרות (בכלל זה היקף ההפרה והרווח שהיה עשוי להיות מופק ממנה), הופחת סכום הקנס בשיעור של 75% לסך האמור.

בחודש אפריל 2023 אישר דירקטוריון הבנק את דוח הסביבה, חברה וממשל (ESG) של הבנק לשנת 2022. הדוח מתפרסם זו השנה ה-16 ברציפות ונכתב על-פי תקן GRI ועל-פי תקן SASB.

ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר ההחזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר ההחזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-5.62% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5% (לפי היתר המקורי - עד לחודש נובמבר 2022, עם אפשרות הארכה של שנתיים נוספות באישור המפקח על הבנקים; בחודש יוני 2021 האריך המפקח על הבנקים בשנה (עד ליום 20 בנובמבר 2023) את התקופה למכירת החזקות העולות על 5% ובחודש אפריל 2023 האריך את התקופה האמורה בחצי שנה נוספת - עד ליום 20 במאי 2024). לפרטים נוספים אודות היתר ההחזקה, השינוי שחל בשנת 2018 במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [הדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 סעיף 6.6 בפרק ממשל תאגידי](#).

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

קבוצת הבנק מספקת שירותים בנקאיים ופיננסיים במגוון מגזרי פעילות בישראל ומחוצה לה.

6.1. מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה

6.1.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות, שיחות טלפון יזומות ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה. נכון לתאריך הדוח, השירותים ללקוחות מוענקים באמצעות מערך של 163 סניפים, בנוסף לשלוחות "פועלים מקרוב", מרכזי ייעוץ, מרכזי פלטינום ללקוחות נבחרים, ושני סניפים ניידיים המעניקים שירות ללקוחות בנקודות שירות ברחבי הארץ.

בנוסף לרשת הסניפים הרחבה, הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו מגוון רחב של שירותים עצמיים ודיגיטליים המאפשרים ללקוח לבצע פעילות בנקאית באופן עצמאי, יעיל וזמין, הכוללים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב- "חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון", מוקד "פרו" - ללקוחות בעלי אוריינטציה דיגיטלית, "מערכת קולית לקבלת מידע וביצוע פעולות (IVR)", פניות כתובות מהאתר והאפליקציה ופניות ברשתות החברתיות.

כחלק מתפישת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות.

בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון). יצוין כי כלמעלה מ-85% מהפעולות הבנקאיות הנפוצות של לקוחות הבנק מבוצעות בשירותי הדיגיטל והשירות העצמי.

בנוסף למגמה זו, הגביר הבנק את השימוש בשירות תיאום פגישות מראש עם בנקאים, והוסיף ערוצים נוספים לתיאום פגישה, זאת על מנת לאפשר ללקוח מפגש אישי, איכותי ומקצועי.

גבייה

מרכזי הגבייה יחידת פועלים להבראה פועלים ברגישות ובגמישות כלפי הלקוחות, תוך מתן זמן התארגנות להסדרת החוב, בהתאם לנסיבותיו של כל לקוח. בעקבות משבר הקורונה, בוצעו התאמות בתהליכי העבודה, במטרה לסייע ללקוחות בהתמודדות עם הקשיים הכלכליים בתקופה זו, מרבית ההתאמות נותרו בתוקף גם בעת הנוכחית:

- הורחבו זמני הטיפול בלקוח - בפועלים להבראה, במרכזי הגבייה ואצל עו"ד החיצוניים, במטרה למצות את אפשרות הסדרת החוב ללא העברה לטיפול משפטי, ככל שניתן.
- לא בוצעו פינויים מדירות מגורים (למעט מימוש בהסכמת לקוח).

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להעצמת הערך ללקוח וליווי הלקוחות בצמתי החלטה החשובים בחיים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו, הכוללים בין היתר, שירותים לקבוצות לקוחות בעלי מאפיינים משותפים (מועדון הייטק זון, פועלים YOUNG ומועדון הסטודנטים, ו-Poalim Wonder), שירותים בערוצים הישירים ופיתוח אפליקציות ייעודיות (אפליקציה לפתיחת חשבון 'OPEN', אפליקציית bit, אפליקציית מסחר שוק ההון).

בחודש אוקטובר 2021 השיק הבנק תכנית נאמנות (הטבות) ייעודית ללקוחותיו בעלי כרטיס אשראי בנקאי ("פועלים וונדר"), וזאת ללא קשר לזהות חברת כרטיסי האשראי המתפעלת את הכרטיס. התכנית החליפה חלק מהתכניות המנוהלות על-ידי חברות כרטיסי האשראי המתפעלות את הכרטיסים הבנקאיים.

בחודש נובמבר 2021 נחתם הסכם בין הבנק לבלנדר טכנולוגיות פיננסיות בע"מ ("בלנדר") להקמת חברה בה יחזיק הבנק בשיעור 20% ובלנדר ב-80%, אשר תעסוק בהעמדת אשראי צרכני לאנשים פרטיים בנקודות מכירה פיזיות ווירטואליות בישראל. ההסכם כולל, בין היתר, הוראות בנוגע למימון החברה, בנוגע לאופציות לבנק של רכש (לשיעור של 51%) ושל מכר, וכן אופציות רכש לבלנדר, והכל בנסיבות מסוימות.

בחודש מאי 2022, לאחר קבלת אישור רשות התחרות, נוסדה החברה המשותפת, בלנדר פי. בי. אנ. פי. אל בע"מ ("בלנדר פי. בי."). בחודש ינואר 2023, קיבלה בלנדר פי. בי. רישיון למתן אשראי בהיקף פעילות מורחב בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, שניתן על-ידי המפקח על נותני שירותים פיננסיים, אשר העניק לבנק היתר החזקה בחברה. בלנדר פי. בי. נערכת לתחילת הפעילות העסקית שלה.

לעניין הסכם שנחתם עם אלקטרה מוצרי צריכה (1970) בע"מ (אמ"צ) וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל), ראה [ביאור 25\(ב\) \(14\) בדוחות הכספיים לשנת 2022](#).

פעילות שוק ההון

השירותים ללקוחות המגזר בשוק ההון כוללים מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים (כולל בתחום המעו"ף), מסחר בניירות-ערך זרים, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון. הפעילויות מתבצעות בחלקן ישירות על-ידי הבנק ובחלקן על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

הבנק מעניק שירותי ייעוץ פיננסי ב-14 מרכזי ייעוץ פועלים INVEST, יחידת הפלינום ופועלים PRO. יועצי ההשקעות בבנק מעניקים ללקוחותיהם ייעוץ מקצועי וחדשני באמצעות כלים ומערכות מתקדמים, תוך הבנת צרכים, השאת ערך וחיזוק הקשר על-ידי מעטפת שירות אישית ומותאמת לכל לקוח.

ייעוץ פנסיוני

הבנק מעניק שירותי ייעוץ פנסיוני ותכנון פרישה באמצעות מערך יועצים הפרוסים ברחבי הארץ. הבנק מחובר למסלוקה הפנסיונית, ומקבל באמצעותה מידע לצורך מתן הייעוץ. לבנק רישיון ייעוץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון ב-14 מרכזי ייעוץ פועלים INVEST ומרכז ארצי לתכנון פרישה. הבנק חתום על הסכמי הפצה עם מרבית החברות המנהלות קופות-גמל, קרנות השתלמות וקרנות פנסיה, והוא זכאי, כיועץ אובייקטיבי, לגבות עמלת הפצה אחידה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון פועלת לקידום תיקון חקיקה במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים לבצע ייעוץ בטלפון ובאמצעים דיגיטליים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

ביום 5 בפברואר 2023 פרסמה רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון עדכון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע בשוק החיסכון הפנסיוני. החוזר קובע את מבנה הממשקים האחידים המשמשים את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון, המעסיקים וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת העברת מידע וביצוע פעולות עסקיות שונות המתבצעות ביניהם. העברת מידע במבנה אחיד מאפשרת שכלול של תהליכי זרימת המידע בשוק ומהווה בסיס לפעילותה של מערכת סליקה פנסיונית מרכזית.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים באמצעות סניפי הבנק, "פועלים בטלפון", ובאמצעות הערוצים הדיגיטליים והישירים (מכשירים לשירות עצמי, אתר ואפליקציה). כמו-כן, לבנק ישנה פעילות במדיות החברתיות: פייסבוק, טוויטר, אינסטגרם ולינקדין. בעמוד הפייסבוק ניתן אף מענה אנושי לפניית לקוחות. מהלכי השיווק של הבנק מקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק את השימוש באמצעים דיגיטליים, באינטרנט ובמובייל, המאפשרים ללקוחות לקבל את השירות מבלי להגיע פיזית לסניף. כמו-כן, הורחב השימוש באמצעי שיווק במדיה דיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשרים פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת.

לקוחות

המגזר כולל לקוחות פרטיים המקבלים שירותים בסניפים, בפועלים בטלפון ובדיגיטל. השירות ניתנת מותאם למאפייני הלקוחות השונים.

תחרות

בשנים האחרונות נמשכת העלייה ברמת התחרות. בין היתר בשל, התפתחויות טכנולוגיות ונכונות גוברת מצד לקוחות לקבלת שירותים מרחוק, במקביל להורדת חסמי כניסה למתחרים חדשים וחזיון מתחרים קטנים ובינוניים. התחרות ממשיכה להתרחב לגופים פיננסיים וחוץ בנקאיים, דוגמת חברות כרטיסי האשראי, חברות הביטוח, פינטקים וגופים קמעונאים נוספים. גם רפורמת הבנקאות הפתוחה, יישום החוק להגברת התחרות במערכת הבנקאות ('חוק שטרומ') וחוק נתוני אשראי תורמים לעלייה בעוצמת התחרות בענף. הבנק ממשיך להתאים את מודל הפעלה לצורך מתן מענה מלא ללקוחותיו בהתאם לשינויים החלים בצרכים ובמאפיינים שלהם, תוך מתן שירותים מלאים במגוון רחב של תחומים ומוצרים והנגשתם במגוון רחב של ערוצי שירות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

אפליקציית bit מתרחבת

אפליקציית bit היא אפליקציית תשלומים מובילה המאפשרת למשתמשים לבצע תשלומים מבוססי כרטיסי חיוב, הכוללים בין היתר שירותי העברת כספים בין משתמשים (P2P) שהינו השירות הפופולארי בקרב משתמשי bit, שירותי העברה באמצעות האפליקציה של פרטי כרטיס החיוב של המשתמש לצורך רכישת מוצרים ושירותים בבתי עסק וכן שירותים המאפשרים קבלת זיכויים מגופים שונים (כגון חברות ביטוח). הבנק פועל לפתח את bit לבניית מוצרים בנקאיים חדשים. בשנת 2022 אפליקציית bit השיקה שירות חדש המאפשר תשלום חשבונות ארנונה ומים ישירות באמצעות האפליקציה. למועד זה הבנק נושא בעלויות (עמלת סליקה או עמלה תחליפית לה) הכרוכות בהעברת הכספים באמצעות כרטיסי חיוב בשירות ה-P2P ב-bit. הבנק בוחן אפשרויות לצמצום העלויות ב-bit. הבנק הגיע להסכמה עם ישראל כרטיס במסגרתה עסקות להעברת כספים בין אנשים (P2P) בכרטיסים מהמותגים Visa-i Mastercard, ייסלקו באמצעות פתרונות התשלום MoneySend ו-Visa Direct (בהתאמה), אשר מוצעים על-ידי הארגונים הבינלאומיים Visa-i Mastercard. פתרון התשלום MoneySend יושם במהלך המחצית השנייה של שנת 2021 ופתרון התשלום Visa Direct יושם לקראת סוף שנת 2022. פתרונות תשלום אלה מקטינים את העלויות לבנק הכרוכות בעסקות כאמור.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בשנים האחרונות ניכרת התגברות הרגולציה כחלק מהתכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות, שמשפיעה על המגזר. לפרטים נוספים ראה [פרק 7](#) [יוזמות רגולטוריות](#) להלן.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
492	1,608	סך הכנסות ריבית, נטו
3	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
495	1,611	סך-הכל רווח מימוני, נטו
379	402	עמלות והכנסות אחרות
874	2,013	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(53)	30	
940	1,015	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(13)	968	רווח (הפסד) לפני מסים
(4)	347	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
(9)	621	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח		
38,655	38,276	
פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
230,674	242,562	

הרווח הנקי המיוחס למגזר לקוחות פרטיים ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-621 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של כ-9 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ועלייה בעמלות והכנסות האחרות. עלייה זו קוזזה בחלקה על-ידי גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי וכן על-ידי גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

הרווח המימוני נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-1,611 מיליון ש"ח בהשוואה ל-495 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית.

ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-402 מיליון ש"ח בהשוואה ל-379 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מכרטיסי אשראי, נטו ומהפרשי המרה שקוזזו בחלקן מירידה בעמלות משוק ההון.

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של 30 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 53 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהוצאה הקבוצתית בתקופה השוטפת על רקע התאמות מאקרו כלכליות לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-1,015 מיליון ש"ח בהשוואה ל-940 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות שכר וכן מעלייה בהוצאות מחשב.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2023 הסתכם בכ-38.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2023 הסתכמו בכ-242.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-238.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה "[סיכון אשראי](#)" בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2. מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה [בפרק "מגזר לקוחות פרטיים"](#) לעיל). מערך הסינוף מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה וצמיחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להתמקד בהרחבת הפעילות במגזר העסקים הקטנים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו החל ממימון לפעילות העסקית, חבילת מוצרים ושירותים להתרחבות העסק, שירותי דיגיטל מתקדמים ומוקד שירות מתמחה בעסקים. כמו-כן, הבנק המשיך בפעילות המרכז לצמיחה פיננסית המעניקה לעסקים קטנים בכל רחבי הארץ ידע וכלים לניהול העסק והצמחתו. במסגרת "קרן פועלים לעסקים", החל מיום 5 בינואר 2023 מוצעות הלוואות מסובסדות לכל מטרה לעסקים קטנים עד לסך 100 אלפי ש"ח בריבית פריים+1.5%.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון" והן בנכסים הדיגיטליים השונים, הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק המקבילים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק בצורה משמעותית את השימוש באמצעי שיווק במדיה הדיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשר פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת.

לקוחות

מגזר העסקים הקטנים מספק שירותים ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים קטנים ובינוניים ממגוון רחב של ענפי משק. בנוסף, מטופלים במגזר החשבונות הפרטיים של הלקוחות העסקיים.

תחרות

הפעילות במגזר זה דורשת התמחות והיכרות מעמיקה עם הלקוח, לצורך מתן שירות מלא, מקיף ומקצועי ללקוח וכן לצורך ניהול סיכונים האשראי. בשנים האחרונות ניכרת כניסה גם של מתחרים חוץ בנקאיים כגון חברות כרטיסי אשראי, גופי מימון חוץ בנקאיים וכן פינטקים העוסקים בתחום. הבנק פועל באופן מתמיד להתאמת המוצרים והשירותים הניתנים ללקוחותיו וכן הנגשתם ללקוחות במגוון ערוצי שירות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

פתיחת חשבון ללקוחות עסקיים בדיגיטל

ברבעון הראשון לשנת 2023 הבנק השיק ממשק דיגיטלי ללקוחות עסקיים, דרכו יכולים הלקוחות למלא ולחתום על המסמכים הנדרשים לפתיחת חשבון תאגידי. התהליך הידידותי מאפשר ללקוח להשלים את התהליך מבלי להגיע לסניף ובכך חוסך לו זמן וטרחה.

אפליקציית bit

יצירת שיתופי פעולה עם מאגדים לקידום הצעת הערך לעסקים קטנים וחיבור לפלטפורמות E-Commerce, כך שעסקים קטנים יכולים לקבל תשלום מלקוחותיהם ללא תקרה שנתית. העסקים יכולים לקבל תשלום מרחוק באתר, באפליקציה, ב-SMS או בנקודות המכירה.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

למידע בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [פרק יוזמות רגולטוריות](#) להלן. ראה "[מגזר לקוחות פרטיים](#)" לעיל.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
333	708	סך הכנסות ריבית, נטו
2	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
335	709	סך-הכל רווח מימוני, נטו
146	171	עמלות והכנסות אחרות
481	880	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
41	18	
334	358	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
106	504	רווח (הפסד) לפני מסים
36	180	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
70	324	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח		
34,357	34,324	
פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
65,110	67,311	

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר העסקים הקטנים ברבעון הראשון של שנת 2023, הסתכם ב-324 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-70 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו, מגידול בעמלות וההכנסות האחרות ומקיטון בהוצאות להפסדי אשראי. עלייה זו קוזזה בחלקה מגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-709 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-335 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית.

ההכנסות מעמלות והכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-171 מיליון ש"ח בהשוואה ל-146 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מכרטיסי אשראי ודמי ניהול חשבונות.

ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-18 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאות בסך של כ-41 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע ברובו מקיטון בהוצאה הפרטנית אשר קוזז בחלקו מגידול בהוצאה הקבוצתית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-358 מיליון ש"ח בהשוואה ל-334 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. גידול זה נבע בעיקר בשל עלייה בהוצאות שכה.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2023 הסתכם בכ-34.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-35.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2023 הסתכמו בכ-67.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-70.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיור

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות יועצי משכנתאות הפזורים בנציגויות משכן בסניפים השונים ברחבי הארץ. ניתן להגיש בקשה לאישור עקרוני למתן הלוואה לדיור גם בדיגיטל ובפועלים בטלפון.

מוצרים ושירותים

הפעילות העיקרית של מגזר זה הינה מתן הלוואות לדיור ומיועדת לקהל לקוחות המבקשים הלוואה למימון אחת מהמטרות שלהלן:

- הלוואה המיועדת לרכישה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה או שיפוץ.
- הלוואה המיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות לדירת מגורים.
- הלוואה הניתנת במשכון דירת מגורים ושאינה למטרת עסק.
- הלוואה המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה, כאמור לעיל.

פעולת חיתום משכנתאות נערכת ונבחנת בהתייחס לארבעה רכיבים מהותיים: יכולת ההחזר, הבטוחה - הנכס המוצע לשעבוד, שיעור מימון ומרווחים. במהלך שנת 2022, לנוכח עליית הריבית והאינפלציה ובמענה לצרכי הלקוחות יזם הבנק פתרונות להתמודדות עם עליית ריבית הפריים כגון פריסת מרכיב הפריים לתקופה ארוכה יותר (ללא שינוי בתנאי הלוואה וללא עלויות) והקפאת עליית הריבית שנקבעה בינואר 2023 למהלך שנה לאוכלוסיית לקוחות שעומדים בקריטריונים שנקבעו (אשר משקפת בעיני הבנק את אוכלוסיית הלקוחות אשר מושפעת בצורה משמעותית מעליות הריבית).

שיווק והפצה

השיווק וההפצה נעשים באמצעות נציגויות משכן בסניפי הבנק ובאמצעות "פועלים בטלפון" ו"פועלים באינטרנט". כמו-כן, מתבצעות פעולות שיווק והפצה באמצעי המדיה השונים ובאמצעות שלטים באתרי בנייה.

לקוחות

הבנק מעניק הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים ועסקיים אשר מנהלים את חשבונם בבנק או בבנקים אחרים.

תחרות

תחום הלוואות לדיור מאופיין ברמת תחרות גבוהה. מדובר בעסקה כלכלית משמעותית בקרב משקי הבית ולכן לקוחות נוטים לבצע סקר שוק ולהשוות מחירים, בעצמם או על-ידי יועצי משכנתאות חיצוניים. לעניין זה, בנק ישראל פועל במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 451 לקידום רפורמה צרכנית משמעותית, שנועדה להשפיע על כל נוטלי המשכנתאות, בשלושה היבטים: שקיפות המידע ללקוח; יכולת השוואה בין הצעות; פשטות ויכולת הבנה ויעילות בביצוע תהליך לקיחת המשכנתא, כמפורט להלן.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בתחום הלוואות לדיור קיימת רגולציה ייעודית ענפה, בנוסף לרגולציה הכללית, לרבות זו החלה על מתן אשראי על-ידי הבנק.

- **ניהול בנקאי תקין 451 - נהלים למתן הלוואות לדיור** - ביום 31 באוגוסט 2022 נכנסה לתוקף רפורמת השקיפות במשכנתאות של בנק ישראל במסגרת תיקון נרחב להוראה 451. הנושאים העיקריים בעדכון: אישור עקרוני במבנה אחיד, סלי משכנתא אחידים לכל הבנקים, קביעת SLA של 5 ימי עסקים (ובמקרים חריגים 7 ימים) למתן אישור עקרוני, פרסום מחשבון מקוון, התנהלות מקוונת ומידע נוסף מונגש הן לצורך נטילת הלוואת משכנתא והן לצורך בחינת כדאיות מחזור המשכנתא. בהתאם להוראה, החל מיום 30 בספטמבר 2022 מופיע באתר הבנק מחשבון מקוון הכולל את הנתונים הנדרשים לפי ההוראה המתוקנת.
 - **ניהול בנקאי תקין 449 - פישוט הסכמים ללקוח** - ביום 31 באוגוסט 2022 נכנס לתוקף תיקון ההוראה שנועד להתאים את אופן חישוב הנתון של "הריבית הכוללת החזויה" (העלות הממשית של האשראי) המוצגת בטבלת פישוט הסכמים (המהווה את הדף הראשון לחוזה הלוואה), לאופן החישוב שנקבע במסגרת התיקון להוראה 451, בשינויים המחויבים.
 - **חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 34) (הגבלת עמלה בעד הגשת בקשה להלוואה לדיור), התשפ"ב-2022** - ביום 22 ביוני 2022 פורסם ברשומות חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 34), התשפ"ב-2022, המגביל את גובה העמלה שבנק רשאי לגבות בגין פתיחת תיק הלוואה לדיור, עד לסכום של 360 ש"ח. החוק נכנס לתוקפו ביום 22 באוגוסט 2022.
 - **טיוטת תיקוני ניהול בנקאי תקין 329 - מגבלות למתן הלוואה לדיור וניהול בנקאי תקין 203 - סיכון אשראי** - ביום 2 באוקטובר 2022 פורסמו טיוטות להוראות 329 ו-203, בהן מפורטים עקרונות למתן הלוואה מסוג "משכנתא הפוכה" (הלוואה משכון דירת מגורים ללווים מעל גיל 60 שמועד פירעונה אינו ידוע מראש ואין בגינה החזרים חודשיים של קרן הלוואה) ואת משקל הסיכון שיש ליישם במסגרתה.
 - **ניהול בנקאי תקין 329B - מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור** - ההוראה שפורסמה ביום 6 באוקטובר 2022 קובעת עקרונות לביצוע עסקות מכירה וסינדיקציה של הלוואות לדיור.
- למידע נוסף בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [פרק יוזמות רגולטוריות](#) להלן.

טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
326	356	סך הכנסות ריבית, נטו
11	12	עמלות והכנסות אחרות
337	368	סך ההכנסות
32	12	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
111	126	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
194	230	רווח (הפסד) לפני מסים
67	82	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
127	148	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
119,298	128,665	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הלוואות לדיור ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-148 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-127 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ומקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי. גידול זה קוזז בחלקו מעלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-356 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-326 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בהכנסות הריבית כתוצאה מגידול בהיקפי האשראי. ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-12 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאות בסך של כ-32 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהוצאה הקבוצתית, לאור ירידה בקצב צמיחת האשראי. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-126 מיליון ש"ח בהשוואה ל-111 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. גידול זה נבע בעיקר מעלייה בהוצאות מחשב וכן מעלייה בהוצאות שכן. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2023 הסתכם בכ-128.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-127.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [פרק הלוואות לדיור](#) בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.4. מגזר מסחרי כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים ללקוחות ותיקים, מרכזי עסקים ללקוחות בצמיחה ומרכז עסקים היי-טק. ללקוחות המגזר מוענקים שירותים תפעוליים על-ידי מרכזי השירות.

לקוחות

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כמו-כן מטפל המגזר גם בלקוחות היי-טק וכן בלקוחות המנהלים פעילות סחר חוץ.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 4-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
336	492	סך הכנסות ריבית, נטו
(4)	(11)	הכנסות מימון שאינן מריבית
332	481	סך-הכל רווח מימוני, נטו
128	135	עמלות והכנסות אחרות
460	616	סך ההכנסות
(54)	(3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
145	160	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
369	459	רווח (הפסד) לפני מסים
131	170	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
238	289	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
54,700	58,175	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
51,407	50,825	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר המסחרי ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-289 מיליון ש"ח בהשוואה ל-238 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו אשר קוזזה בחלקה מקיטון בהכנסות בגין הפסדי אשראי ומגידול בהוצאות התפעוליות ואחרות. הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-481 מיליון ש"ח בהשוואה ל-332 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית ועלייה בהיקף האשראי. ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-135 מיליון ש"ח בהשוואה ל-128 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הכנסות בגין הפסדי האשראי בסך של כ-3 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ-54 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. השינוי נבע בעיקר מגידול בהוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-160 מיליון ש"ח בהשוואה ל-145 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2023 הסתכם בכ-58.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-57.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2023 הסתכמו בכ-50.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-51.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות ארבעה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן

- תעשייה, מסחר ומלונאות

- תשתיות אנרגיה ושוק ההון

- מימון פרויקטים ותשתיות

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 5-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
422	606	סך הכנסות ריבית, נטו
16	24	הכנסות מימון שאינן מריבית
438	630	סך-הכל רווח מימוני, נטו
166	198	עמלות והכנסות אחרות
604	828	סך ההכנסות
(586)	116	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
202	200	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
988	512	רווח (הפסד) לפני מסים
353	189	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
635	323	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
98,924	113,690	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
81,411	81,964	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,639 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2023 ובסך של כ-7,651 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר העסקי ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-323 מיליון ש"ח בהשוואה ל-635 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי אשר קוזז בחלקו מגידול ברווח המימוני נטו ומגידול בעמלות וההכנסות האחרות. הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-630 מיליון ש"ח בהשוואה ל-438 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהשפעת גידול בהיקף האשראי והעלייה בריביות השקלית והדולרית. ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-198 מיליון ש"ח בהשוואה ל-166 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות סינדיקציה וכן מעלייה בעמלות מעסקי מימון. ברבעון הראשון של שנת 2023 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של 116 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 586 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע מקיטון בהכנסה הפרטנית ומגידול בהוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-200 מיליון ש"ח בהשוואה ל-202 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2023 הסתכם בכ-113.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-108.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2023 הסתכמו בכ-82.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-75.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

6.1.6. פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק כוללת את סניף ניו-יורק ונציגויות בארצות-הברית, בנק פוזיטיף בתורכיה, וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם.

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בתחומי הפעילות הבאים: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, פיקדונות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC.

תחום הפעילות מול בנקים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, הבנק משלים את הפסקת הפעילויות בחו"ל וסגירת חברות הבנות, כמפורט להלן.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה.

בנוסף, קיימים כללים ומגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל.

לפרטים בדבר סיום חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ופרשת FIFA ראה [ביאור 10.g](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

סניף ניו-יורק

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק ונציגויות וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. לסניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים. כמו-כן, פועל הסניף בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה.

Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ)

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותו של הפועלים שוויץ ומאז נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית שלו נמכרו/ הועברו. למועד הנוכחי לא נותרו לקוחות בחברה והבנק פועל להחזרת הרישיון הבנקאי.

פעילות הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק מחזיקה 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף בתורכיה שעוסק בתחום הבנקאות העסקית.

בהתאם לאסטרטגיית הבנק, פועל הבנק למכירת ההחזקה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. על רקע טענות של מי שהיה בעל מניות המיעוט בפוזיטיף ופתיחת הליכים משפטיים במטרה לבטל החלטות שקיבלה האסיפה הכללית של פוזיטיף, חתם הבנק ביום 31 בינואר 2022 הסכם עם בעל מניות המיעוט לפיו ירכוש הבנק את החזקות בעל מניות המיעוט (30.17%) בתמורה לסך של 5 מיליון דולר, כך שהבנק יחזיק 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף והצדדים יוותרו הדדית על טענות הצד האחד כלפי האחר. בעל מניות המיעוט הגיש בקשה לבית המשפט למשיכת תביעה שהגיש (אשר תיבחן במסגרת שימוע שנקבע להמשך השנה). בתאריך 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק במלוא ההחזקה בבנק פוזיטיף.

ביום 30 במרץ 2023 התקשר הבנק בהסכם למכירת החזקות בבנק פוזיטיף בתמורה שעיקרה פירעון אשראי שהועמד לבנק פוזיטיף במועד השלמה של העסקה (אם תושלם). לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק. העסקה כפופה לקבלת אישורים רגולטוריים (אחד מהם התקבל בחודש מאי 2023) שאין ודאות כי יתקבלו ואין ודאות כי העסקה תושלם, גם בהתחשב במצב הכלכלי בתורכיה ובנסיבותיו של בנק פוזיטיף. לפרטים בדבר קו האשראי שהבנק העמיד לבנק פוזיטיף ראה [ביאור 9.ט](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
132	196	סך הכנסות ריבית, נטו
(22)	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
110	199	סך-הכל רווח מימוני, נטו
8	7	עמלות והכנסות אחרות
118	206	סך ההכנסות
10	15	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
76	94	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
32	97	רווח (הפסד) לפני מסים
13	35	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
		רווח (הפסד) נקי:
19	62	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
18	62	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
14,593	17,733	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
20,237	26,568	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-62 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 18 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-70 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023 בהשוואה לרווח נקי של כ-34 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזזה מגידול בהוצאות התפעוליות. העלייה ברווח המימוני, נטו נובעת בעיקר מעלייה בשיעור הריבית הדולרית ומגידול ביתרות האשראי.
- ההפסד של הפועלים שוויון הסתכם בכ-8 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2023 בהשוואה להפסד בסך של כ-19 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מירידה בהוצאות בקשר עם צמצום הפעילות ויישום ההסדר בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

סך האשראי לציבור, נטו של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2023 הסתכם בכ-17.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-17.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

- האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2023 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-17.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-17.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. מרבית האשראי והגידול באשראי הינם בפעילות ה-Middle-Market.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2023 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-26.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-24.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, אשר מקורם בעיקר בסניף ניו-יורק.

6.1.7. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה), נעשית באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים, ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("ננ"ה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-חוץ, ריביות ואגרות-חוב ממשלתיות ונגזרי OTC.
- פעילות מסחר מול לקוחות בשני תחומים:
- ביצוע עסקות בניירות-ערך ובנגזרים סחירים באמצעות שני חדרי מסחר: חדר מסחר ניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר ניירות-ערך זרים וכן שרותי משמרת ניירות-ערך.
- ביצוע עסקות OTC במכשירים פיננסיים נגזרים בש"ח, מטבע-חוץ, ריביות, מדדים וסחורות באמצעות חדר העסקות. השירות ניתן למגוון לקוחות, בהם גופים מוסדיים, חברות עסקיות, לקוחות פרטיים נבחרים ולקוחות זרים, באמצעות דסקים ייעודיים המעניקים שירות אישי ללקוחות.
- פעילות המגזר מול הלקוחות כוללת גם מתן תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים - בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר עסקות, אשר בגינה הבנק מציע מגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תחכום גבוהות יותר וביניהם: נגזרים, לרבות אופציות ריבית בשקלים, אופציות אקזוטיות, ומוצרי ריבית מתוחכמים.

טבלה 6-7: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2022	2023	
במיליוני ש"ח		
675	71	סך הכנסות ריבית, נטו
153	320	הכנסות מימון שאינן מריבית
828	391	סך-הכל רווח מימוני, נטו
33	31	עמלות והכנסות אחרות
861	422	סך ההכנסות
10	(3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
125	126	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
726	299	רווח (הפסד) לפני מסים
231	82	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
495	217	רווח (הפסד) לאחר מסים
27	17	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
		רווח (הפסד) נקי:
522	234	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
522	234	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,730	3,536	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
70,937	59,667	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים, אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הניהול הפיננסי ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-234 מיליון ש"ח בהשוואה ל-522 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הרווח המימוני, נטו של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-391 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-828 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מעליית ריבית המקורות המועברת לחטיבות הבנק. בנוסף, נרשמו הפסדים ממימושי אגרות-חוב, וזאת בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן, חלה ירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. מנגד, חלה עלייה ברווחים מהשקעה במניות העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-31 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-33 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2023 הסתכם בכ-3.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-4.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. עיקר הקיטון נובע מירידה בהפקדות לתיחום החשיפה ממכשירים נגזרים. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2023 הסתכמו בכ-59.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-72.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. הקיטון נובע בעיקר מהקטנת יתרות מפקדים גדולים.

6.1.8. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבנות דיוור ב.פ. בע"מ ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) רווח הון ממכירת בניינים וציוד; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינם מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכם ב-7 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 53 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מקיטון בעמלות וההכנסות האחרות אשר קוזזו בחלקן מקיטון בהוצאות התפעוליות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו ב-26 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-113 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. קיטון זה נבע מירידה בהכנסות האחרות אשר מקורה במכירת זכויות בנדל"ן בתקופה המקבילה. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2023 הסתכמו בכ-15 מיליון ש"ח בהשוואה ל-25 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

6.2. מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות בנות וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, דיני ניירות-ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרוה, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדיוור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתייחסים למגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, רוכשי דירות, המגזר החקלאי) וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על התחרות. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים.

הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין האמורות.

במסגרת החקיקה, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

יזמות רגולטוריות

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו יזמות רגולטוריות רבות שעיקרן, הגברת התחרות ועידוד החדשנות במערכת הבנקאית בישראל, חלקן ישמו, וחלקן עדיין נמצאות בשלבי גיבוש ויישום שונים, ובכלל זה:

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 ("חוק שטרומ") על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ).

בעקבות דיון בוועדת הכלכלה מיום 27 בדצמבר 2021, בנושא צמצום מסגרות האשראי, הוסכם על-ידי משרד האוצר ויו"ר ועדת הכלכלה בתיאום עם בנק ישראל, על הפחתת הצמצום במסגרות כרטיסי האשראי שנקבע בחוק שטרומ. בהתאם לזאת, ביום 30 בינואר 2022 אושר צו שר האוצר המתקן את סעיף 9 (ג) בחוק "הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות" במסגרתו הוארכו ההקלות שניתנו בשנה נוספת עד ליום 31 ינואר 2023, כך שהצמצום במסגרות יהיה 45% מסך המסגרות שהועמדו לציבור בשנת 2015, במקום 50% והרף התחתון לקיצוץ מסגרת קיימת יהיה 7,500 ש"ח במקום 5,000 ש"ח. בשנת 2023 השתנה שיעור הצמצום ל-49% כאשר מסגרת מתחת ל-8,500 ש"ח לא תילקח בחשבון בחישוב צמצום המסגרות. לאחרונה, החליט שר האוצר להעביר צו אשר מצמצם את הפגיעה בלקוחות הבנקים וביום 31 בינואר 2023, אושר צו שר האוצר המתקן את סעיף 9 (ג) בחוק שטרומ במסגרתו נקבע כי הצמצום במסגרות בשנת 2023 יהיה 25% מסך המסגרות שהועמדו לציבור בשנת 2015, במקום 50% והרף התחתון לקיצוץ מסגרת קיימת יהיה 10,000 ש"ח במקום 5,000 ש"ח בחוק המקורי.

במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), פרק ז - בנקאות ואשראי, מוצע לבטל את סעיף הגבלת המסגרות סעיף 9 (ג) בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה). החוק סיים ביום 9 במאי 2023 הכנה בוועדה לקריאה שנייה ושלישית.

בנקאות פתוחה - OPEN API

ביום 4 בנובמבר 2021 אישרה הכנסת חקיקה העוסקת בקידום הבנקאות הפתוחה - חוק שירותי מידע פיננסי, התשפ"א 2021. החוק נותן דגש, בין היתר, לנושאים: מערכת ההסכמות בין הלקוח (וכלל שותפיו לחשבון), נותן שירותי המידע וצרכן המידע, איסור גביית עמלה בגין השירות, אפשרות ביטול השירות, סדרי אבטחת מידע וכו', ונכנסה לתוקף ביום 14 ביוני 2022.

בחוק נקבע כי סלי המידע יעלו לאוויר במועדים הבאים: שלב ג' - הכולל גישה למידע נוסף של הלקוח (אשראי, פיקדונות, חסכונות) עלה ביום 31 באוקטובר 2022. שלב ד' - הכולל מידע על תיק ניירות-ערך של הלקוח - צפוי להסתיים עד ליום 14 ביוני 2023. הרחבת המידע לתאגידים מתבצעת בשתי פעימות: בחודש ינואר 2023 עלה מידע על תאגידים עם מחזור עד 5 מיליון ש"ח ומורשה חתימה יחיד (עסק קטן); בדצמבר 2023 יתר התאגידים. ביום 23 לפברואר 2022 פרסם בנק ישראל, עדכון לניהול בנקאי תקין מספר 368, במסגרתו בוצעו התאמות שונות לנוסח שנקבע בחוק, הוסרו הוראות שיצרו כפילות ביחס אליו, וכן הותאמו לוחות הזמנים לשלבי היישום כפי שנקבעו בו. ביום 22 בינואר 2023 התפרסם עדכון נוסף לניהול בנקאי תקין.

יזמות רגולטוריות בתחום התשלומים

תזכיר חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, התשפ"ב-2022

תזכיר החוק פורסם ביום 10 בינואר 2022 ומטרתו להסדיר את העיסוק בשירותי התשלום הניתנים על-ידי גופים חוץ בנקאיים ומערכת היחסים בינם לבין הבנקים, על מנת לאפשר לגופים אלה להשתלב כשחקן משמעותי בשוק התשלומים. בהתאם לתזכיר חוק זה, השירותים אשר עיסוק בהם יחייב רישיון ופיקוח מאת הרשות לניירות-ערך, כוללים, בין היתר; הנפקת אמצעי תשלום; מתן הוראת תשלום; פעילות סליקה; העברת כספים למוטב ללא ניהול חשבון, ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים וכד'.

טיטת תזכיר חוק שירותי תשלום (תיקון מספר 2) (ייזום תשלומים), התשפ"ג-2022

טיטת תזכיר החוק פורסמה ביום 12 אוקטובר 2022 ומטרתה להסדיר שני שירותי תשלום נוספים - שירותי ייזום בסיסיים הכוללים ייזום הוראת תשלום, וייזום הרשאה לחיוב וכן שירותי ייזום מתוך הרשאה. תזכיר זה מתרכז בהגנות הצרכניות הכרוכות בשירותים אלו.

במסגרת הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024) מופיעה הצעת החוק פרק ב' הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום. הצעת החוק עברה קריאה ראשונה ביום 28 במרץ 2023. החוק מצוי בימים אלו בהכנה בוועדה לקריאה שנייה ושלישית (ייזום תשלומים, ועדה למיזמים).

הגנת הפרטיות

ביום 5 בינואר 2022 עברה הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 14), התשפ"ב-2022 קריאה ראשונה בכנסת. התיקון הצפוי להתאים את הרגולציה הקיימת בישראל בתחום להתפתחויות הטכנולוגיות והחברתיות, ולחקיקה האירופאית (GDPR), לצמצם את חובת הרישום על מאגרי מידע, ולהרחיב את סמכויות האכיפה המנהלית של הרשות להגנת הפרטיות. ביום 26 במרץ 2023 הוחלט להחיל דין רציפות על הצעת החוק.

ביום 4 בספטמבר 2022 פרסמה רשות התחרות טיטת גילוי דעת בנושא קבלת מידע ברשות התחרות ועיון בו על-ידי גורמים שאינם מוסרי המידע. מטרת הטיטת הינן: לשקף מדיניות אחידה ופומבית, המגדירה את הגבולות באשר לדרכי התנהלות רשות התחרות אל מול מוסרי המידע ובאשר לחובות המוטלות על מוסרי מידע במענה לדרישות נתונים.

הוראות בנק ישראל בנושאים נוספים שפורסמו/נכנסו לתוקף בתקופת הדוח

- **טיוטת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "ניהול מערך שירות התמיכה ללקוחות"** - ביום 29 במרץ 2023, פרסם בנק ישראל הוראה המעגנת עקרונות ותהליכי עבודה בתחום השירות והתמיכה בלקוחות. ההוראה קובעת, בין היתר, כי מתן שירות הולם ללקוחות מחייב יצירה של סביבה עסקית ותרבות ארגונית בהן מתקיימת התנהלות הוגנת והגונה כלפי הלקוחות בכל הממשקים בינם לבין התאגיד הבנקאי, ולאורך כל שלבי ההתקשרות, החל משלב התעניינות בקבלת שירות, ההצטרפות לתאגיד הבנקאי ולשירותים ו/או למוצרים מסוימים, במהלך תקופת ההתקשרות, בסיומה ולאחר סיומה.
- **עדכון ניהול בנקאי תקין 422 בנושא "פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון"** - ביום 29 למרץ 2023, בנק ישראל פרסם נוסח סופי לניהול בנקאי תקין 422, במסגרתו נקבע, בין היתר, מקרים בהם לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות ולניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים. עוד נקבע, כי אין לקבוע כללים גורפים למניעת אמצעי תשלום בסיסיים או חסימת פעילות של לקוח בחשבונו רק בשל השתייכותו של הלקוח לקבוצת אוכלוסייה מסוימת, וכי יש לבחון כל בקשה לגופה, תוך הפעלת שיקול דעת. בנוסף, הורחבו שירותי התשלום הבסיסיים שנקבעו בהוראה. על כן, ובפרט על רקע התופעה של צמצום הסניפים, ככלל, יש לאפשר לכלל הלקוחות לבצע תשלומים ולקבל שירותים ומידע בחשבונם, לרבות באמצעות ערוצי בנקאות בתקשורת.
- **טיוטת ניהול בנקאי תקין בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים"** - ביום 15 למרץ 2023, פרסם בנק ישראל טיוטת ניהול בנקאי תקין הקובעת עקרונות על פיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול כדי לנהל בצורה מיטבית את חשיפתם לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, ומתבסס על מסמך שפרסמה ועדת באזל בחודש יוני 2022.
- **עדכון ניהול בנקאי תקין 310 בנושא "ניהול סיכונים"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 26 בפברואר 2023 עדכון לניהול בנקאי תקין במסגרתו נקבע, כי הערכת הסיכונים שתבוצע כחלק מתהליך אישור מוצר חדש תכלול התייחסות לשמירה על ענייני הלקוחות. כמו-כן נוספה הגדרה למונח "נכס קריפטוגרפי" ונקבעה חובת דיווח בכתב למפקח על הבנקים, בין היתר, לפני תחילת פעילות הקשורה לנכסים הקריפטוגרפים.
- **הוראת דיווח לפיקוח 882 בנושא "דיווח על מדדים טכנולוגיים"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 15 בפברואר 2023 הוראת דיווח שמטרתה לבצע מעקב אחר התפתחות הסיכון הטכנולוגי במערכת הבנקאית. הדיווח כולל 8 לוחות בנושאים: יציבות זמנית, קווי הגנה ובקורות, פרויקטים אסטרטגיים, תחומי פעילות בהם נעשה שימוש בבינה מלאכותית ועוד.
- **הוראת דיווח לפיקוח מס' 822** - ביום 12 לינואר 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת דיווח לפיקוח מס' 822 "נתונים לחישוב העלות האפקטיבית במגזר מט"י לא-צמוד (חודשי)", על מנת לפרסם לציבור ולאפשר לו לעשות השוואה בין שיעורי הריבית המשולמים בפועל על-ידי כל אחד מהבנקים בגין פיקדונות שיקלילים, הריבית הנגבית בפועל בגין מתן אשראי ובגין חריגה ממסגרת העו"ש.
- **טיוטת עדכון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) וכן טיוטה חדשה לצו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי מסלול בסיסי, מסלול מורחב, מסלול מורחב פלוס, פעולה בערוץ ישיר ופעולה על-ידי פקיד) -** ביום 6 בנובמבר 2022, פרסם בנק ישראל שתי טיוטות אשר עדכנו את שיטת החיוב בעמלות העו"ש. על-פי שיטת החיוב החדשה, הלקוח לא יידרש להצטרף למסלול באופן אקטיבי, אלא שמדי חודש, הבנק יחשב עבור הלקוח מהי שיטת התשלום הזולה ביותר עבורו בהתאם לפעולות בחשבון העו"ש שבוצעו על ידו בפועל באותו חודש, והתשלום שיגבה ממנו יהיה בהתאם. בנוסף, הורחבה הגדרת "עסק קטן", מעסק שמחזור העסקים שלו הוא עד 5 מיליון ש"ח, לעסק שמחזור העסקים שלו הוא עד 10 מיליון ש"ח, וזאת במטרה להרחיב את קבוצת העסקים המשתייכים לתעריפון יחידים ועסקים קטנים.
- **עדכון ניהול בנקאי תקין 362 בנושא "מחשוב ענן"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 13 ביוני 2022 נוסח סופי לעדכון ניהול בנקאי תקין 362 בנושא "מחשוב ענן", ולהוראת הדיווח לפיקוח מס' 881 בנושא "דיווח על מחשוב ענן". במסגרת העדכון, בוטל האיסור שחל עד כה, והותר למערכת הבנקאית לעשות שימוש במחשוב ענן במערכת ליבה, בכפוף לדרישות ממשל תאגידי מחמירות, והידוק הליכי ניהול סיכונים. כמו-כן, נקבע, כי השימוש בשירותי מחשוב ענן הינו מקרה פרטי של מיקור חוץ, ועל כן יחולו על בנק העושה שימוש בשירותי מחשוב ענן, גם דרישות ניהול בנקאי תקין A359 לעניין מיקור חוץ. מועד תחילה של הוראה זו הינו ביום 1 בינואר 2023. לעניין חוזים שנכרתו לפני מועד פרסום הוראה זו - במועד החידוש הקרוב של החוזה ולא יאוחר מ-4 שנים ממועד התחילה, יתאים הבנק את החוזים להוראה זו ככל שהדבר נדרש. לעניין חוזים שנכרתו לאחר מועד פרסום הוראה זו ועד למועד התחילה - לא יאוחר משנה ממועד התחילה, יתאים הבנק את החוזים להוראה זו ככל שהדבר נדרש.
- **עדכון ניהול בנקאי תקין 203 בנושא "מדידה והלימות הון"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 25 במאי 2022 עדכון לניהול בנקאי תקין 203 בנושא מדידה והלימות הון, במסגרתו התווספה לרשימת החובות המשוקללים בסיכון מוגבר, שמשקל הסיכון שלהם הינו 150% ומעלה, גם הלוואות למימון קרקעות, ששיעור המימון שלהן עולה על 80%. העדכון נכנס לתוקף ביום 30 ביוני 2022, אך ניתן לפרוס את השפעתו על הלימות הון בשיעורים רבעוניים עד ליום 30 ביוני 2023.
- **עדכון ניהול בנקאי תקין 250 (קורונה)** לנוכח השפעת משבר הקורונה על נכסי הבנקים, והמשך מגמת השחיקה ביחס המינוף של המערכת הבנקאית, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 15 במאי 2022 עדכון (מספר 20) להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250, במסגרתה האריך בנק ישראל את תוקף ההקלה שנקבעה בהוראה, בה נקבעה הפחתה של חצי נקודת אחוז ביחס המינוף, עד ליום 31 בדצמבר 2023. לאחר מועד זה נדרשת המערכת הבנקאית לשוב בתוך שני רבעונים ליחסי המינוף שנדרשו טרם ההקלה שניתנה.

חקיקה חדשה

תזכיר חוק פסיקת ריבית והצמדה התשפ"ב-2022 - ביום 1 במרץ 2022 פורסם תזכיר חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשפ"ב-2022, תזכיר חוק זה מבקש לערוך מספר תיקונים בחוק פסיקת ריבית והצמדה המבוססים על המלצות הוועדה הבין משרדית לבחינת הריביות לפי חוק פסיקת ריבית אשר מונתה בשנת 2018. העדכונים כוללים, בין היתר: שתי חלופות לחישוב ריבית הבסיס בלבד (שקלית וצמודה), ושינוי מנגנון ריבית הפיגורים והפחתתו. תזכיר החוק עבר קריאה ראשונה במליאה בחודש יוני 2022 וביום 23 בינואר 2023 אישרה הממשלה ה-37 החלטת דין רציפות על הצעת החוק. ביום 2 בפברואר 2023, פרסם משרד האוצר את טיוטת תיקון לתקנות פסיקת ריבית והצמדה (קביעת שיעור הריבית ודרך חישובה), להערות הציבור. במסגרת התיקון מוצע לקבוע מנגנונים חדשים לחישוב ריבית הבסיס ודמי הפיגורים. התקנת התיקון המוצע כפופה לחקיקת תיקון מס' 9 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, והוא יכנס לתוקף רק לאחר מועד תחילתו של התיקון המוצע בהצעת החוק.

התכנית הכלכלית של ישראל לשנים 2023-2024 וכן "חוק המדיניות הכלכלית" המכונה גם "חוק ההסדרים" עברו בקריאה ראשונה ביום 28 במרץ 2023. הנושאים העיקריים שיבואו לידי ביטוי בחקיקה:

הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024)

פרק ב - הסדרת העיסוק בשירותי תשלום

מטרת החוק לקדם תחרות באמצעים הבאים:

- הסדרת העיסוק בשירותי התשלום הניתנים על-ידי גופים חוץ בנקאיים;
 - שינוי הגדרות משמעותיות בחוקים עקיפים באופן המטיל חובה על הבנק ויחידותיו;
 - קידום קישוריות בין אפליקציות תשלומים ובין חשבונות בנק שלא דרך כרטיסי אשראי;
 - ייזום תשלומים בסיסי ומתקדם בין גופים שיקבלו אישור או רישיון לכך;
 - מתן שירות של העברת כספים בין יחידים באמצעות פרט מזהה מספר טלפון;
- החוק מצוי בימים אלו בהכנה בוועדה לקריאה שנייה ושלישית.

פרק ז - בנקאות ואשראי

הפרק בא להסדיר את הנושאים הבאים:

- בנק אשר יסרב או יתעכב מעל 6 חודשים במתן שירות מהשירותים המנויים בסעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) לגוף פיננסי ולחברת תשלומים מפוקחת על-ידי רשות לניירות-ערך, ימסור הודעה על כך למפקח על הבנקים וינמק את סירובו למתן השירות או הסיבה לעיכוב במתן השירות.
 - מוצע לחייב את הבנקים, לשלוח לכל לקוח, בתחילת כל חודש ובכל אחת מהדרכים בהן הוא מתקשר עם הלקוח, הודעה שבה יפורט הסכום הכולל של העמלות והריביות שגבה הבנק מהלקוח בחודש שקודם למועד שליחת ההודעה.
 - תיקון סעיף 7ד(ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כך שבנק יאפשר ולא ימנע מגוף מתפעל, במסגרת הסכם ההתקשרות בין הבנק והלקוח, לקבל את הסכמת הלקוח לעשות שימוש במידע שהגיע לידי אגב ביצוע ההנפקה או תפעול ההנפקה, לצורך מתן שירותים ללקוח.
- החוק סיים ביום 9 במאי 2023 הכנה בוועדה לקריאה שנייה ושלישית.

יזמות גולטריות אלו בעלות השפעה על עסקי הבנק בעתיד. הבנק בוחן את המשמעויות העסקיות והתפעוליות הן בטווח המידי לצרכי יישום, וכן את ההשפעות ארוכות הטווח הנובעות מהן. השפעות אלו אינן ניתנות בכל המקרים לכימות בראשית התהוותן ותלויות, בין היתר בדפוסי התנהגות צרכניים, שינויים רגולטוריים נוספים משיקים והתנהגות של שחקנים נוספים בשוק.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

6.3. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

טבלה 6-8: דירוג
בנק הפועלים

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/ אישור הדירוג
מעלות	דירוג מנפיק טווח ארוך	ilAAA	יציב	2 בפברואר 2023
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200, 101, 201) ⁽¹⁾	ilAAA		2 בפברואר 2023
	כתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾	ilAA+		2 בפברואר 2023
מידרג	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ו', ז') ⁽³⁾	ilAA		2 בפברואר 2023
	פיקדונות לזמן ארוך	Aaa.il	יציב	20 בדצמבר 2022
	פיקדונות לזמן קצר	P-1.il		20 בדצמבר 2022
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200, 101, 201) ⁽¹⁾	Aaa.il	יציב	20 בדצמבר 2022
	כתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾	Aa1.il	יציב	20 בדצמבר 2022
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ו', ז') ⁽³⁾	Aa2.il(hyb)	יציב	20 בדצמבר 2022
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	דירוג מנפיק טווח ארוך ⁽⁴⁾	A	יציב	30 בינואר 2023
	דירוג מנפיק טווח קצר ⁽⁴⁾	A-1		30 בינואר 2023
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽⁵⁾	BBB		30 בינואר 2023
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	דירוג פיקדונות טווח ארוך	A2	יציב	6 בפברואר 2023
	דירוג פיקדונות טווח קצר	P-1		6 בפברואר 2023
סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	דירוג מנפיק טווח ארוך ⁽⁶⁾	A	יציב	26 בינואר 2023
	דירוג מנפיק טווח קצר ⁽⁶⁾	F1+		26 בינואר 2023
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽⁵⁾	BBB		26 בינואר 2023

- (1) דירוג זה ניתן גם לאגרות-חוב שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות (סדרות 32, 35, 36). סדרה 34 נפתרה במלואה פדיון סופי ביום 26 במרץ 2023.
- (2) הדירוג מתייחס לכתבי התחייבויות נדחים (סדרות טו', טז') שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות.
- (3) דירוג זה ניתן גם לכתבי התחייבויות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות (סדרות יח', יט', כ', כא'). ביום 20 במרץ 2023 הודיע הבנק על פדיון מוקדם מלא של כתבי התחייבויות נדחים סדרה יח' שהנפיקה פועלים הנפקות, המהווים חלק מהון רוברד 2 של הבנק. הפדיון המוקדם בוצע ביום 30 באפריל 2023 בתמורה לסכום של כ-1.2 מיליארד ש"ח ששולם במועד זה.
- (4) החל מאוגוסט 2021 חברת S&P מדרגת את סניף פועלים ניו-יורק, שאינו יישות משפטית נפרדת, בדירוג זה לבנק.
- (5) נסחר ברצף מוסדי.
- (6) החל מחודש מאי 2023 חברת Fitch הוסיפה לדירוגים של מוסדות פיננסיים דירוג נוסף, שאינו מביא בחשבון תמיכה ממשלתית (xgs), וקבעה לבנק דירוג טווח ארוך: A- (xgs) ודירוג טווח קצר: F1 (xgs).

מדינת ישראל

שם המדרג	דירוג טווח ארוך	טווח קצר	אופק הדירוג
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	AA-	A-1+	יציב
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	A1		יציב ⁽¹⁾
סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	A+	F1+	יציב

- (1) בחודש אפריל 2023 חברת סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's הורידה את אופק הדירוג למדינת ישראל מחיובי ליציב.

6.4 מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית

בנק הפועלים לצד פעילותו העסקית מחויב מזה שנים לקידום החברה והקהילה בישראל, ופועל לצמצום פערים ולשוויון הזדמנויות. מתוך תפיסה זו, קרן "פועלים בקהילה" במרכז לבנקאות חברתית, מקדמת מאות מיזמים שמחזקים את התעסוקה, ההשכלה והחוסן הכלכלי ומצמצמים פערים בקרב מאות אלפי אנשים, ילדים ונוער מכל חלקי הארץ. עשייה ענפה זו מתקיימת תוך יצירת שותפויות עם עמותות וארגונים חברתיים ובאה לידי ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובתרומות "שוות כסף".

המעורבות החברתית של פועלים בקהילה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית מצטברת של כ-2 מיליון ש"ח. בתחום המובילות החברתית, הבנק השיק ברבעון זה את אולימפיאדת היזמות בחברה הערבית, זו תחרות ייחודית שנרקמה בין ארגון יזמים צעירים ישראל ובשיתוף הבנק.

האולימפיאדה היא תחרות שמטרתה לקדם יזמות, חדשנות, טכנולוגיה וחשיבה עסקית ומתבססת על התכנית עושים עסקים של יזמים צעירים ישראל. בתכנית משתתפים כ-450 בני ובנות נוער מכל רחבי הארץ, מתוכם כ-250 יזמים צעירים העפילו לשלב הגמר המייצגים 10 בתי-ספר מהחברה הערבית מכל הארץ.

Bit

כחלק מהעשייה הרציפה למען החברה והקהילה הבנק נירתם בסיוע לגיוס ארוחות לפסח לאלפי משפחות נזקקות גם על-ידי שילוב באפליקציית bit כפתור תרומה ייעודי לעמותת פתחון לב. במסגרת הקמפיין סייע הבנק בגיוס 55 אלפי ארוחות במשדר ובקמפיין הדיגיטלי.

התנדבות עובדים

שבוע המעשים הטובים - במסגרת שבוע זה לקחו חלק 3,540 עובדים שהתנדבו ב-194 מקומות מכל התחומים: ניקון חופים וחורשות, קטיף, אריזת כ-3,550 מארזי מזון וחלוקתם לאלפי קשישים ניצולי שואה ומשפחות במצוקה בכל הארץ כולל חברה ערבית לקראת הרמאדן, הקמת גינות קהילתיות במוסדות שיקומיים, הפעלה ומשחק עם ילדים, נוער וקשישים (אוכלוסייה בסיכון או עם צרכים מיוחדים) וחינוך פיננסי. הפעילויות התקיימו בכל רחבי הארץ - מקריית שמונה בצפון ועד אילת בדרום.

צמיחה פיננסית

באמצעות המרכז לצמיחה פיננסית, נכון לרבעון ראשון לשנת 2023 כ-100 אלף איש עשו שימוש בתכני המרכז וקיבלו כלים להתנהלות פיננסית נכונה ללא עלות במגוון רחב של דפי תוכן.

- מעל לכ-7,000 איש השתתפו השנה בהרצאות שהבנק קיים במגוון נושאים כגון: נשים ופנסיה - העלאת גיל פרישה לנשים, קהילת נשים משקיעות, איך לרתום השינוי הדיגיטלי לשיפור חווית לקוח, אוריינות דיגיטלית לגיל השלישי, צוואות וירושות, חינוך לאחריות פיננסית ועוד.
- שיתופי פעולה אסטרטגיים עם מגוון גופים וחברות המעסיקים מספר רב של עובדים (כגון הסתדרות העובדים, טכניון, איכילוב ועוד) להענקת ליווי, הרצאות, קורסים וכלים מעשיים להתנהלות פיננסית נכונה במטרה לפתח, להעצים ולקדם את רווחתם הכלכלית של עובדי הארגון.
- סביב יום האישה הבינלאומי הבנק הקים מתחם תוכן ייעודי לנשים, נערות וילדות הכולל כלים וטיפים להתנהלות כלכלית נכונה "תשקיעי בעצמך" גם בשפה הערבית. הבנק פתח לקהל הנשים קורס פיננסי ייעודי מורכב משלושה מפגשים ועוד הרצאה ייחודית לבנות נוער.

דנית החסכנית

כחלק מהשליחות החברתית הבנק פועל לסיוע וקידום נשים במגוון תחומים: העצמת מנהיגות נשית מגיל צעיר, סיוע לנשים נפגעות אלימות ועוד. בנוסף, הבנק שם למטרה להעמיד לרשות נשים כלים בדרך לעצמאות פיננסית וכלכלית באמצעות המרכז לצמיחה פיננסית. לטובת מטרה זו השיק הבנק את "דנית החסכנית" כסמל להתנהלות כלכלית נבונה לצד השראה לשוויון מגדרי, עצמאות וצמיחה פיננסית נשית. כחלק מהמהלך הבנק הקים באמצעות המרכז לצמיחה פיננסית אזור תוכן ייעודי לנשים בשם "נשים תשקיעו בעצמכן" ובו הזמנה להרצאות וכלים להתנהלות פיננסית עבור נשים בנושאי פנסיה ושינוי גיל הפרישה, יזמות, השקעות ועוד.

7. נספחים

7.1 התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

2022				2023		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח						
3,403	4,304	5,139	6,374	7,522		הכנסות ריבית
(687)	(1,117)	(1,503)	(2,446)	(3,485)		הוצאות ריבית
2,716	3,187	3,636	3,928	4,037		הכנסות ריבית, נטו
148	(19)	115	337	340		הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,864	3,168	3,751	4,265	4,377		סך הרווח המימוני המדווח
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:						
46	(14)	4	(173)	(77)		הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
30	(190)	(59)	96	113		רווח (הפסד) מהשקעות במניות
(73)	(77)	(199)	171	(67)		התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(49)	17	(17)	(13)	9		הכנסות (הוצאות) מגידורים ואחרים ⁽²⁾
(46)	(264)	(271)	81	(22)		סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
2,910	3,432	4,022	4,184	4,399		סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾

(1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
 מזה בגין השפעות שיוניים במדד: הכנסה בסך 266 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של 2023, הכנסה בסך 202 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של 2022, הכנסה בסך 330 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של 2022, הכנסה בסך 516 מיליון ש"ח ברבעון השני של 2022, הכנסה בסך 301 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של 2022.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 2-7: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים

2022				2023	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
149	121	45	159	51	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(699)	(129)	(196)	(63)	(58)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(550)	(8)	(151)	96	(7)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
(50)	99	196	334	192	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות אוטומטיות ⁽¹⁾ , נטו
(600)	91	45	430	185	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:					
(586)	76	(22)	351	136	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
32	6	(4)	37	12	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
(46)	(16)	69	33	39	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	25	2	9	(2)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות ואגרות-חוב
(600)	91	45	430	185	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור ההוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור**:					
0.16%	0.13%	0.05%	0.16%	0.05%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.11%	0.24%	0.25%	0.50%	0.24%	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור***
(0.66%)	0.10%	0.05%	0.43%	0.19%	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור***
(0.06%)	-	(0.03%)	(0.02%)	0.01%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(4.37%)	0.16%	(1.85%)	(1.30%)	0.86%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** השיעורים להלן הינם מחושבים על בסיס שנתי ומתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות.
 *** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.
 (1) מחיקות בגין חובות בפיגור של 150 יום או יותר שלא נבחנו פרטנית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 3-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

2022				2023	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
					עמלות
211	218	223	225	229	דמי ניהול חשבונות
210	193	185	160	173	פעילות בניירות-ערך
48	47	43	41	41	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
69	93	177	132	124	כרטיסי אשראי, נטו
56	51	61	70	75	טיפול באשראי
174	161	163	167	186	עמלות מעסקי מימון
77	82	85	80	98	הפרשי המרה
44	58	47	54	42	עמלות אחרות
889	903	984	929	968	סך-הכל עמלות
95	17	18	37	14	הכנסות אחרות
984	920	1,002	966	982	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

טבלה 4-7: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות

2022				2023	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
1,161	1,068	1,076	1,082	1,248	שכר
326	369	382	364	356	אחזקה ופחת בניינים וציוד
471	559	514	600	490	אחרות
1,958	1,996	1,972	2,046	2,094	סך-הכל

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2022			2023		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.63%	3,045	335,667	5.93%	5,384	362,940
					בישראל
4.07%	163	16,036	7.42%	360	19,394
					מחוץ לישראל
3.65%	⁽⁴⁾ 3,208	351,703	6.01%	⁽⁴⁾ 5,744	382,334
					סך-הכל
אשראי לממשלות:					
2.67%	13	1,950	3.82%	23	2,411
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
2.67%	13	1,950	3.82%	23	2,411
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים:					
1.12%	12	4,286	2.23%	35	6,281
					בישראל
-	-	156	-	-	173
					מחוץ לישראל
1.08%	12	4,442	2.17%	35	6,454
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	34	137,257	3.83%	705	73,677
					בישראל
0.15%	4	10,698	4.17%	95	9,115
					מחוץ לישראל
0.10%	38	147,955	3.87%	800	82,792
					סך-הכל
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	1,044	3.22%	16	1,987
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	1,044	3.22%	16	1,987
					סך-הכל

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני נכחי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) עמלות בסך של 112 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023 (31 במרץ 2022: 168 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2022			2023		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
0.69%	97	56,581	2.79%	713	102,336
בישראל					
0.91%	7	3,081	4.10%	41	4,003
מחוץ לישראל					
0.70%	104	59,662	2.84%	754	106,339
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
1.26%	28	8,877	4.90%	150	12,252
בישראל					
-	-	2	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.26%	28	8,879	4.90%	150	12,252
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	310	-	-	697
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	310	-	-	697
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
2.36%	3,403	575,945	5.05%	7,522	595,266
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	7,021	-	-	7,437
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	50,085	-	-	59,040
סך-כל הנכסים					
-	-	633,051	-	-	661,743
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					
2.32%	174	29,973	6.07%	496	32,685

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 בסך של (2,591) מיליוני ש"ח (31 במרץ 2022: (505) מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2022			2023		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.45%	298	263,751	3.39%	2,673	315,614
בישראל					
0.07%	25	138,085	3.00%	907	121,088
לפי דרישה					
0.87%	273	125,666	3.63%	1,766	194,526
לזמן קצוב					
0.55%	26	18,987	3.87%	232	24,001
מחוץ לישראל					
0.30%	6	8,028	4.00%	67	6,693
לפי דרישה					
0.73%	20	10,959	3.81%	165	17,308
לזמן קצוב					
0.46%	324	282,738	3.42%	2,905	339,615
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
0.64%	1	623	6.67%	43	2,579
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.64%	1	623	6.67%	43	2,579
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	4,172	-	-	4,180
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	4,172	-	-	4,180
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים:					
0.08%	1	5,255	2.40%	31	5,160
בישראל					
-	-	115	-	-	27
מחוץ לישראל					
0.07%	1	5,370	2.39%	31	5,187
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
0.53%	7	5,315	4.95%	191	15,426
בישראל					
-	-	4	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.53%	7	5,319	4.95%	191	15,426
סך-הכל					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2022			2023		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
5.45%	352	25,844	4.62%	311	26,925
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
5.45%	352	25,844	4.62%	311	26,925
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
1.40%	2	572	1.91%	4	836
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.40%	2	572	1.91%	4	836
סך-הכל					
0.85%	687	324,638	3.53%	3,485	394,748
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	236,783	-	-	179,409
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	4,503	-	-	4,616
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	24,115	-	-	33,210
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	-	590,039	-	-	611,983
סך-כל ההתחייבויות					
-	-	43,012	-	-	49,760
סך-כל האמצעים ההוניים					
-	-	633,051	-	-	661,743
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.51%	-	-	1.52%	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾ :					
1.88%	2,568	545,972	2.68%	3,773	562,581
בישראל					
1.98%	148	29,973	3.23%	264	32,685
מחוץ לישראל					
1.89%	2,716	575,945	2.71%	4,037	595,266
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות					
0.54%	26	19,106	3.86%	232	24,028
לפעילויות מחוץ לישראל					

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
 (3) לרבות מכשירים נגזרים.
 (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2022			2023		
שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
1.87%	2,038	435,348	5.00%	5,383	430,581
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.20%)	(105)	214,882	(2.91%)	(1,821)	250,479
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.67%	-	-	2.09%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד-למדד					
7.02%	1,007	57,398	6.59%	982	59,598
					סך נכסים נושאי ריבית
(5.94%)	(465)	31,299	(5.17%)	(403)	31,157
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.08%	-	-	1.42%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
1.38%	184	53,226	3.65%	661	72,402
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.61%)	(91)	59,351	(4.62%)	(1,029)	89,084
					סך התחייבויות נושאות ריבית
0.77%	-	-	(0.97%)	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.37%	3,229	545,972	5.00%	7,026	562,581
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.87%)	(661)	305,532	(3.51%)	(3,253)	370,720
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.50%	-	-	1.49%	-	-
					פער הריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2023

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו			
ביום 31 במרץ 2023 לעומת שלושה חודשים			
שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022			
שינוי נטו	גידול (קטוון) בגלל שינוי ⁽²⁾		כמות
	מחיר	במיליוני ש"ח	
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית			
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור:			
			בישראל
2,339	1,934	405	
			מחוץ לישראל
197	135	62	
2,536	2,069	467	סך-הכל
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
			בישראל
1,458	1,546	(88)	
			מחוץ לישראל
125	132	(7)	
1,583	1,678	(95)	סך-הכל
4,119	3,747	372	סך-כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור:			
			בישראל
2,375	1,936	439	
			מחוץ לישראל
206	158	48	
2,581	2,094	487	סך-הכל
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
			בישראל
217	77	140	
-	-	-	מחוץ לישראל
217	77	140	סך-הכל
2,798	2,171	627	סך-כל הוצאות הריבית
1,321	1,576	(255)	סך-הכל הכנסות הריבית פחות הוצאות ריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי מחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון רובד 1 - כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשוויץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינ"ל לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Nonperforming Loan

אשראי שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

א

איגוח 209

אשראי לציבור 80, 76, 71, 54, 47, 46, 45, 44, 43, 27, 26, 24, 14, 13, 11, 138, 137, 136, 135, 134, 132, 128, 124, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 91, 89, 81, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 189, 188, 186, 184, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 209, 208, 203, 201, 193, 192, 190

ג

גידור 121, 83, 82, 81, 51, 50, 40, 22

ד

דיבידנד 104, 83, 80, 79, 78, 77, 32, 13, 8

ה

הון והלימות הון 35

הון מניות 78, 77

הלבנת הון 194, 191, 65, 20

הלוואות לדיור 95, 94, 57, 56, 55, 47, 46, 45, 44, 43, 42, 34, 33, 27, 8, 141, 140, 139, 138, 136, 135, 134, 132, 130, 128, 126, 124, 107, 105, 96, 179, 156, 155, 154, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 188, 187

הליכים משפטיים 191, 111, 39, 20

הסכם שכר 104

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 201, 24

ו

ועדת שטרומ 195

ז

זכויות עובדים 104, 103, 102, 101, 100, 99, 79, 71, 63

ח

חובות פגומים 132, 128, 42

י

יעד הון 107, 33

ירידת-ערך 90, 88, 29

מ

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 181, 177, 136, 135, 134, 71, 39

מגזרי פעילות פיקוחיים 134, 132, 130, 128, 126, 124, 122, 71, 36, 8, 7

193, 136, 135

מדינות זרות 29

מדיניות חשבונאית 82, 81, 71

מימון ממונף 61, 9

מינוף 109, 108, 107, 106, 105, 104, 71, 35, 15, 12, 8

מסגרות אשראי 156, 28

מפקידים גדולים 194

נ

נגזרים 99, 84, 83, 82, 81, 79, 76, 71, 54, 47, 46, 45, 40, 31, 28, 22, 8

, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 115, 114

, 205, 204, 203, 200, 194, 193, 173, 172, 171, 170, 169, 167, 166, 165

209, 208, 207, 206

נזילות 109, 64, 54, 53, 40, 32, 19, 16, 14, 12, 7

ניהול סיכונים 196

ניירות-ערך 66, 54, 52, 47, 46, 45, 40, 35, 31, 30, 28, 26, 22, 14, 11, 8

, 122, 118, 110, 108, 97, 96, 95, 94, 93, 92, 91, 90, 89, 82, 80, 79, 76, 71

, 194, 193, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 139, 138, 137

209, 205, 203, 195

, 139, 138, 137, 97, 96, 95, 94, 79, 76, 47, 46, 45, 42

נכסים אחרים 204, 160, 159, 158

נכסי סיכון 132, 128, 124, 105, 34, 32, 15

ס

סייבר 65, 40, 14

סיכון אשראי 49, 48, 47, 46, 44, 41, 40, 34, 28, 24, 20, 14, 9, 8, 7

, 139, 138, 137, 105, 99, 97, 96, 95, 94, 71, 61, 59, 58, 57, 54, 53, 51, 50

, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141, 140

201, 187, 184, 164, 163, 162, 161, 157, 156, 155

סיכונים אחרים 65, 7

סיכון מוניטין 65, 40, 20, 14

סיכון מימון 64

סיכון נזילות 64, 40, 14, 12, 7

סיכון סביבתי 66, 20

סיכון רגולטורי 40, 14

סיכון ריבית 62, 40, 32, 14

סיכון שוק 62, 40, 20, 14, 7

סיכון תפעולי 105, 40, 34, 32, 20, 14

ע

עמלות 8, 12, 13, 21, 24, 25, 36, 74, 122, 126, 130, 134, 135, 136, 179,
184, 186, 188, 189, 190, 192, 193, 196, 203
ענפי משק 8, 9, 28, 30, 46, 48, 51, 61, 185

פ

פיקדונות הציבור 8, 14, 26, 30, 31, 71, 76, 81, 82, 124, 128, 132, 134,
135, 136, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 184, 186, 189, 190, 192, 193,
194, 205, 206, 208

ר

רגולציה 20, 65, 187
רווח למניה 74

ש

שווי הוגן 9, 22, 26, 31, 40, 62, 71, 75, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91,
92, 93, 100, 118, 119, 120, 146, 147, 148, 158, 161, 162, 163, 164, 165,
166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 200

ת

תגמול 77, 78, 111
תיק בנקאי 62, 63
תיק למסחר 29
תשואה להון 11
תשלום מבוסס מניות 77, 78, 79